

© بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کتاب نام..... در آمد
نہشتہ کار..... البرٹ کامیو
رجا کار..... شرف شاد
سال..... 2012
کس اس..... 500
کمپوزر..... نذر محمد بنگلانی
ڈیزائننگ..... غلام نبی محمد حسنی
چاپ جاہ..... ہائی ٹیک پرنٹرز
قیمت..... 150 کھدار

ISBN :

در آمد

نہشتہ :- البرٹ کامیو

رجا تک :- شرف شاد

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

درآمد

منیر احمد یادینی نام

کہ آئی بلوچی لہز انک اولی رندہ وجودیت آژناگ گت

نہشتہ:- البرٹ کامیو

رجا نک:- شرف شاد

در آؤ رنگیں نبشتا نک ”دسی فس و کثہ“ دیماتک کہ آیوان و کوہنیں لیکہائی
بابت و انت۔

کامیوہ لہز انک و پڑ گدار، آزمنا نک، غ کسما نک و میداناں وئی بور
گوں جوانی و تاتنگ۔ فرانسیسی لہز انک و ایک گوار، شیتان، غ چہ کسانیں
کپ یے، و مزین گپے و دی کنو کے و بتار و نامدار ات۔ ۱۹۵۷ء آئی و
لہز انک و نوبل وادرس ات۔ ۱۹۶۰ء پانچ نائیں جایی و گاڑی و حادثہ و سبب و
اے نامداریں لہز انکار و کو اس و زندگی آسربوت۔ The Plague , The
Outsider , A Happy Death , The Fall , The First
Man, کامیوہ نبشتہ رنگیں گدار انت۔

’در آندنی کامیوہ اولی جہاں نمسین فرانسیسی گدار L , Etranger و
بلوچی بدل انت کہ انگریزی و The Stranger و The Outsider و
اردو و اجنبی و بیگانہ فی و دوئیں ناماں رجا نک بوتگ۔ البرٹ کامیوہ اے گدار
1940ء و سرجم کت و 1943ء و چاپ و شنگ بوت۔ وئی جتا نیں فکر، خیال و
گالوار و سبب و پوت و لہز انک و دنیا و یک جتا نیں ہند و جا ہے شہینت۔

کامیوہ یک وجودی لیکہ دار و کیں شاہزانت یے ات۔ بل کہ آئی و اے
گپ چہرہ من اتگ۔ ”نا ۱ من وجودی شاہزانت (فلاسفرے) نیاں۔ من و
سارتر ہر و ہد و حیران ہاں کہ مئے نام پر چا یک جاہ بند وک انت“ بلے آئی و اے

در آند یک گوئیں پجارے

نامداریں شاہزانت گدار نویس، تاکار البرٹ کامیو 1913ء فرانس و
گوئیں چنگ یے فی الجہیز و و دی بوت۔ آئی و پت کہ سپاہیگ یے ات،
۱۹۱۴ء جنگ و، کامیوہ و دی بیگ و یک سالے رند جنگ بوت۔ وئی جود و
مرگ و رند کامیوہ مات وئی سیاد و ارٹانی گوارا ’بلی یاں کورنی و اتک۔
ہما کامیوہ و انک و انک و ہدات بوت۔

آئی و وئی عمر و گیشتریں بہر و دنا کانی تاکاری و شوکاری و گوازینت۔
اے بابت و ژین پال سارتر و شت ”اگاں کامیوہ بڑا تیں من مزین چنکس
مزین ازمرے آں، آئی و وئی عمر چہرہ تاکاری و بیا و دانگ ات۔“ 1932ء و
کامیوہ وئی اولی سانگ کت کہ بس یک سالے منت و ہے سال و آئی و نام

دکہ گدارانی وڑا درآمدنی ءتھا آئی ءوجودی لیکھ پڑرائیں وڑی ءسہرا انت۔ گوں
کامیو ءلیکہ ءفکر ءاختلاف دارگ بوت کنت کسے مٹیت کسے نہ مٹیت بلے ہما
منلمائی کہ گدار ءوانگ ءوہد ءمردم ءسراتالان بیت چہ آئی ءاٹاں کنگ نہ بیت۔
من ءچہ ”درآمد“ ءوجودی ہتیک ءگیش آئی ءاسلوب، دیدن، لیزانی گچین ءوقی
ازم ءسرا کامیو ءکالمیں دزرس گیشتر ملہ کت۔

کامیو ءبابت ءٹشک بیت کہ آئی ءشاہزانی فکر ءلیکہ گوں نطشی ءآئی ءہم
مکتہانی حیاں ءفکراں ءوکی کن انت ءلہز انک ءبابت ءٹشک بیت کہ آئی ءچہ
کافکا ءدستو و سکی ءرنگ ءاثر ز رنگ، چو ٹشک کہ چہ کئی ءرنگ ز رنگ چہ کئے
رنگ نہ ز رنگ بلکیں ارزش داریت بلے اے گپ ءچہ کئے نیست کہ درآمدنی ءرا
یک گداری ءبتار ءپیش کنگ ءداب ءدروشم سک وں ءواناک انت۔ لیزانی
گچین، در شان داب ءبیان دلکش انت۔

اے کتاب ءرجا نک کنگ ءمنی مستریں واہگ ہمیش انت کہ بلوچی
لہز انک میان استمانی لہز انک ءرنگ ءدروشاں بگندیت، آئی ءتب ءسر پد بہ
بیت۔ ہما راہانی پد گیر بہ بیت کہ ہما آپ بندہ میان استمانی لہز انک روان
انت۔ من آندرے زید ءاے لیکہ ءمٹوکاں کہ ”پہ ہمک لہز انت ءلازم انت کہ
چہ میاں استمانی لہز انک ءاگاں بازناں، یک ”شاہکارے“ وئی زبان ءالما بہ
رجینیت۔“

گڈسرائیش کہ اے کتاب ءجھا اگاں رسا نک ءزبان ءبیان ءلہزانی
کم ءگیشی یے گندگ ءکتیت گڈا اے منی کوتائی ءغز انکار زانگ بہ بیت۔ گوں
کامیو ءگراں مہز بنیں نام ءہمکر چ کنگ مد بیت۔ چوٹائی ءہم رجا نک ءبابت ء
بلوچی زبان ءنامداریں آزماکارنا گمان ءٹشک انت کہ ہروڑیں رجا نکے بہ بیت
، آئی ءشیرگ راہ ءرچنت۔ اگاں من دانوکانی دپ ءکسانیں شیر کنی۔ یے ودی کتہکا
سوہن بوتان گڈا بزاں منادتی کار ءعوض رستگ۔

اے کتاب ءرجا نک کنگ ءاگاں منی دوست ءسگت ڈاکٹر ناگمان،
حبیب شاد، قاسم فراز، محمد زاہد، ایوب الیاس ءمنی کماش عید محمد عید ءلبڈی ءملک ء
پہ چاپ ءٹشک ءکاراں بلوچی اکیڈمی ءسگت ءحاصل ڈاکٹر عبدالصبور ءمہر ءواہگ
گون مد بوتین انت اے کار چچر آسر ءندرستگ ات۔

شرف شاد

10 فروری 2012

(بلنگور)

(1)

مرہجی مات ہیران بوتنگ ات۔

یا بوت کنت ذی۔ پگائی ء ٹشت نہ کناں۔ چہ کماش کس نی ء کہ ہاتار
 اٹنگ ات۔ آئی ء ہشتہ چوش ات۔ ”تئی مات ء دُنیا سفر کنگ۔۔۔ جنازہ۔۔۔
 باندا۔۔۔ گماں شریداریں۔“ بوت کنت اے کار ء چندزیکیں روج ء بوتنگ۔
 کماشانی ہاترا جوڑ پتگیں ”کس“ چہ الجہیز رء پنجاہ میل دور جا ہے، مرانگو، ء
 ات۔ اکاں من دو بج ء بس ء سوار بہ بوتیناں۔ شپ کپک ء باز پیر اودا رستگ
 اتاں۔ رسم دودوانی رد ء شپ حدامری ء سرین ء گوازیٹنگ ات ء باندا تیں بیگاہ ء
 واتر ہم بوت کنگت۔ من ہمارد ء گورا کار ء اتاں۔ چہ آئی ء دور روج ء موکل لوٹ
 ات۔ پذیریں گپ ات۔ اے وڑیں جاوراں آئی ء افاں کت نہ کت۔ بلے من ء
 انجوسا بیت۔ کشے آئی ء منی موکل لوٹگ سک تورات۔ ابید فکر ء بیچار ء گشت۔
 ”من ء اپوزانت بلے تو زانے، من ء ہی میار نیست۔“

رند ء حیاں اٹک کہ من ء اے گپ کنگ نہ لوٹ اٹک ات۔ من پہلی چیا
 لوٹ ات۔ منی بدل ء آئی ء باندیں وتی دردواری درشان بہ کتیں۔ نواں پوشیگیں
 روج ء من ء گوں سیاہیں گداں گندیت۔ گڈا پرس دانی کنت۔ انگتہ وامنہ جند ء ہم

اولی بہر

ہے سائیک، ات کشتے مات نہ مرتگ۔ بیت کنت گور غ کفن، رند اے مارشت
ودی بہ بیت۔ بزاں اے کار، سرکاری منگ نامہ بہ رسیت۔

من دو بج، بس، سوار بوتناں۔ گرم، ایر، دانگ ات۔ سہارگ یک
کش، وڑا سلیست، ہوٹل، کت۔ درائیں مردم چو در دوار، مہروان، پیش
اتکنت۔ سلیست، کشت ”مات، بدل رست نہ کنت“۔ من کہ رہ پکھاں گڈا
آ درست داں دروازگ، منی اجازت کنگ، اتکنت۔ روگ، وہد، مزنیں جچو
تاگے کنگ کپت۔ پرچا کہ من، چہ ایما نول، گورا سیاہیں ثانی، موتگی پیت
زیرگ، روگی ات۔ چندے ماہ پیش آئی، نا کو بیران بیتگ ات۔

بس، گول کپک، ہاترا من چانی، شتاں۔ یکے اشتانی، سرگیتگ اتاں۔
پدا چہ آسمان، ایر، چوکیں رژن، دگ، شہم، پٹول، بدیں بو، چمپ، جول، اے
درست ہو، بیت انت۔ نیوایی، جاور اش ودی کت۔ خیر، راہ، داں دیراں
وہتاں۔ وہدے من، بست بیت گنداں کہ یک، سپاہنگی، سرا امیراں۔ آئی،
ہو ادگ، ہو ادگ، کندات۔ پرس ات۔ ”تو چہ دوریں جائی، پیداک نئے“ حبر،
ہلاں کنگ نئے ہاترا من، ہو، سر، رینت۔ گپ کنگ، ہنہیل بیتگ، عنات۔

کماش گس چہ بازار، کساس یک میل، یے دیرات۔ من، رسگ،
شرط، میت، چارگ، اجازت لوٹ ات۔ دربان، کشت کہ پیسرا کماش گس،
سرپانک، گول دپ کپک، الی انت۔ آ دزگٹ ات۔ من، کے ودار کنگ کپت

اے میان، دربان گپ کنان ات۔ پدا آئی، من، کار گس، سرکت۔ سرپانک
پکلیں مردے ات۔ سہریں مود، گاج، مزن شرف مندی، نشان، اول، آئی، گول
آپکلیں چھاں من، داں دیراں چارات۔ پدا، مادست، دروہ بیتیں۔ آئی، منی
دست دیراں داشت۔ کک، ٹکیگ، بیتاں۔ پدا آئی، دپترے چارات، کشت۔
”بیکو مرسو سنے سال پیش کماش گس، اتکگ۔ دت، چچ آمدنی نہ
بیتگ، یے۔ تو آئی، چار، گزار کنگ۔“

اچو مارات کہ آ منی سرا بہتا، جھنگ، انت۔ من گپ کیشینگ لوٹ
ات۔ آئی، من، وارندات۔ ”پہلی، لوٹ۔ من کاگہ چار، اتک انت، سرپداں ترا
اچو منجائیش نہ بیتگ کہ سرجی، آئی، آرام، غتا، ہیر، خیال، بدارے۔ آئی، رانجیں
مردی، حاجت ات کہ مدام آئی، نزدیک، گوراں بہ بیت۔ بلے چشیں کارے کہ
منینگ انت۔ باز پکار نہ رسیت۔ خیر، آ کماش گس، سک وٹ ات۔“

”جی ہو، من، باور انت۔“

”ادا آئی، بازیں ہمنگل اتنت۔ جہائی، وڑا کماشیں۔ ظاہر انت مردم
وٹی ہم عمریں مردمانی تہا، دشر بیت۔ تو کسان اتنے۔ آئی، ہیرا، دُوبہ، پیلو کنگ
تی دس نئے کار نہ ات۔“

اے گپ راست ات۔ وہدے، مایک جاہ اتیں گڈا مات، ہر وہد، منی
نیکا چارات۔ بلے مئے میان، گپ، تران باز کم بیت۔ ماں کماش گس، یک،

وہ ہرگز نہ آئی۔ باز گزیت۔ ہے داستہ کہ آنوکیں چا گردہ رتک غورچہ نہ کپتنگ
ات۔ دو سنے ماہہ رند جاور انچش بیت انت کہ اگاں کسے آ ترا چہ کماش کسے
روگہ بکشتیں گریک ات ہے۔ اے گپ آئی باز تور اتنگ ات۔ ہے سبب
ات کہ سالے بیت من آئی چارگہ نہ نشاں۔ منی یک شمشہہ موکل ہم بیران
پیتنگ ات۔ بس کلٹ و کرگ، سفر و جبال و دوکلاک بیران بیتنگ و تورشت
ہے نہ انت۔
کماش کسے سر پانک گپ جنان ات۔ من گیشیں و لکوش ندات۔
گڈسرا آئی و گشت ”منی خیال و نون تو و تاتی مات و میت و چارگ لوٹ نے ترا
مہتل نہ داریں۔“ من بے ترک و توار و پادانک و اوشا تاں۔ سر پہ رند بیتیں۔
وہدے پداکاں ایر کپان اتیں۔ آئی و گشت۔ ”میت کسانیں میت جاہ و ایر
کنانیتنگ۔ اے داستہ کہ اے دگہ کماش بے تاہیری و آماج مہ بنت۔ وہدے
کے بیران بیت گڈا آ داں دو سنے روج و ملو و موعجا بنت۔ آسرایش بیت کہ
منے کار دارانی کار گیش بنت۔ اے دگہ سردردی ہے نہ انت۔“
ما کسانیں پیر و گامی و گوتیں۔ لہتے کماش کساں کسانیں ٹولیاں تنگ و
گپ و رپ و انت۔ مانز یک و رس اتیں آ بے توار بیت انت۔ منے گلوزگ و
رند پدا شک شک و لگ انت۔ آہانی آواز و اش کنگ و گوں من دراج
دہلیسکیں مٹھوانی ترانگ و کپتاں۔ تپاوت جہنا ہمیش ات کہ آیانی توار چو مٹھوانی

وہ ہرگز نہ آئی۔ سر پانک کسانیں ماڑی ہے دپ و رس ات اوشا تاں۔
” واجہ مر سو، نون من چہ ترا موکل لوٹاں۔ اگاں ترا پہ من کارے کپت گڈا
کار کسے ہاں۔ جنازہ و بابت و منے خیال انت باندا چست بہ بیت۔ داں کہ
توشپ و میت و سرین و لغت بکن نے۔ لازم تہی واہگ ہم ہمیش بیت۔ دگہ گپے
اے کہ تہی مات و واہگ پیتنگ آ نیکراہی دو و غرسمانی رد و کفن و کسارت بہ بیت۔
اے کار ہم ٹہینگ پیتنگ انت۔ من خیال کت ترا حال بدیاں۔ شر ترانت۔“
من آئی و منت گپت۔ انچک و کہ من سر پداں منی مات و کافر بیتنگ و
گپ چہر نہ جنگ بے دراہیں عمر و کون نیکراہی و چ و ڈریں سیادی ندا تنگ۔
میت جاہ و جہا پترتاں۔ اے کساں و ساپ و سلہیں اوتا کہ ہے ات۔
اچنتیں دیوال و برزہ روشن دان ہے۔ چتدے کزی و مکرار داہیں ٹہیل ایر ات۔
اوتا کہ و توک توک و دو لہلائی سرا تاوت ایر ات۔ دیگ بند ات۔ بے نہ
مہر بند کنگ نہ پیتنگ انت۔ یک عربیں جنین ہے کہ چوزس نمونگ ات۔ سہریں
جلمنگ ہے گور ات۔ رگی نیں رومالے سرا بتگ ات۔ تاوت و کش و تنگ ات۔
دربان ہم منی بچی و جہا اتنگ۔ انچو سما بیت تچانی و اتنگ۔ پرچے کہ آئی و
گین پادا تنگ ات۔ ”ماد پیگ بند کنگ بے حکم انت۔ وہدے تو کائے گڈا
چچ کنگ بہ بنت و میت و دیدار کت بکن نے۔“ وہدے آ پہ تاوت و
شت من آ ترا دیگ و چست کنگ و بکن کت۔

آ روگ ء بدل ء کرسی ء پشت ء اوشتا۔ اے مارشت کہ کسی ء منی پشت ء سگر
بٹک ء اوشتا بٹک۔ من ء تورینگ ء ات۔

روح نرم نرم ء جمل کپان ات۔ کوئی ء تھا سبک ء دشیں زوڑنے تالان
ات۔ برز ء روشندان ء سرا دو کو بڑ بڑینگ ٹینگ کنگ ء ات۔ چہ داب ء ہم
کانڈیل انت۔ من گوں بے چہنلی ء چہ دربان ء پیرس ات۔ کہ چنچو مدت بیت آ
اے جاہ ء کار ء انت۔

"خیچ سال انت۔" آئی ء پختست ء پتودات۔ کشے منی جست ء ودارینگ
ات۔ ہے جست ء گوں گپ ء پ ء پتودات بیت۔ اگاں دہ سال پیش کسی ء آ ترا
بگشتیں کہ تو وئی زندہ بگشتیں بہراں مرا گلو ء یک کماش گس نی ء گوازیں نے
آئی ء باور نہ پینگ ات۔ عمرشت ء چار سال ء نزدیک ء ات ء پیرس ء نندوک یے
ات۔ وہے آئی ء چو گشت من گپ گڈات۔ "گڈا بزاں تو ادا نہ بگشتے؟"
"ہے وہے من ترا نگ ء کپتاں کہ سرا پانک ء گورا برگ ء پیرس آئی ء مات ء بابت ء
چیزے کشک ات کہ اے ہنداں سک گرم پینگ ء سبب ء میت زیت کل کنگ
بنت بلے پیرس ء دودو سے سے روح ء ایر بنت۔ باز وہے چار روح ء ہم۔ پدا آئی ء
گشت زندگی ء جواتر یں بہر من پیرس ء گوازیں بٹک۔ آروچاں داں قیامت ء
بے حال کت نہ کناں۔" ادا ہر کارا شتاپی ء بیت۔ انگت مآ کی ء مرگ ء حال ایر
نہ برنگ کہ مارا جنازہ ء ہر ای ء روگ کپیت۔"

"پرچا؟ تو نہ لوٹے کہ من۔۔۔۔۔" آئی ء کشک بدات کت۔

"اناں" من پسہ دات۔

آئی ء پچکش کیسگ ء مان جت ء من ء روگ روگ ء چارات۔ ہے
وہے من مارا ت کہ بائیں منکھیں۔ بہہ ء بکڑ ء کپتاں۔ کے دیراں منی نیمکا
چارگ ء رند ء آئی ء جست کت۔
"پرچا، اناں۔"

آئی ء گالوار ء چانری مان نہ ات۔ چہنا سبب زانگ لوٹ ات یے۔ "چو
وت نہ اناں"۔ من پتودات۔ آوئی اسیتیں بروتاں گوں لٹیپ ء لگ ات۔ پدا منی
نیمگانہ چارات گوں مہروانی ء گشت یے۔ "من سر پدیتاں۔"
آ گندگ ء خمریں مردے ات۔ سبز سبز یں چم ء گلابی نیں گل۔ پے من ء
کرسی یے کشان کت، تابوت ء کش ء جت۔ وٹ منی پشت ء نشت۔ نرس پاد
اتک دروازگ ء نیمکا شت۔ وہے آ روگ ء ات دربان ء گوں نرمی ء گشت۔
'بزرگ ریش انت۔' شری سرا چارات۔ دیست کہ آئی ء جہاں کے جمل تر پٹی
نے بٹک۔ ریش گوات گپنگ ء پونز ء نزدیک ء رستگ ات۔ سرجیں دیم پٹی ء
چیر ٹینگ ات۔

آئی ء روگ ء رند دربان ہم پادا تک۔ "من نوں رواں" تو بہ نند۔
پکانی ء گشت نہ کناں۔ پسو ء من چیزے گشت کہ اشار ہے کت یا اناں۔ بلے

"بل اے گپ، گوں بے چارگ، چشیں گپ مکن۔" آئی، لوگی،
آئی، گپ گڈات۔

کماش مک شہرت بیت، پھلی لوگ، لگ ات۔ من آرا باور
کنا نیت کہ چشیں گپ نہ بیتگ۔ راستی من آئی، گپ دس بیتگ، اتنت۔
چشیں حیاں منی دل، نیا تک۔

دیترا آئی، گشت کہ بن اصل، آپ کماش کس، نندگ، اتنگ ات
بلے انگ، ڈوڈات، ہمیشہ دے دربان، جاہ ہو رک بیت گڈا آئی، دوتی نام دات۔
من گشت کہ آ دربان، گیش کماش کس، نندو کے گندگ، کتیت۔ آئی، نہ من
ات۔ آوت، را اے جاہ، کاردارے سر پد بیت۔ آئی، دے کماش کس،
جاہ منندی گپ جت۔ گڈا آہان، "آ" یا "کماش" گشت۔ آئی، عمر چہ
آہانی، کمتر، ات بلے دربان بیتگ، سبب، بتار کے برز ترات۔ ایند گران، سرا
آئی، حکم کم، باز چل ات۔

نرس و اترا تک۔ زیت شپ، مانا نشانت۔ روشدان، سرا انا گہ تہاری
شنگ بوت۔ دربان، قندیل روک کتنت۔ منی چٹاں در دیے زرت۔ آئی، من
ور گجاہ، روگ، و دعو ت دات۔ بلے من، شد، نہ گیتگ ات۔ پدا کافی، سلاہ
جت۔ کافی من، سک و ش بیت۔ آئی، منت گپت۔ کتری، رند آکوں حرشت
پی، اتک۔ کافی نو شک، پد من، سگریٹ، طلب بیت۔ بیت کنت اے رسانی

حساب، روات۔ فکروں تاچینت، چج حرابی گندگ، نیا تک۔ من، دربان سگریٹ
کشگ، لگ اتیں۔ آئی، گپ، تران پدا، بگج کت۔

"تی منات، ہمنگل "شپ آ گپی" ہاترا آنگی بنت۔ دہے کے
بیران بیت۔ ادا "شپ آ گپی" بیت۔ من رواں چندے دگہ کرسی کاراں، کافی،
دگہ دیزے ہم۔"

اسپتیں دیوال، سرارژن، تر پگ، منی چم درد، اتنت۔ من دربان، یک
قندیل، یے کشگ، گشت۔

"بیت نہ کنت۔" آئی، پودات۔

"اے قندیل انچو جوڑ یک بیتگ انت۔ ہجیک، روک بنت،
ہجیک، مرنت۔"

من آہانی نیمکا دگوش، دیک بند کت۔ دربان ڈن، دراتک۔ لپتے کرسی
آورت۔ تابوت، کش، گوراں ایر کت۔ یکے، سرا کافی، دہ دوازوہ دانگ
پیالگ ایر کت۔ منی دیم، رو، نشت۔ نرس، پشت پرات۔ اوتا، دوئی کنڈ،
نشک ات۔ من چودیس، نہ کت، چے کنگ، انت۔ بلے چہ، باسکانی، سریگ،
پدرات کہ چیزے گوپک، انت۔ کافی، نو شک، پد منی جان گرم ترات۔ من دت،
آسودگ، تمارات۔ چہ دروازگ، پلائی، دشبو، سارٹیں گوات، کول آیک،
اتنت۔ چا گردا، چش ات کہ من، ہینگ بوتان۔

اجنبی برمش لیء منء پذیرینت۔ روشنائی گیش ترند بیتگ ات۔
 ساہگ جھ وڑا اورانہ بیت انت۔ انجوسا بیت کھنئے رڑن چہر چیرہ ہر نیگا درآ یک
 غمنی چمانی تہا میں بیتگ ء ات۔ مات ء ہسنگل آیان انت۔ وہ کس انت۔
 انجوسا ماں ایر کنان انت کھنئے آ کوئی ء ویران ء اسپتیں رڑن ء ابیدہ ترک ء توار ء
 ایر رچان انت۔ آفت انت۔ گڈا کر سیاں چیسنگ ہم نہ جت۔ من سر جمیں عمر ء
 جھ مردم چشیں پر اسرار میں وڑی ء ندیتگ ات۔ آہانی دروشم ء پوشاک ء جھ چیز
 منی دیدن ء نہ رکھ ات بلے من آہانی توار نہ اش کت۔ اے باور کنگ مشکل ات کہ
 آہانی زندگیں وجودے ہست ات۔

کساس در امیں جنیناں پیش بندیتگ ات۔ سزینانی کش ء بیت انجوسا
 بتگ ات کہ آہانی دیم ء در آنگیں لاپ لونجان انت۔ من پیش ء کدی خیال نہ
 کنگ کہ پیریں جنینانی لاپ چومزن بہت۔ مردیں گیشتر کنگ ء مرغانی وڑا بارگ
 انت۔ آہانی شکل ء پدیں چیز، جم انت۔..... کز چکانی کدو ء رڑن ء
 ایٹکیں جھنگلے یے۔ وتی جاہ ء ٹھگ ء منی نیگا چاران وتی سران ء وت سرا
 سرینگ ء انت۔ آہانی لٹ بے دنائیں آریکانی تہا ایر ٹھگ انت۔ من چو
 سوڑگ کت نہ کت کہ آگول من ء چیزے کٹک لوٹاں یا پیری ء سبب ء چش
 انت۔ گمان ہمیش ات کہ آہاں وتی وڑ ء سلام دانگ ات۔ من ء سک عجب لگ
 ات۔ کماش در بان ء کش ء گوراج بوت انت۔ سراں سرینان گول گران ء ٹکیں ء منی

نیمکا چارگ ء انت۔ منی دل ء ہے خیال اتک کھنئے آ منی قاضی نامینگ بوتگ
 انت۔ کتری ء رند یک جینے ء گریوگ بدات کت۔ آدوی سزپ ء دگہ جنینی ء
 پشت ٹھگ ات۔ آئی ء دیم نہ دیت۔ ہیرگ ہیرگ ء آئی ء ہیکانی توار اتک۔
 انجوسا بوت آ پھر خاموش نہ بیت۔ اے دگہ کماش وٹیکان انت۔ کرسیانی سرا
 کز جھ وڑا جھ انت۔ تابوت، وتی لٹ یادیم ء روع روک روک ء چارگ ء انت۔
 جم نہ سرینت انت۔ آ جنین انگل ہیسکارگ ء ات۔ من حیران اتاں۔ لوٹ ات
 کہ آئی ء تسلا ہدیاں۔ بلے گول من ہجارو ک نہ ات۔ گپ کت نہ کت۔ رند ترا
 در بان آئی ء نیمکا جھل بوت۔ گوشاں چیزے گشت یے۔ جنین ء پھ اتاں ء سر
 سرینت۔ گول حقہ نیں دپ ء چیزے گشت کہ من سر پد نہ پیتاں۔ آئی ء ہیسکارگ
 گیش بوت انت۔

در بان ء وتی کرسی کنزینت۔ نزدیک اتک نشت۔ مکک بے توار بیت۔ پدا منی
 نیمگانہ چارات ء گشت یے۔

” آئی ء تئی مات سک دوست ات۔ کشیت دنیا ء تہا منی یک دوست
 یے ات۔ تئی مات۔ نول آہنا انت۔“

من نزانت پھو ء آئی ء چے بگشاں۔ پدا بے توار بیت۔ کم ء کم ء جنین ء
 ہیسکارگ کم بیت انت۔ پدا آئی ء پوز سپا کت ء کے پوش پوش ء رند بے توار بوت۔
 واب ء نہ گپٹکت۔ بلے باز میں نندگ ء من ء سک دمیرنگ ات۔ پادور ء

انت۔ من انجو گمان بیت کہ آہانی بے توار می اعصابانی سرا سوار بیان انت۔
 انا کہ انا کہ سر اتوارے اتک۔ بندات من حیران پیتاں۔ رندہ خیال تاجینت۔
 زانگہ اتک۔ کماشاں وئی کل تہی نیمکا چونس انت۔ اے وڑا یک عجیں گیر
 کیرے ودی بیت۔ آ وئی فکران انجو بڈ اتک اتان کہ ساش ہم نہ بیت ہے
 کنگہ انت۔ انجو سامیت۔ آہانی کور اے میت و ہم جی بستر نیست ات۔
 بلے نون من گمان انت کہ منی خیال روات۔

دربان درستانی دیم و کافی و پیا لگ ایرکت۔ پدا جوانی یاد نہ انت۔ کہ
 ہے بوت۔ وڑے ناں وڑے شپ روح بوت۔ بس یک گپے یات انت۔
 وہدے جم پنج بیت انت۔ دیستوں کہ کماش کر سیاں تکہ و اب انت۔ امید چہ یک
 مردی و وئی لٹ تی مہر داشک۔ سنٹ وئی دستانی سرا ایر کنگ۔ من انجو روک
 روک و چارگہ ات۔ کھشے منی آ کہ بنیک و ودار انت۔ پادانی ہڈ تیرک
 دیک انت۔ جم کے دیراں رند پدا پنج بیت انت۔ بام و دانگ ات۔ سکین
 رڑنے چہ روشن دان و سرا کشان ات۔ رند ترا کماش یے پادانک۔ کلگ و لگ
 ات۔ مزین چار کنڈیں رومالی و تک جت۔ ہر رندہ انجیں توارے ودی بیت کھشے
 آئی و دل حراب انت۔ آد کہ ہم پادانک انت و روک و چن و لاخ و لگ انت۔
 بے آرامی و سبب دیم اش چو کپو درانی وڑا انت۔ روک و پیش آہاں گوں من
 دست ملائیت۔ کھشے یکیں شپ و ناسک ہو رتور پیتگ اتیں۔ بل کہ دراہیں

شپ و دت ماں دت و گپے ہم نہ کنگ ات۔

منی نکیکی و آماج اتان۔ دربان و من و وئی کوئی و برت۔ دست و دیم
 عشیاں۔ گد کیگ و گورکت انت۔ کافی وے نوش ات۔ تہوں چاڑ چاڑ
 بوت۔ ڈن و درانکاں۔ روح برزات۔ مرا نکو زرو در میان و کوہانی سرا آسمان و
 جا کہ جا گپے سہریں پولنگ ظاہر انت۔ چہ زرو نیمکا آ یوکیں گوات و ہر نیمکا سوریں
 و شبوے تالان کنگ ات۔ و شیں روح تی و نشانی انت۔ دیر انت کلکی ہنداں
 نیا تنگ اتان۔ خیال گردینت، اگاں مات و میرانی و جیزہ مر بوتیں۔ اے وہدہ
 سنیل و سوادوش ات۔

پیر گاہ و یک درچک نی و چیر و اوشتاں۔ زمین و سارتیں و شبو و اب و
 جاور و درکت۔ کارکس و سنگت اے وہدہ کارکس و روک و چن و لاخ و بت۔ پہ
 من اے روح و حراب تریں بہر انت۔ دہ پانزدہ دمان ہے خیالانی تہا گوست۔
 ماڑی و تہی نیمکا ملو و توارکت۔ من پردہ اتان، دریگانی پشت و سر پڑے ہست
 ات۔ یک برے پدا بے توار می و مانشتاں۔ روح نون سک برز و تنگ ات۔
 رڑن منی پادانی چیر انت۔ دربان و حال دات کہ کماش گس من و لونگ و انت۔
 من کارکس و شتاں۔ آئی و بہتہ کا کدانی سرا منی دز رند گپت انت۔ سیاہیں گد گورا
 ات۔ پتلون و سرا میرت ہیرتیں کشک انت۔ ٹیلیفون دست و کت۔ منی نیمکا چار
 ات۔

” جنازہ انتظام کاراٹنگ انت۔ تابوت بند کنگ و ہاتھ میت جاہ و روگی انت۔ من آہاں پہ مہتل ہنیک و بگشاں کہ تو وئی مات و گڈی دیدار و بکن وے؟“

” اناں“ من پسودات۔

آز میں کالواری و فون و کنگ و لگ ات ”جوان۔ میٹراک۔ وئی مردماں، میت جاہ و راہ وے۔“

آئی و من و گشت کہ آوت جنازہ و کنیت گوں۔

من آئی و منت گپت۔ آٹیل و پشت و نشت۔ پادماں پاد و سرا ایر کت۔ پشت تکہ دات۔ آئی و گشت کہ من و ابید، نرس، و وگہ دو مردم جنازہ و کنیت گوں۔ کماش کس فی و دودانت کہ ادے مردم جنازہ و نشت نہ کننت۔ ”یک شپے“ ”شپ آگہی“ و بہر زرت کننت، بس،“ ہے بابت و گپ جنان و آئی و گشت کہ ”اے دود پہ ہماہانی شری و واست انت۔ کہ آہانی کماشیں دل جز بگاں گوں مکپ انت۔ بلے جی مات و جنازہ و بہر زیرگ و ہاتھ آئی و یک دوست بے رضا و بیگ بوتگ۔ تو ماس پیرے۔“ ”سرپانک و ہچکند ات۔“ ”اے یک گوٹڈیں اینیکس قصہ ات۔ پیری و جی مات سک نزیک ات انت۔ یک و دوی و کدی کسر نہ بوت انت۔ کماشاں جی مات و را پیرے و دشتار گشت و کلاگ گپت۔“ ”شامیر کدی کن ات۔“ کماشاں جست کت۔ آہاں

کندات و گپ کار کت۔ اے یک داچی مسکرائی وے جوڑ بوتگ ات۔ جی مات و ہیرائی و آئی و سرا سک اثر کنگ۔ من خیال کت آتہ جنازہ و ہنیک بلائیں زوراکہی بیت۔ ”شپ آگہی“ واست ڈاکٹر و آتہ کن کنگ۔“

کے ماتہ توار و نشتیں۔ سرپانک پاداتک دریک و دپ و اوشتات۔

”چہ مرا گنو و مہتر پادری اتنگ۔ وہ وے کے پیش۔“

چرچ نزیک و بازار وے ات۔ سرپانک و من و ڈاہ داتگ ات کہ اودا رسک و کم چہ کم نیم کلاک و گیش لگ ایت۔ ما جہل و ایر کپتیں۔ پادری میت جاہ و دپ و منے و دار و ات۔ چرچ و دو کار دار ہمارہ ات۔ یکی و سوچکی بودمیک و از باب دست و انت۔ پادری آئی و دیم و جہل عود دان و زمیل و گیشینگ و ات۔ وہ وے آئی و مارا دیست چک بیت۔ مارا ”منی چک“ و نام و توار کت۔ پدا ما میت جاہ و تہاشیں۔ گوں موکی پوشاکاں چار مردم تابوت و پشت و اوشتاتگ ات۔ تابوت و دیگ بند ات۔ سرپانک و گشت کہ گاڑی اتنگ سر پینگ۔ پادری و دعا بنا کت۔ درست پہ روگ و جاڑی بوت انت۔ چاریں مردماں سیائیں گد و چنڈے دست و کت۔ تابوت و نیم کاشت انت۔ پادری گوں کماشاں ہودات۔ من ڈن و در اتکاں۔ دروازگ و دپ و چنپے اوشتاتگ ات۔ من پیش و ندیتگ ات۔

”اے و اچہ مر سوانت۔“ سرپانک و گشت۔

آئی و نام و سر پہ نہ پیتاں۔ بس ہے زانت کہ کماش گس و نرس پے ات۔
 بھارو کی و پدن و سلام فی دات۔ آئی و دراج و ٹھکیں لندانی سرا پچکند گ و نشانی
 پے ہم نیا تک۔ مادر و ازگ و یک کزکت و اوشتا تیں۔ تابوت و ن و دراتک
 بکنت۔ پدا تابوت و دیم و روان بیت، ما پشت و گون بیتیں۔ غلام چوٹ و ن و ن
 و دروازگ و دپ و سیاہیں گاڑی پے و دار و ات۔ گاڑی و گندگ و گوں من
 کار گساں ایریں قلم دانانی ترانگ و کپتاں۔

من کلکی ہندانی نیگا لکھ جت۔ بام و در چکانی قطار آسمان و نیگا سرا
 کشان اتنت۔ چہ گرم و سہرہ زمین و سرا سبز میں رنگ و پولنگ ورا اتنت۔ جا ہے
 جا ہے جہنا نیں لوکانی رژن و روک و گیش پدرا اتنت۔ روج و جلیشو کیں رژن و اے
 ندارگ بے رحم و دلہرو شیں عکس پے پیش دارگ و ات۔ منی زانگ و اتک کہ
 اے وڑیں و ہاں مات و دل و سرا چے کو سنگ۔ اے ہند و بیگا بانی گوا چنی اتنکی
 و آئی و راسلو ریں وشی وے دانگ۔

گلد سرا ماسر کپتیں۔ ہے و ہد و من دیست کہ پیرے کے لکش کنان
 انت۔ گاڑی دیم و روان ات۔ آ بے چارگ پشت کپت۔ گاڑی و ہر امی و
 رو کاں یکے منی کش و اتک۔ حیران اتاں کہ روج برزی و منزلاں چنوخو گشادی و
 بڑان انت۔ گدانی توار و گوات و جہالرز گے مان اتک ات۔ کاپانی کپش کپش و
 آواز برز ات۔ ہید منی دیم و چکران اتنت۔ کلاہ سرا و ات۔ گوں رومال و دیم

گاڑی و کش و ٹھکیں مردے اوشتا تک ات۔ آئی و جتا نیں درو شم و گد
 گور ات۔ انجو گندگ و ات۔ جنازہ و اچست و ایرے ڈپ ہائی و سرا ات۔
 آئی و کش و منی مات و ٹھکیں دوست پیرے پھل پھل و ڈکرتک ات۔ آئی و
 دپ و دیم و گد وڑیں اتنت۔ مزن و نشانیں پونز، لرزو کیں لٹ، مہر جھنگ و موم و
 داہیں ذر و رنگیں ٹھل، سہرہ و لوجا نیں گوش، گوشانی کش و اسپیت رنگیں ریشمیں
 مودانی پڑ، بلاہیں کالر و سرا گوٹ کیں ٹائی۔ پراہیں ساہگ و نازرک و ٹھکیں کلاہ
 و آئی و سرا انچش ات۔ کشتے رووے ایرات۔ فیل و گوشانی وڑا لوجا نیں پتلون۔

آ آجہیں لہر زگی جادری و اودا اوشتا مکت۔ جنازہ انجو کہ دروازگ و دپ و
 رس ات۔ آئی و وٹی کلاہ دیرکت۔ تابوت دار و کارداراں مارا و وٹی وٹی جا کہاں
 سرکت۔ پادری گاڑی و دیم و، چاریں سیاہ پوش، چاریں کٹھاں،
 سرپانک، من، پدا پیرے و نرس۔

گوات کنان کت۔

تابوت داراں یکے گوں من گپے جت۔ من سر پد نہ پیتاں۔ آئی ہے
گشت۔ گپ کنگ و دہ آئی و دل بند و ہید گوں رومالی و پھک کتنت۔ گوں
راستیں دست و کلاہ کنزینت۔ من پرس ات کہ آئی ہے کشتک ات۔ آئی و برز و
نیمکا اشارہ کت۔

"روح سک تر ندانت۔ گمے؟"

"ہو" من پسودات۔

"اے جنازہ تھی مات میگ انت۔؟" کے دیراں رندا آئی و جست کت۔

"ہو" من پدا گشت۔

"آئی و عمر و چنچک ات۔"

"بازات۔" بن اصل و من نزانت کہ مات و عمر و چنچک ات۔

پدا آ بے توار بوت۔ پشت و چک جت۔ پیرے پنجہ گز و دوری و لنش کنان
آیک ات۔ گامکین و زند کنگ و ہاترا آ کلاہ و سرینان ات۔ من سر پانک و نیمگ و
ہم نگاہ کت۔ آپ حساب گاماں ایر کنان ات۔ ہر کار و گران و سنگین گندگ و آیک و
ات۔ ہید پیشانی و جز پگ و انتت بلے آئی و پھک نہ کت انت۔

منی اٹکل ہمیش ات مئے کسانیں کاروان کے تیز روان
ات۔ ہر نیمکا روح و رزن و ششکین کلکی ندرگ انتت۔ آسمان و نیمکا نکا ہے

چارگ ہم ہوش و کار کنگ و بس ات۔ کے دیمتر اما دگت و ہما ہر و سر بیتیں کہ گوں
ڈانبراں نوک جوڑ پینگ ات۔ ہر گام و دگ و سرا پھلہیں کٹے جوڑ
بیت۔ ژرچ ژرچ و آواز آیکا ات۔ اپس گاڑی والد و کلاہ ہم ہے پھیں چیز و جوڑ
پینگین بے گندگ و اتک۔ برز و زرد و استیں رزن و چاریں نیمکا سیاہیں گاڑی و
شترانک و تر پوکیں سیاہی۔ کاروان و مردمانی پوشا کافی لگشکین سیاہی و دگ و سرا
نکرہ و سیاہیں کٹ، یک اجب و جتنا تیں دنیائی و عکس و پیش دارگ و
انتت۔ جتنا تیں جہر و بو، گر میں پوست و بو، اپس و لڑانی بو، سوچکی و شبو و سبک
سکھیں کول، سر جمیں شپ و بے وائیں ہم، خیال کشتے غباراں گپنگ انتت۔

یک رندے پدا چک جت۔ پیرے بازویر پشت کپنگ ات۔ گر میں
دھنزانی جہا کساس گار ات۔ انا گہ و آ اندیم بیت۔ اے بابت و کے جیزگ و پد
من اٹکل جت کہ آچہ دگ و دراتنگ۔ توک کشتک و گران انت۔ ظاہر انت کہ آ
اے ہنداں جوانی و زائیکار انت۔ چوٹ و آ پدا گوں مادپ کپت۔ آئی و یک
رندے پدا توک کشتکے گپت۔ مئے نزدیک و رس ات۔ اے کار رند ترا باز رند و
بیت۔ بلے زیت من چارگ و دہرت۔ منی پیشانی ترک ترک و ات۔ و ت و
مشکل و گزان کنگ ات۔

پدا درائیں کارزیتاں بیت انت۔ پہ حساب و رند بند کہ من و آ گپانی
تک و پچن یا ت نہ انت۔ ابید چہ اے گپ و کہ و دے ما بازار و نر یک و سر بیتیں

(۲)

سُباہ و ہدے پاد اٹکاں گدا منی زانگہ اتک کہ کار جاہ و کار مستر
دور روج و موکل و میگہ پرچے غنچ غنچ شش و کپنگ ات۔ من پشمہ و آدینگ و
موکل لوٹ اتک۔ شمشہ و یک شمشہ و کار گس چونائی و بندنت۔ دراجیں
موکل کار مستر مشکل و دینت۔ بلے پدا ہم منی غنچ میار نہ ات کہ مات و را آدینگ و
روج و ثواب کنگ بیت۔ پدا شمشہ و یک شمشہ و موکل و اہر وڑیں جاورا ہنیک
انت۔ گپ و اسریش کہ آئی و مطلب پدرات۔

گوٹگیں روج و غنچ تاک و رند من انجو دمرنگ ات۔ کہ سُباہ و پاد
آہمیک جہنمل نہ بیت۔ ریشانی سا یک و ہدہ و فکروں تاجینت۔ صحب چون
گوازینگ بہ بیت۔ اوڑناگ و ارادگ کت و چلو پکاں گیش اتاں، تیاب دپ و
راہ گپت۔

بازیں جنک و بچک حودہ اوڑناگ و اتنت۔ ماری کارڈونا ہم ہودا
ات۔ آئی و زماٹکے مئے کار گس و ٹاٹپسٹ و کار کنگ۔ آروچاں من آئی و سرا لکلو
اتاں۔ منی خیال ات کہ آہم من و دوست داریت بلے آئے کار گس و باز کم و ہدہ
بیت۔ اے عشق و عاشقی و غنچ آسر در دنیا تک۔

وہدے من آتھک و سر کپک و مک کت گدا منی دست سبک سبک و

گدا نرس و گوں من چیزے گشت۔ آئی و آوازہ من و گزینت۔ چہ آئی و رنگ و
دروشم و باز جتا ات۔ شیر کن و ش زیم۔ آئی و گشتک ات۔ ”اکاں و ش و ش و
روئے گدا اچینگ بٹیک و ترس، گشا دروئے ہیدہ جان شود ہئے۔ سار تیں گوات و
سار تیں جنت۔“ من آئی و مطلب و سر پدیتاں۔ ہر وڑا نادرہ بٹیک الی ات۔

جنازہ و دوسے گپ من و یادانت۔ مثال و جبرہ پیری و دروشم، وہدے
بازارہ و ڈن گوں ماکڈی رندہ و پ کپت۔ آئی و دیدگ رنج و غم یا ناتوانی یا ہر دکانی
ارساں شہمگ و اتنت۔ بلے کر چکانی سبب و ارس جہل و رچک و نہ

اتنت۔ ارساں آئی و کماش و کوہنیں دروشم و سرا جواںی یک تر پوکیں داے
گوپنگ ات۔ پدا چرچ و ندرگ۔ دکانی سراتر و ماتر تیں کلگی قبرانی سرے
سہریں رنگ و پل، پیری و بے ہوشی۔ آئی و درنگیں ہی و رنگ و کپک۔ مات و
قبر و سرا تالائیں سہریں حاک، گوں آباں ہمگر نجیں اسپتیں رنگ و مردم۔ شور و
جاک، یک کافی جامی و دپ و بس و دار۔ انجن و ڈگڈگ، گدا سرا لچہیز و دکانی
گندگ و ہوشی و مونج، پنا و سرا و پسک۔ دوازدہ کلاک و یک درج و وپسک و
خیال۔ اے درست منی یادداشت و بہرانت۔

{☆☆☆}

کہ منی چچ میار نہ انت بلے من وت ءداشت۔ من ءگیر اتک کہ وتی کار جاہ ء
کار مستر ء گوں ہے گپ کشک ات۔ رند ء خیال اتک کہ اے بے سر میں گپے
من جت۔ بے سر میں گپ یے ات یا نہ ات۔ بلے وت ء میار یک الما مارات۔
داں بیگاہ ء ماری اے جیڑہ ء فراموش پیتک ات۔ فلم ء چندے بہر مسکرائی
اتان اے دگہ بہر چٹ بیکار۔ سنیما ء جہا ماکش ماں کش ء نصیں۔ آئی ء وتی پادے
منی پادے سرا ایرکت۔ منی دست پدا آئی ء دلہند ء سرجنان بیتنت۔ فلم ء ہلاسی ء کے
پیسر من آئی ء چلکے گپت۔ بلے کے لفشانی وڑا۔ پدا آئی ہر امی ء منی لوگ ء اتک
گوں۔

سہاہ ء پادا نکاں۔ ماری شک ات۔ شب ء کشک ات آئی ء سہاہ ء
مہلہ وتی ترو ء گواروگی انت۔ یک شہبہ ات۔ پمیشکہ پتاہیر وپتاں۔ دیم پہ چہر
بیت ء سر جاہ ء سرا ماری ء سرے سور تا میں دشبو بوچت۔ داں دہ بج ء وپتاں۔ پدا
داں نیروچ ء پدا ء سرا دراج بیت ء سگریٹ کش ات۔ یک کش نے وڑا
سلیست ء ہوٹل ء ورگ ورگ ء نہشتاں۔ من چارات مردم گوں وڑ وڑیں جست ء
پرساں نلگیگ کن انت۔ من ء ہے گپ ء سک زہر اتک کہ مردم من ء جست ء
پرس بکن انت۔ ہیکے چک ء ہیک چچ ء جہا وارت۔ لوگ ء نان نیست ات۔ آئی ء
ایید گز ران کت۔ اے وہد ء بازار ء روگ جہنمل نہ بیت۔

ورگ ء رند نرانت چے بکناں۔ وتی لوگ ء جہا چکراتان۔ وہدے مات

آئی ء دلہند ء سرجنان بیت۔ آتھک ء سرا دل پہ بالا وپت۔ من آپ ء جہا پادو فجان
کت ء نہشتاں۔ کے دیراں رند آئی ء چک جت منی نیگا چارات۔ آئی ء مید چمانی
سرا رتھک انتت۔ کند ء ات۔ من ہم جھک ء سرا سرکت۔ آئی ء کش ء
نہشتاں۔ گوات گرم ات بلے وش ات۔ مسکرا مسکرا من وتی سر آئی ء کٹ ء ایرکت
۔ آئی ء من ء مکن نہ کت من وپتاں۔ نیلگ ء سہر چکیں آساں منی نکا ہانی دیم ء تالان
ات۔ سر ء جیڑہ ماری ء لا پ ء برزی ء جہلیاں مارگ ء اتان۔ نیم ساعت ء گیش
نیم دہلی ء جاوڑ ء اودا وپتیں۔ وہدے روج ترند بیت۔ ماری ء آپ ء جہا بک یے
وارت۔ من ہم آئی ء پشت ء گون پیتاں۔ آگپت۔ وتی دست آئی ء سزین ء مان
توینت۔ ماہوری ء اوڑناگ کنان بیتیں۔ ماری اگلہ کند ء ات۔ وہدے ما
خود ء لمب ء اوشتاگ ء وتی جاناں سپا نکا اتیں۔ گڈا ماری ء گشت کہ ”منی
رنگ چہ تہی رنگ ء سہر تر انت۔“ من آئی ء بیگاہ ء باسکوپ چارگ ء سیلہ
جت۔ آئی ء پدا کند ات ء روگ ء جاڑی بیت۔ گوں ہے شرط ء کہ مافر ناندیل ء
مسکرائی (کامیڈی) ء چاریں کہ آکے روچاں سک ناند ارات۔ وہدے ماگد
گورا کتنت۔ آئی ء چم چنی سیا میں ٹائی ء کہتنت۔

”کئی پرس ء دار گائے؟“

من حال دات۔ مات ء وقات کنگ۔ آئی ء جست کت ”کدی“ من
گشت۔ ”زی“ آئی ء دگہ چچ نہ گشت۔ بس وت ء کے ڈڑات نے۔ کشکی اتان

منی گور ات۔ اے لوگ مارا بس ات نوں کہ ایوک ء نندگی ات۔ پے من ء کے مزن
 ات۔ من ورگ ء ٹیل ہم وپسگ ء کوئی ء آورتگ ات۔ بس بیکس بان کارمرز
 کت۔ کارمرز ء کلیں سامان ہے لوگ ء اتنت۔ پتیل ء یک پتلے۔
 سیگار میز، دار ء چندے کرسی کہ آہانی نند جاہ جمل شک اتنت ء یک الماری ہے
 کہ آئی ء شیشگ زنگاں گپنگ ات۔ لوگ ء اے دگہ بہر کارمرز نہ پتنت۔ ہمیشہ
 آئی ء چار ء گزار ہم نہ بیت۔

دگہ بچ کار نیست ات۔ ہمیشہ ٹیل ء سرا کپنگیں کوہنیں روتا کاں چاراں
 پیتاں۔ روتا کہ ”کر سچن سالٹ“ ء اشتہار مان ات۔ من تہ ات وتی الم ء
 مان جت۔ روتا کاں ہر چیز من ء دوست بیت۔ ہدام تہ ات ء ماں وتی الم ء مان
 جت۔ پدامن الی کاراں گیش اتاں۔ ہالکوئی سراشاں۔ منی وپسگ ء بان انچش
 انت کہ چہ اودا شہر ء مزنیں دگ ء تدارگ گندگ ء کایت۔ موسم وٹش درابیت،
 کھڑنجا سنگ انگت تڑپک ء اتنت۔ دگ ء سرا مردم انچور ء آکنگ ء اتنت
 گشے گنوکی ء گپنگ اتنت۔ درستاں پیسریک کٹمی ء مردم کہ پے سنیل ء سواد ء
 روگ ء اتنت۔ دو گوٹڈ گوٹڈ کیں زہگ کہ آہاں جانشوانی کوٹ گور ات۔ کسان
 کسانیں نیکر مانپوشنگ ات۔ ہے گران ء سنگنیں پوشا کاں سبب ء کے ترس ء
 لرزان اتنت۔ یک گوٹڈیں جنکو ء کہ آئی ء گلابی نیں رنگ ء بوٹ ء سیاہیں
 پوست ء بوٹ پاد ء ات۔ آہانی پشت ء آہانی مات ات۔ یک مزن بالا دیں جنین

یے کہ بادام رگیں ریشم ء پوشاک پوش اتنگ ات ء پدا آہانی پت ات۔ بیکیں قد ء
 چست ء چالاکیں مردمن بس چہ دروشم ء ہجہ آورت۔ آئی ء بوچکانی کلا ہے ء پرکی
 ٹائی ء بٹنگ ات۔ لٹ دست ء ات۔ مردمانی گلگ مفہیں نہ اتنت کہ شریں
 کٹمی ء ہتیک ء باوجود چہ دت کتریں ذاتی ء جنین ء گوں ساگ کنگ ات۔ آہانی
 پشت ء ہندی ”طل ملانی“ ٹولی ات۔ تیل ء چہ ترپوکیں مید، سہریں
 نکھائی، سرین ء بیکیں کوٹ، کرچکیں کیسگ، ء چار ہنگیں کرچ ء بوٹ۔ چش کہ آ
 چہ لوگاں مہلہ دراتنگ اتنت۔ ہے واستہ من اٹکل جت کہ آشرہ مزنیں تھیڑی ء
 روگ ء انت۔ تھیڑ چہ اے جاگہ ء باز دیر انت۔ آگوں جاک ء سلوات ء کندان ء
 گپ جنان بس ء یسین ء نیمکاروگ ء اتنت۔

آہانی گوزگ ء رند دتک کم کم ء ہو رک بوت۔ اے ودہ ء نوں ”سنیکا ء
 شو“ بیکج بوتگ انت۔ بازار ء چندے دکاندار ء پشی گندگ ء اتنگ انت۔ دگ ء
 دوکیں کشاں انجیر ء درچک قطار اتنت۔ آسمان صاف ات۔ روشنائی سک کم
 ات۔ حمباک بہا کنوک ء کرسی کشاں کت دگ ء کش ء آورت۔ پادشہا درتنت
 دراج بوتاں۔ ہا بس کہ کے پیش تر چہ مردم ء سرپ چک اتنت نوں کس اس ہو رک
 اتنت۔ حمباک بہا کنوک ء کش ء کافی جاہ ء روپک ء اتنت۔ اے یکشمسی ء یک
 کش ء وڑیں نمر وچے ات۔ من کرسی چکرینت حمباک بہا کنوک ء وڑا
 نشاں۔ پرچے کہ اے وڑا نندگ وٹش تر ات۔ چندے سگریٹ ء کٹگ ء رند من

گیشتر توانا درا کنگ ء انتن۔ پد رات کہ آہاں جنگ ء پڑ میں تہر ء فلے چار اتنگ
ات۔ آوت ء گران ء سنگین ظاہر کنگ ء انتن۔ پدا ہم چندے مردم انگت کنگ ء
ات۔ لس رہند ء آہانی دیم دمبرنگ ء بے جلوہ گنگ ء اتنگ انت۔ چہ آہاں لہتے
منی دریگ ء چیر ء پرترگ ء ات۔ لہتے جنگ دست ماں دست چہ ہدا
گوست۔ آورنا تتر انتن۔ دانکہ گوں جنگاں ڈیک بوزیں ء کوکار ء لگ
انتن۔ جنگاں دیم ترینت ء ترند ترند ء کندات۔ اے جنگ شہر ء ہما بہر ء نندوک
انتن کہ ہودا من لنگ اتاں، چہ آہاں دوئے منی ہجاروک ات۔ آہاں برز ء چار
ات ء گوں دست ء اشارہ ء من ء سلام دات۔

ہمنچک ء قندیل بچی ء روک بوت انت۔ آسمان ء سرا استار جہر
انتن۔ بلے قندیلانی روشنائی ء آکتر زرد گنگ ء اتنگ انت۔ رژن ء ہے
بازیں تدارکائی چارگ ء منی ہم دروے لگ انتن۔ قندیلانی چیر ء زمین ء بہر چہ
اے دگر جا کہاں گیشتر روشنائیاں۔ کدی کدی بے شکوست ء آئی ء رژن چٹکی ء میدیا
ہچکندگ یا نگرہ ء سنگہاں گوں لنتیب ء ات۔ کمک دیراں رند بسانی رو آکم تر
ہیت۔ درچک ء پتیاں دور نمسلیں آسمان ء سرا چہاری ء مان شانت۔ بازار ہورک
بیان بوت۔ گڈ سرا یک انجمن وہے اتنگ کہ بازار ء کس گنگ ء
نیاتک۔ پدا یک پشی ءے۔ شپ ء اولی پشی۔ ویرا نیں بازار ء چہ نمسل ملان ء ملان
ء گوست۔

لوگ ء جہاشاں۔ چاکلیٹ یے زرت پدا بالکونی ء اکاں۔ سہی ء رند آسمان جہراں
مان پوش ات۔ نواں توپان آنگی ات۔ بلے جہراں زوت نرات۔ پدا ہم نشانی یلہ
دانتن۔ بازار کتر چہار دیم گنگ ء اتنگ۔ من داں دیراں نشت آسمان چار
ات۔ پنج پنج پدا بسانی توار اتنگ۔ نزیک ء یک اسٹیل ہے ات۔ اودافٹ بال میچ
بتیک ء ات۔ بس چہ ہودا پیداک انتن۔ پشت ء تحکک ہم پڑ انتن۔ مردم
پدا کانی سرا درجک انتن۔ دومی بس ء لنتیبی سوار انتن۔ آہانی کسان کسانیں
پہتیکاں (سوٹ کیس) آچہ اے دگر مردماں گستا گنگ ء اتنگ انت۔ آچہ دتی
سوب مندی گل ء سوت جنان انتن۔

”لنتیبی آل دیم ء روان بہ بیت۔“

چہ آہاں بچی ء منی نیمکا چارات ء گشت۔ ”نالنتیب کٹ ات۔“

”باز جوان“ من گوں دست ء اشارہ ء گشت۔ چہ آہاں پدا کارگاریانی درج
ہکچ بیت۔

لوکانی سرا آسمان ء سہری ء مان شاتنگ ات۔ روج ء سد ء بند ء وہد ء
بازار پدا براہدار ہیت۔ مردم چہ سنیل ء سواد ء و تر بتیک ء انتن۔ پٹک ء چست ء
چالاکیں مردگوں جن ء چکاں آہاں ہوار ات۔ پوش پوش کنان دمبرنگیں زہگ دتی
مات ء پتانی پشت ء پاداں کشان انتن۔ باسکوپ جاہ ہورک بیان انتن۔ چہ
آہاں در آوکیں ورنادران دران کام کشان دیم ء روان انتن۔ آمدام ء وڑاوت ء

اتا کہ من و خیال اتک کہ من و ورگ ہم جوڑ کنگی انت۔ سک دیر انت کہ
کری و سرائشنگ غ بازار و ندرگ چار انگ انت۔ و دے پاداکاں گڈا گردن
درو کنگ و لگ ات۔ من بازار و شتاں غ نان غ مائینچنگ گپت غ آورت درگ جوڑ
کت غ او شتا کائی وارت انت۔ منی دل و ات کہ دریگ و دپ و برواں سگریٹے بہ
کشاں۔ پلے سارتی ات۔ ہے ہا ترا دتی ارادہ بدل کت۔ دریگ بند کت غ پدا
پیداگ اتاں کہ منی چم شیشگی و کپنت۔ ٹیبل و یک کنڈی و اسپرٹ و قندیل و
نان و لپتے مکر کپنگ ات۔

یک دگہ یک شنبے گوست۔ مات ہم کل کنگ و پنگ ات۔ باند اسہا و
یک کش نے وڑا کار و روگی ات۔ منی زندگی تھا و اچ بدلی نیا تک۔

{☆☆☆}

(۳)

سہا و کار گس و من سک دز گٹ اتاں۔ کار مستر و من و بچیں پیشانی نے
وش اتک کت۔ آئی و پرس ات کہ سک دم نہ برنگ ناں۔؟ پدا گیشتر مہربانی و
گوں جست کت۔

"تی مات و عمر چنچک ات۔"

"شصت و کس و" کے خیال کت و گشت۔ اے واسے کہ من دروگ
بندگ نہ لوٹ ات۔ گوں اے گپ و گشتے آ پہ ہا تربیت و دگہ گچ گپ پہ گپ و
پشت نہ کپت۔

منی ٹیبل و سرائیں کا گد و ماگہ کپنگ ات۔ من گوں ہمایاں دگوش
پیتاں۔ سبارگ و پیر دست و شودگ و شتاں۔ من بس نیمروچ و دست
شصت۔ بیگاہ و ش نہ بیت۔ پرچے کہ بازیاں مردمانی دست و سپا کنگ نے
سبب و داں آ و دہ و لوال کہہ ات۔ یک رندے من کار گس و کار مستر و گورازنگ
ہم جت۔ آئی و من ات پلے آئی و خیال و اے چشمیں مزیں گپے نہ ات۔ من
دوازدہ نیم و نزیک و چہ کار گس و در کپتاں۔ ایمانوئل کہ پارسل روان دیمگ نے
کاری کت۔ ہمراہ ات۔

کنت۔ پدازاہ لٹ و ریچ بیت۔ رند ترا ہر دودگ و کش و اوشنت۔ روک
روک و یک و دومی و چار انت۔ کچک چہ ترس و، واجہ چہ زہر و۔ ہر وہدے کہ آ
ترگ و رونت ہے وڑا الما بیت۔ اگاں کچک بجلی و کھباء جیہ و اوشنگ بلوئیت
کماش آئی و چ وڑا نیلیت۔ کشان کنت دیما ہارت۔ بے کم نحصن کچک انگہ ہم
کساں کساکیں تر مپانی لکیرے یل کنان و دیم و مجنزان بیت۔ اگاں آئی و
اوتاک و پیشاب کت۔ گڈا بزاں شرمیں روئی و بند و بست کنگ۔

”ذلیل، بے مراد،۔۔۔“ تہاری ات من دیست نہ کت بلے منی حیا لاء
آ کچک ء کالاء چیزے بندگ ء ات۔ من کے برزترین توار ء جست کت۔ آئی ء
امید سرچست کنگ ء ٹرنڈ ات۔ ”سد لعنت انت یار، اے من ء یک کش ء انجو
جخال کنت۔“ آپد اکاں در کہاں بوت۔ کچک نہ شت گوں۔ زمین ء سرا
و پت۔ سالمانو ء یک یک پدا کئی ء کشان کت برز ء برت۔ ہمہ و ہد ء دگہ مردے تہا

گشت۔ انجو کی گول کسانیں اڑے کڑے پینگ۔

”من چہر گول کس ء جنگ نہ کنال۔ بلے کے جلدی برا نگران۔ آئی ء مفت موحدا جنگے وتی سراکت۔“

”تراہمت ہست گڈا چہ ٹرام ء جہل ء ایر بیا۔“ آئی ء من ء رعب پیش داشت۔

”بس کن ڈے، من ترا چے کنگ۔“

”توریتہ چڑی ء۔“

”شر ہمیش انت کہ دپ ء اتان ء بدار۔ اکال ناں ہنی تئی دنناں تئی دست ء دیاں۔“ من چہ ٹرام ء ایر کپتاں ء گشت۔

”جو ہم بکن ء بچار۔“ پسو ء آئی ء گشت۔ من شہماتے گوردات۔ آدل پہ بالا کپت۔ من پادا یگ ء مک کت۔ آئی ء من ء لگتے جت۔ پدا من پدماں پدا سنی ء چاروش کت۔ گڈا آچو بڑا نگیں ویک ء ڈرا حون ء حوزیج بیت۔ من جست کت۔ ”بس انت“ آئی ء ہو ء سر سرینت۔

سینے پٹی ء بدان قصہ ء آران ات۔ من آئی ء تحت ء سرا نشک اتال۔ ”نوں تووت بکش۔ من چہو میار یگاں۔ آئی ء وت سراوت شدتے پیدا کت۔“

”من پہ ہو ء سر سرینت۔ دیمتر آئی ء گشت۔“

”بن اصل ء گپ ایش انت کہ من چہ ترا یک سوچ یے گرگ لوٹاں۔ آگپ ہے واقعہ ء ہنگپ انت۔ زانکار میں مردی ء۔ امیت انت کہ تو منی کمک ء کت کلتے۔ پدا من تو دوست بنیں۔ ہر ہمار دم کہ گول من یک برے شری ءے بکشت۔ من آئی ء چہر فراموش نہ ہاں۔“ من چچ نہ گشت۔ آئی ء جست کت۔ ”ترا منی دوستی قبول نہ انت۔“ من گشت کہ من ء چچ وڑ میں ہا کے نیست۔ آترا تسلایوت۔ آئی ء مرگ گول شراب ء دو بوتل ء کش ات۔ ٹیبل ء سرا ایر کت۔ اے در میان ء چچ گپ نہ بوت۔ درگ ہنگیج بیت گڈا آئی ء سر جمیں قصہ ء ران کت۔

”اے گپ ء ہنگی سبب یک جکے ات۔ من بدام آئی ء گورا پہ شہری شنگاں۔ راست ایش انت کہ آمنی یار انت۔ منی بازیں زڑے آئی ء سرا حرج پینگ۔ اے مرد کہ مرچی من جنگ ہے جک ء برات انت۔“ من ء بے توار دیست۔ آئی ء گشت۔ ”من سر پداں کہ ہسا ہگ منی بابت ء چے کشت۔ بلے اے درست دروگ انت۔ من یک امباری ء کارایاں۔ دراہیں مردمانی ء وڑا منی ہم چندے راہ ء رہند انت۔ حیر“ آئی ء قصہ دیمتر ء بران ء گشت۔ ”یک روچے من ء حال ء کپت کہ آ من ء رودمیک ء انت۔ من آئی ء سرا چہو زر حرج کت۔ ۳۰۰ فرانک باڑو، ۳۰ فرانک درگ ء، پدا دادو سوغات۔ برے موزگ، برے اے چیز، برے آ چیز۔ کساس ۱۰۰ فرانک۔ بلے پہ بی بی ء اے

لگوشت۔ من دریگ بند کت۔ اے رندہ من آ تراست غ چکل دات۔ اے ارمان انگہ دل و انت کہ دل و سیر و سزا اندات۔“

ہے بابت و آئی و چہ من و سوج گرگی ات۔ قندیل و دھوت و آڈو ہور کنگ ات۔ پادانک وٹ ئی جہل ترکت۔ من گوں بے تواری و سر جہیں گپ گوشداشت انت۔ شراب نوشان کت۔ داں شیفک ہورک بیت۔ سرترگ و ات۔ منی سگریٹ کٹ اتنگ انت۔ رے مول و سگریٹاں کشک و اتاں۔ لہتے بے و دہ و ٹرمانی گوزک و رند دگ و سرا بے تواری تالان بیت۔ رے مول گپ جنان ات۔ درستاں آ زاردیوکیں گپ ایش ات کہ آ جنک و سرا عاشق ات۔ بلے آئی و پکارواہ کنگ ات کہ آ ترا و دیگ و تام و لازم چاشمنیت۔ یک وڑے ایش انت کہ آ ترا ہوٹلی و بلوٹا میڈیت۔ اسپیشل سپاہیگاں حال بدنت۔ نام وے ٹچک و کہہ بگانی لڑ و ہوار بکنا میڈیت۔ رے مول و چہدے سنگتاں گوں ہم جست پرس کنگ ات کہ جنکائی دلاری و کار و بلد انت۔ بلے آ ہاں جوانیں سو جے دات نہ کت۔ آئی و گشت کہ اے وڑیں کار و آ ہاں با سدی جوانیں سو جے بداتیں، اگاں پیٹ کاریں جنکائی رپکاں زانت نہ کن وے۔ اے کار و تھا کپک وے جے پاندگ۔ رے مول و اے گپ کہ گوں آ ہاں گشت۔ گڈا آ ہاں گشت کہ آ سنے گرم کن جنک و دل بند و داغ بدے۔ بلے اے گپ آئی و دوست نہ بیت۔ اے بابت و جوانی و خیال کنگ و حاجت ات۔ آئی و چہ من و حاصلیں جست کنگی ات۔ بلے جست و پیسر، اے قصہ و

ہم کم انت۔ مدام رنگ دپ و ات کہ گوں اے زڑاں گزران مشکل انت۔ یک رو جے من آئی و گشت کہ تو لہتے کلاک و کار وے پر چاشوا ہاز نہ کنتے۔ اے وڑا من و ہم آسانی بیت۔ اے ماہ و ترا نوکیں گد و چائینگ داتنگ۔ تئی لوگ و بار و منی سرا انت۔ ۲۰ فرانک ہر رو ج۔ تو دراہیں زڑاں یلہ چریں جنکائی سرا میران کنتے۔ کافی دارین وے دگہ باریں جے جے کنتے۔ کیسگ منی ہورک بیان انت۔ من گوں تو جے کنگایاں، تو گوں من جے کنگا وے۔ کار و باندات و منی گپ گوات و برت۔ زڑ و رنگ ہلاں نہ بوت۔“

دی متر آئی و گشت، ”جنک و بیگ و یک رند و سور تی و (لاٹری) کلے درانک۔ بلے چو نہ گشت کہ کلٹ و زر چہ کجا اتنگ انت۔ پدا دو ہار رہن کنگ و دور سید دیست۔ اے ہار آئی و گورا پہ بہ ندیتنگ اتاں۔“

” حیر: من سر پدا تاں کہ شیرانی تھا پٹ یے کپتنگ۔ من آ ترا یلہ دیگ و سوڑگ کت۔ بلے یلہ کنگ و پیش شریں رو وے گپت و دل و ٹھت کش اتاں۔ من آئی و ٹیکا ٹیک گشت کہ تو لس کہہ کی و کم نہ وے و ترا ابید گوں دگہ دگہ مردیناں و ہسگ و دگہ قح کار و ش نہ بیت۔ من ڈاہ دات کہ یک رو جے تو سک پشومان بنے۔ منی گورا آ یک و واسطہ تلوس وے۔ بازار و جنک نازانت کہ تو منی گورائے۔“

آئی و گشت ”من آ انجو جت کہ خون و خون رچ بیت۔ پیسرا چو بہ نہ پیتنگ ات۔ یک کش و باز ناں۔ دوستی سرا یک و دوست جنگ۔ آئی و دپ و چ

آئی شراب ویک دگہ گلا سے وارت پا د اتک۔ چہ ٹیل و سرا
پڑماندوتیں ورگ و ہیرا ن چست کنت۔ ٹیل پوش شری و سرا سپا
کت۔ پلنگ و نرک و ایریں ٹیل و دراز و کا گد و چٹے، لپا چہ، سہریں
رنگ و جوز پتگیں، قلم و گلابی نیں سیامی و چار کٹڈ میں دواتے آورت۔ چہ نام و پدر
بیت کہ جنک عرب پے ات۔

من نمدی نبشتہ کت۔ مزنیں جہدے نہ کت۔ بلے رے مول و دل تسلا
بیت۔ چشیں مزنیں گپے نہ ات کہ من آئی تسلی کت مہ کتیں۔ من نمدی و نت و
وات۔ آسگریٹ و دھوت دیان گوشداراں بیت۔ یک یک گپی و سرا سر سربنت۔

”یک رندے پدا بوانے۔“

زائگ و اتک۔ آئی و نمدی و ش پینگ ات۔

”نمدی پے بیت گدا انجیل بہ بیت۔ دوست من زانت تو کار آمد میں
مردی و غزانے کہ چونیں نمدی پے درکار انت۔“ اول و دامن لبز دوست و سرا
خیال نہ کت۔ من و ہما و ہد و سما کت۔ و دے آئی و منی کو پگ و سرا دست جت و
گشت۔ ”نوں ما سنگتیں۔ گندے“ من خاموش بیتاں۔ بلے آئی و پدا پر لیس
ات۔ من و چہ فرق انگ ات۔ آئی و گشتن و پدا ہو کت۔

آئی و نمدی لپا پے کت۔ شراب ہلا کنت۔ کے خاموشی و نشت
سگریٹ کش ات۔ بازار و بے توری ات۔ انا گہ انا گہ گاڑی نے

بابت و منی خیال و زائگ و وادش مندات۔

من پسو و گشت کہ اے بابت و چچ گشت نہ کناں، بلے من و حتی گپ
سک و ش بیت انت۔“

”تی خیال و جنک و گوں من گیشی نہ کت۔؟“

من من ات کہ گوں آئی و گیشی پینگ ات۔ پدا جست تی کت آئی و سزا
رنگ لوٹیت کہ اناں۔ من گشت کہ اے وڑیں و دھاں چچ مردم پکائی و گشت نہ
کنت کہ چشیں جا واراں چے کنگ لوٹیت۔ اگاں گپ سزا پینگ انت گدا من
گوں تو ہمتپا کاں۔

من دگہ کے شراب وارت۔ رے مول و سگریٹ روک کت۔ من
گشت کہ آنوں چے کنگی انت؟ آئی و خیال ات کہ آترا نمدی پے نبشتہ بکنت۔

”نمدی انچو ترند بہ بیت۔ کہ آ بہ پجیت و کباب بہ بیت،“ و تی کنگیناں

پشومان بہ بیت۔ پدا و اترا بیت و رے مول گوں آئی و پو پیت۔ جنک و دے

جوانی و گرم بیت گدا آئی و دیما کنگ بہ جنت۔ چہ لوگ و بہ گلینیت۔ من آئی

گپ و سرا تپاک کت۔ چو حراب نہ ات۔ اے سزا پے آئی و سک مزن پینگ ات۔

بلے رے مول و چہا چشیں نمدی نبشتہ کنگ و قدرت نیست ات۔ ہے

بابت و آئی و منی کمک درکار ات۔ من و بے توار گندان و آئی و پرس ات۔ ہنی

نمدی و نبشتہ کنگ و مشکے ہست۔“ من گشت۔ ”اناں“ ہنی نبشتہ بیت کنت۔“

گوست۔ بے ودہات۔ من چہ آئی ء اجازت لوٹ ات۔

”مرہچا وہد سک اشتاپی ء گوست“۔ آئی ء من ء اجازت دیان ء گوشت۔ یک وڑے شربیت پر چا کہ من ء سک داب ء گپنگ ات۔ بلے پاد اتک نہ کت۔ ”مشکلانی پہ مردی ء دیم دارگ لوٹیت۔“ رے مول ء اے جبرال گول من ء سماہیت، منی دیم ء سراجبرگ نے نشانی الماہست۔ من آئی ء گپ ء سر پد نہ بیتاں۔ بلے آئی ء گیشینت کہ آ مات ء مرگ ء حال ء گپنگ۔ ”مرگ مٹن انت۔“ من پرے گپ ء آئی ء منت گپت۔

من پہ روگ ء پاد اکال۔ رے مول ء من ء کریں دتے مٹا نیت۔ لوگ ء درآ یگ ء پد من دروازگ بند کت۔ کے پداکائی سرا اوشتاتاں۔ پداکائی حیر ء چہ سڑا تگ ء پستکیں چیزانی ترندیں بوئے آ یگ ء ات۔ مٹاری ء قبرستانی ء بے توری تالان ات۔ حون ء دھریک دھریک ء منی گوشاں توپانے چست کنگ ات۔ من کے دیراں اوشتات۔ ہے دھریک گمشداشت۔ سالمانو ء لوگ ء کچک گریوگ ء ات۔ دابسرین لوکائی جہا اے سبک ء نمب جستگین آوازاں چوست بیت کشے خاموشی ء جہاری ء، ہواری ء یک پلے رودیشک۔

{☆☆☆}

(۴)

دراہیں پنگ ء من کارگس ء دزگٹ بیتاں۔ رے مول ء یک روپے حال دات کہ ندی روان داتگ۔ من گول ایمانوئل ء دورند ء تاخر ء چارگ ء شتاں۔ آئی ء بہہ نزانت کہ پردہ ء سراپے بنگ ء انت۔ یک پتہما من ء جست گپت۔ ذی شمشہ ات۔ شورو ء رد ء ماری منی گورا اتک۔ آئی ء سہر ء اسپیت کشکونیں پوشاک پوش اتک ء پوست ء سینڈل پاد ء ات۔ منی جم آئی ء پرلج انت، کسان ء نارنجیں گورانی نقش پشک ء ڈن سراکشان انت۔ روج ء پچگیں صورت بادام ء رنگیں پلانی دروشے پیش دارگ ء ات۔ مابس ء سوار بیتیں۔ الجھیز رء چندے میل پستد تباب دپ ء مٹیں۔ اے تیاب دوبانڈ میں کوہانی درمیان ء ریگزار ء کسانیں نکرے ات۔ آئی ء پشت ء زر ء جولانی ہمراہی ء ”کور“ ء درچکانی قطار انت۔ چارنج ء وہد ء روج ء قوتی تاب وارنگ انت۔ نیم کریں آپ سک دش ات۔ آپ ء گوٹیں موج ریکائی سرا لاپ لیٹی دران انت۔ ماری ء من ء نوکیں لہیے سوج دات۔ اوژناگ ء وہد ء ماحولانی جگ دپ ء جہا چونس انت۔ دپ کہ پر بیت۔ گڈ اتادل پہ بالا وپت، جگ چو فوارہ ء آسمان ء

واہش بیت۔ کہے دیراں پد آئی ء من ء پرس ات۔ ”تراگوں من دوستی ہست۔
 “من آئی ء راگشت کہ بن اصل ء اے گپ ء جند، بے معنائیں گپ ات۔ بیت
 کنت گواچنی من ء گوں آئی ء مہر نہ ات۔ آ کے ایہک بیت۔ بے دہے ما
 درگ جوڑ کنگ ء اتیں آ پدا گل ء شادان درابوت ء ہر گپ ء سرائکند ات۔ ہر دے
 کہ آئی ء کندات دل ء گشت بوسے بکرے۔ ہے دہدے رے مول ء لوگ ء جاک ء
 سلواتے بنا بیت۔ اول ء چکی توارے اتک ترند ترند ء گپ ء ات۔ پدارے مول ء
 ککار ء آواز اتک۔

” گزی نیں منڈ تو من ء روداتک۔ من تراگشاں گوں کہ ردوہیک چیا
 کشت۔“

ترہپگ ء کپک ء دلوزک کنوکیں ککار خون ء دہریگ ء دارگ ء
 اتنت۔ پداکانی سرامردم چ بیتنت۔ من ء ماری ہم ڈن ء درانگیں۔ جنک ککار ء
 ات غرے مول آ تراجنک ء ات۔ ”چنخورستری کارات گندے؟“ ماری ء من ء
 جست کت۔ من چ نہ گشت۔ آئی ء سپاہیگان ء لوثانینگ ء گشت۔ من پسودات
 کہ من ء ہے ذات ء سراسک زہر کنیت۔ پدا ہم ہے دہدے سپاہیگ یے
 اتک۔ آ ترا دومی منزل ء نندوکی ء توار کنگ ات۔ سپاہیگ ء دروازگ ء مٹشت
 یے جت۔ گدا لوگ ء تہہ یے ڈاہ ء شور السرت۔ دروازگ پدا تک ات۔ نوں
 جنین ء گریوکانی توار اتک۔ رے مول ء دروازگ چ کت۔ سگریٹے آئی ء لٹھاں

نیرکا شاک دانت۔ اے وراجنکانی غبارے جوڑ بیت۔ گوات ء جہا کار بیت۔ یا
 پدا گرئیں ہلے بیت، مئے گوانی سرائیک۔ بے زیت دادانی سبب ء منی دپ
 سچک ء لگ ات۔ آپ ء جہا من ء ماری ء امبازاں زرت، پرتیک۔ منی لٹ وتی
 لٹھاں گوں ہوار گیتک ات۔ آئی ء زبان ء سمار ء منی لٹھاں سراسارتی یے شک
 ات۔ ماد ء چولاں گوں یلہ دات۔ کیکے رند ء تیاب دپ ء وائر بیتیں۔

گدانی گورا کنگ ء رند ماری من ء پد لیری چارگ ء لگ ات۔ آئی ء
 چم شہمگ ء اتنت۔ من آئی ء بوسے گپت۔ چندے دمان بے توارے گوست
 ۔ من آ امبازاں زرت۔ تیاب ء برز در کپتیں، ہر دکانی داہک ات کہ زیت ء چہ
 زیت لوگ ء بریں ء گندلانی تل ء زبیا نیں۔

من وتی لوگ ء دریگ چ اشک ات۔ شپ ء ہوکیں گوات روج ء
 چنگیں دو اندامانی سرادرمان ء کار ء کنگ ء ات۔

’سباہ ء ماری ء چ کار نیست ات۔ آئی ء سبارگ گوں من ء کنگ نے
 سوڑگ کت۔ من شتاں بازار ء گوشت گپت۔ وائر پیتاں ترے مول ء لوگ ء چکی
 توارے آ یگ ء ات۔ کہے رند ء سالما نوتا زری ء سرازہر گپتک ات۔ زیت دار ء
 پداکانی سرا بوٹ ء پنجوانی توار دوی بیت۔ پدا ’بریں ذلیل‘۔ دوئیں دمک ء رس
 اتنت۔ من کماش ء قصہ گوں ماری ء آ ورتنت۔ آئی ء کندات۔ آئی ء منی شپ ء
 گد گورا اتنت۔ آ ستونک لاہنگ اتنت۔ وہدے آئی ء کندات۔ من ء پدا آئی ء

لوئجان ات۔

”تئی نام“

رے مولے نام گشت۔

”سگریٹ ء چہ دپ ء کش ء جبر کن“۔ سپاہیگ ء بد برت۔ رے مولے

بچ ء شش ء کپت۔ منی نیگا چار ات۔ سگریٹ دتی دپ ء اشت۔ سپاہیگ ء

چست ء آئی ء چپیں گب ء شہماتے زبرت۔ سگریٹ ء آئی ء دپ ء بال کت

گزی ء دوری ء کپت۔ رے مولے دپ چوٹ کت۔ پدا گول عاجزی ء سگریٹ ء

زیرگ ء اجازت لوٹ ات۔

”ہو، بلے یات بدار، مابہ تمیزی سگ ات نہ کنیں پدا تئی وڑیں مردمانی۔“

میائجن ء جنک ہیسکارگ ء ات۔

”اے کپتہ آپ ء من ء جنگ۔ اے دلار ات۔“

”پہل کن، انچو مردم ء ہا کسی ء دلار کشک چے حد ء شرانت۔“

سپاہیگ ء آترا چپ ہینگ ء گشت۔

”فلر کن بی بی۔ من ترا پیش داراں۔“

سپاہیگ ء آ پدا ہنر کش ات۔ جنک دتی ہمراہی ء زرت ء رے مولے

کڈن کت کہ داں جھانہ ء لونائینگ نہ بیت چچ جا کہ مردوت۔ ”ترانہ کنت ہممنچو

دارنگ کہ چھک ء اوشتات نہ کنتے۔ بید ء ورچک ء وڑالزگائے۔“

”من نشہ نہاں، لرزگایاں پمیشکہ کہ تو ادا اوشتاگ تئی ء من ء روک

روک ء چارگائے۔“ رے مولے گپ پدرکت۔

آئی ء دروازگ بند کت۔ منا وائر بیتیں۔ ورگ جوڑ کت۔ ماری

شدیک نہات کساس درست من وارتاں۔ یک بچ ء آشت، من وپتاں۔

سے بچ ء کساس ء دروازگ ء فلگ ء توار بیت۔ رے مولے

پترت۔ اتک منی تحت ء گور باسک ء سرائشت۔ کیکے حاموش بیت۔ من چہ آئی ء

جنگ ء بندات ء بابت ء جست کت۔ آئی ء گشت اول ء ہر گپ ہوا وڑ بیت کہ منا

کشک ات۔ بلے انا کہ جنک ء من ء شہماتے جت۔ من ء زہرا تک ء من آئی ء

ہینگ بنگج کت۔ رندہ ہرچی بیت تئی دیما ات۔

”حیر تو دتی سزا آ ترا دات۔“

ہو، سپاہیگ ء ہا کپک ء باوجود اے گواجن وتی جاہ ء راست انت کہ

آترا سزا رس ات۔ پشت کپت سپاہیگ ء آہانی ٹہینگ مزنیں گپے نہ

انت۔۔۔۔۔ تئی دل ء من سپاہگ ء شہمات ء پو بداتیں یا اتاں۔؟“

من گشت کہ من چہ آئی ء اے امید نہ کش ات۔ پدا من گول سپاہیگاں چچ

وڑیں مطلب نداراں۔“

رے مولے وش بیت من ء گول دت ء ستیل ء سیلہ جت۔ من نپا دیل

کت۔ میدانی رندگ ء لگ اتاں۔ رے مولے گشت کہ آ من ء شاہدی ء بتار ء

زمریلاں بستگیں بادشاہی چارگ ادشتاں۔ ودے من پہ روگ پر
ترا تاں۔ داں کچک جاگ انت۔ من پہ آئی کسانیں پٹھی زیرگ فکر اتاں
بلے آ جنگلی جند تک۔

رے مول آ تسلا دات۔ کہ کچک پدا کتیت۔ بازیں قصے آؤرت کہ
ماں آ ہاں کچکاں میلانی سفر کنگ، وتی واجہانی گورا اتنگ انت۔ بلے آ بے
چارگ وتی فکرائی تہا گارات۔ ”تو زانے۔ سپاہیگ آئی جن انت۔ چو وایت
نکنت کہ کسے آئی وتی لوگ بے بارت۔ آئی حیاں ہدایت۔ چہ آئی جان
آ بلہاں ہر کس زہر کتیت۔ من آ ترا گشت کہ تھانہ۔ ”رستر جاہے
”ہست۔ یلہ چریں کچک ہمودا دارگ ہت۔ آئی کچک ہم الما ہمودا
ہیت۔ اگاں آ زر بدنت۔ وتی کچک پدا آؤرت کنت۔ آئی حرج و بابت
جست کت۔ من حرج و باروا زانت۔ انا گہ آ پدا برا زگپت۔ ”چے مطلب۔ من
پہ آ ذلیلیں کچک ہاترا ز حرج بکنان۔ ہجراناں۔ پہ منگی بروت جہندم، من
چے پرواہ۔ ”آمدای وڑازاہ و پساہ لگ ات۔

رے مول کندات۔ دیما کیز ات۔ من آئی پشت و گون
بوتاں۔ پدا کانی سرا مانا گیش اتیں۔

کے دیراں رند سالما نوہ کامکجانی تواریت۔ پدا دروازگ و فلک۔
دروازگ چچ کت۔ کتر ہے آ ڈن مہتل بیت۔ ”بھل کن، من تہی ودہہ حراب

برگ لوٹیت۔ من چے پاک ونگ ات۔ بلے چو زانت کہ آمن چے
کشائنگ لوٹیت۔

”چچیں گپ ات۔ ترا بس ہمنچو کشگی انت جنک من و روتاگ۔“

من من ات۔ ہر ای وڈن در اٹکیں۔ رے مول و براندی
واریت۔ پدا مانا بلصیر ڈے لتیب کت۔ لتیب کساس برابر ات بلے من بیا
دات۔ پدا رے مول کہہگ جاہ و روگ و سلاہ جت۔ من ناں کت۔ منی دل
لوگ و نوات۔ لوگ و داتر پتیک و ودہہ آئی گوں وتی یار و شیں بیرے کرگ و
وشی ظاہر کت۔ گوں من پہ مروانی پیش اتک۔ مئے ستیل سک و ش بیت۔

لوگ و دروازگ و پدا کانی سرا سالما نوہ دیست۔ آ پریشان گندگ و
اتک۔ کچک آئی و ہمرہ نوات۔ آشوبازی و لٹو وڈا چکران ات۔ برے برے آ
تی و وتی کسان کسانیں حون رنگیں چماں گوں ہال و تہاری و چارات۔ گوں و ت و
چوڑات۔ پدا بازار و نیمگا روک روک و چارات۔ رے مول آئی و پریشانی و
سبب جست کت۔ آئی و چچ پوندات۔ کے دیراں رند گزات۔ ”حرام زو اگیں
ذلیلیں کچک“ و ودے من پرس ات کہ تہی کچک کجانت۔ گدا آئی و دپ چوٹ
کت و گشت، ”بتنگ“ و کتر ہے بے تواری و رند قصہ چہ پنا گپت۔

”من یک کتے وڈا پریت و میدان و برت۔ اودا میڑہ لگ اتک
ات۔ مردم سک بازات۔ پادہ ایر کنگ و جاگ نیست ات۔ من یک جاہے

کنگ ء جہاں ناں۔؟“ من آ ترا جہا آ یک ء گشت۔۔۔ بلے آئی ء ناں کت۔ دتی
ناختاں روک روک ء چارگ ء لگ ات۔ چپ ء چوٹیں دست فی لرزگ ء
انت۔ چم فی چست نہ کتنت ء جست فی ء کت، ”آ منی کچک ء چمن چچ نہ
گرت، ناں واجہ مرسو۔؟“

”اناں، آ چوکت نہ کن انت۔“

”اگاں چو بیت گڈ انزا ناں منی چے حال بیت۔“

من آ سر پد کت۔ داں ہمچک ء منی زانگ انت۔ آیلہ چریں کچکاں
رستر جاہ ء دارنت۔ داں واجہ اش بہ برنت۔ اگاں کس نیا تک گڈ اہر وڈا آ بانی دل
بلوٹیت۔ جہا وڈ کتنت۔ آئی ء دمانے من ء روک روک ء چار ات۔ پدا۔ اللہ ء
امان ء ئے۔ گشت ء شت۔ پدا داں دیراں ماں لوگ ء آئی ء پاد برمشانی توار
اتک۔ پدا تحت ء چیسک ء چاسکا فی پدا آئی ء ہیسکا رگانی۔ من اکل جت کہ آ
کریوگ ء انت۔ من مات ء بابت ء خیال ء لگ اتاں۔ نزا ناں پرچا۔ سہاہ ء من ء
مہلہ پادا آنگی ات۔ شدہ نہ گینگ ات۔ ہمیشکہ شام نہ کت ء وپتاں۔

{☆☆☆}

(۵)

رے مول ء من ء کارگس ء ٹیلیفون کت ء گشت آئی ء یک سکتی ء
مارا دو بیٹاں ء الجھیزر ء ڈن زر ء لمب ء بستگیں یک گھڈ (Hut) فی ء یک
شمسی ء گوازینگ ء دعوت دانگ۔ آ دوست ء نام اش کتگ ات، جند نہ دیتگ
ات۔ من پہلی لوٹ ات پرچے کہ یک شمسی ء واسٹہ گوں ماری ء زبان کتگ
ات۔ اگاں ناں اے دعوت ء روگ ء من ء وشی رستگ ات۔

رے مول ء من ء گشت کہ آئی ء ہم بیار گوں ء اے وڈا انگت وشر
بیت۔ پرچے کہ مہمانانی تھا یک جنینی ء گیشی پر آئی ء سکت ء لوگی ء وشی ء سبب
بیت۔ من ٹیلیفون بند کتگ لوٹ ات۔ پرچے کہ ٹیلیفون ء اچھانیں کارمرزی
کار مستر ء نفس ء وشی نہ بوت۔ بلے رے مول انگتہ گپ جھک لوٹ ات۔ اگاں
ناں اے دعوت آئی ء بیگاہ ء ہم دات کتگ ات۔

”گپ ایش انت کہ سہاہیکین انت لہتے عرب منی رند ء کپتگ۔ یکے
جہا جتک ء برات انت کہ گوں ہمانی ء من موانگاں۔ ہمیشکہ وڈے توجہ کارگس ء
واتر بے گڈ اہمیشانی خیال ء بدار ء لوگ ء نزیک ء گوراں کسے گندے، من ء حال
دے۔“ من ہوکت۔

ہے وڈہ کارگس ء مستر ء من ء لوٹا نینت۔ منی دل چیرگ ء پہاں

شمت۔ منی گمان ات کہ آٹلیفونء بابت ء گپے جنت کہ گول سنگتاں گپ ء رپ ء
وہدء زوال مکن۔ بلے چشیں گپے نہ ات۔ آئی ء نوکیں کار و باری ء بابت ء گپ جنگی
ات۔ آئی ء نیت ماں پیرس ء وٹی کمپنی ء یک شاہے چچ کنگ ات۔ دانکہ اے دگر
مزن مزنیں کمپنیاں گول ہودا گپ رپ بکنت۔ ٹپال ء وسیلہ ء پدرانہ کہ دیر
بیت۔ آئی ء زانگ لوٹ ات کہ من اودار وگ ء جاڑیاں اگاں اتان۔ ”توورنائیں
مردی ء ء من ء سٹک ات کہ تو پیرس ء نندگ ء وٹش بنی ء سال ء تہا فرانس ء اے دگر
ہندانی سٹیل ء سواد ء ہم کت کنتے۔“ من پسہ دات کہ من ء روگ ء باکے نیست
بلے من ء ادبیک ء ہم چچ وڑیں ناتا ہیری یے نیست۔

”تو وٹی زندگی تہا بدلی نہ لوٹے۔“ آئی ء جست کت۔

من پسہ دات کہ کس وٹی زندگی ء وڑے پتہماں بدل نہ کنت۔ یک
تہری ء زندگی ہمنچو وٹش انت چو کہ دگر تہری ء زندگی ء نوکیں زندگی ء من آسرائی ء تہا
اتان۔ انچو گندگ ء اتک آئی ء منی گپ وٹش نہ بوت انت۔ ”تو ہر گپ ء اینگر آنگر
کنتے۔ تہی تہا امیت مان نیست۔ کہ سک مزنیں نقص ات۔ خاص ہا مردم ء واستہ
کہ کار و بار ء تہا انت۔“

من واتر بوتان۔ منی مطلب آئی ء پریشان کنگ نہ ات۔ بلے چچ سبب
نیست ات کہ من ہنوکیں زندگی ء راہدل کنگ ء واہش ء بکناں۔ اے زندگی چچ
وڑا نہ وٹش نہ ات۔ ہما ایتانی بابت ء کہ آگپ ء ات۔ وانگ ء عمر ء منی تہا باز
ات۔ بلے وانگ ء یل دیک ء چندے مدت ء پداے راستی منی دیم ء آشکار بیت

کہ اے درست بیکاریں گپ انت۔

بیگاہ ء ماری اتک ء آئی ء من ء گول وٹی سور ء گپ جت۔ من ء چے ایراد
پتنگ ات۔ اگاں آئی ء من ء زور ہداتیں۔ گڈ انا سور کنگ ات۔
”ترا گول من مہر ہست؟“ آئی ء جست کت۔

من آئی ء راہدا گشت کہ اے بے معنائیں جست ات۔ بل کہ منی حیاں
ات۔ من ء گول آئی ء مہر نیست ات۔

”اگاں جی جز بگ ہمیش انت گڈ اسیر ء پانہگ“

”منی گورا چشیں چیزاں چچ ارزش نیست۔ اگاں ترا پ اے کار ء وٹی
رسیت۔ گڈا من ہنی سور ء واستہ جاڑیاں ء پدا گپ ء جند تو جنگ۔ من بس ہو
کشنگ۔“ من پسودات

”بلے سور یک سنگینیں کارات۔“ آئی ء گشت۔

”ناں“ من پسودات۔

کہے دیراں آئی ء من ء اجبیں چماں گول چارات۔

”گمان بکن اگاں دگر جنگ یے ء پ سور ء ہا ترا بہ کشیں گڈا تو آئی ء گپ
من اتک ات۔۔۔ انجیں چنکے کہ ترا انچو دوست بیت چو کہ مناں۔“

”ظاہر انت“

آئی ء انگہ سوڑگ کت نہ کنگ ات کہ آئی ء گول من مہر انت اگاں
اتان۔ اے کار ء من آئی ء چچ کمک کت نہ کت۔ کہے دیراں بے توری ء رندا آئی ء

منومنوکت۔

” تو عجیبی مردی، غمن، سنگ انت کہ من گول تو پیشکہ مہر کناں غم بیت
کنت یک رو چے پیشکہ گول تو دشتی بہ ہاں۔“

اے گپ و بچ پومنی گورانیست ات۔ من پھیشک۔ بے توار پیتاں۔ آئی ء
کے دیراں فکر کت۔ پد پکندگ ء لگ ات۔ منی دست دستان زرت۔ گشت کہ
”من سور ء گپ ء گول سینی ء کنگایاں۔“

من پیرس و روگ و قتی کار مستر و گپانی حال و احوال و انتنت۔ ماری گوں
من و روگ و جائری بیت۔ من گوں آئی و کشت کہ من پیرس اہم پیرس و بیہنگاں۔
" پیرس چونیں جاگہ ات۔ " آئی و جست کت۔

” منی خیالء سکیں بیکارے جاہ ات ---- کپو در، تہا ریں پیڑ گاہ، غ
اسپیت غ بے نوریں در وشم۔“

ماشہرہ شہ دکانی سراگرداں بوتیں۔ جنین ڈولدار اتنت۔ من چہ ماری ء
ہے گپ پرس ات کہ تو ہے گپ ء مار گائے اکاں اناں۔ ”ہو۔ من سر پد بیتاں جی
مطلب جی انت۔“ پدا ماداں کے وہاں بے توار بیتیں۔ من بیگاہ گوں ماری ء
گوازی نگ لوٹ ات۔ ہمیشہ شپ ء درگ ء آدعوت دات۔

”من دگر جاہے زبان دانگ۔ اگاں تاں من ءوشی رس اتنگ ات
 “۔ مناری ءگشت۔ منی لوگ نزدیک اتنگ ات۔ پھیشک من چہ مناری ءاجازت
 لوٹ ات۔ مناری ءمنی چمانی جہا چارات ءگشت ”تو من ءجست نہ کت کہ

منء دگہ کار نیست ات۔ کے راہء آئیء رندء کپتال۔ آشد دگت ء کش ء
پشت ء چارگ غلزلزگ ء ابید کچک ء روان بیت۔ آلس رہبند ء جتاسک کشادی ء
راہء گوازینان ات۔ انجو کشادی ء کہ من کے دیراں رندسک باز پشت ء پشت
کپتال ء آچہ منی چہاں اندیم بیت۔ پے دمانی ء ہاترا اے مشین رنگیں جنین ء من ء
سک ملمہ کت۔ بلے اے نقش باززیت چہ منی دل ء کار بیت انت۔

من لوگ ء پترگی اتال کہ گوں سالمانو ء دپ کپتال۔ من آہا
لوٹا نیست۔ آئی ء حال دات کہ منی کچک چٹ بیگواہ انت۔ رستر جاہ ء آئی ء جست ء
پرس کنگ ات۔ بلے کچک اودان ء ات ء کار کس والہانی کشک ات کہ گاڑی بی ء
چیر ء انگ مرنگ۔ سالمانو ء پولس ء حال دیمگ ء بابت ء سوج لوٹ ات۔ گڈا
آہاں گشت کہ پولیس ء گورا گاڑیانی چیر ء آیوک مروکیں کچکانی دپتر ء بشتہ کنگ ء
ابید ہم دگہ باز کار ہست۔ من آئی ء سوج دات کہ دگہ کچک ہداریت۔ بلے یک دگہ
کچک یے آئی ء چوں بدل بیت کنت۔

من تحت ء سرائنگ اتال ء سالمانو کرسی سرا۔ آئی ء درنگیں کلاہ انگتہ آئی ء
سرات۔ دست کوٹڈانی سرائنت۔ لوجہائیں زردیں بردتانی چیر ء چیزے منومنو
کنگ ء ات۔ من بیزار بٹیک ء لگ اتال۔ بلے من ء دگہ کار نیست ات ء منے
کہ من ء واب ء گپٹیک ات۔ من گپ ء دیم ء برنگ نے ہاترا کچک ء بابت ء ہتے
جست ء پرس کت۔ اے کہ کچک چہ کدی ء آئی ء گورا انت۔ دگہ دگہ۔ آئی ء گشت
کہ آئی ء جنین ء میران بیگ ء کمک دہرند آئی ء اے کچک دست کپٹنگ

ات۔ آئی ء سیر مزن گامی ء بوتگ ات۔ وہدے آورنات۔ گڈا آئی ء اداکارے
بٹیک ء واہگ ات۔ فوج ء کار ء وہدے آئی ء مدام وتی رجمنٹ ء کسماکال بہر
زرت۔ مردماں آئی ء کار ء باز توسیپ کت۔ گڈسرا آئی ء ریل ء ڈپارٹ ء کار
کت۔ نوں آکسانیں ہینشن ء سرا گزراں کنگ ء ات۔ آگہ لوگی چہر تپاک نہ
بوتگ انت۔ بلے ہر دکان یک ء دومی ء گوں عادت کنگ ات ء آئی ء میران
بٹیک ء رند آایوک بوت۔ ریل ء ہکاراں چہ یک ء کچک ء دو چک داتگ
ات۔ چہ آہاں یکے آئی ء سالمانو ء دات۔ آئی ء آترا بوتل ء سرا شیر دار بٹنگ
ات۔ بلے چش کہ کچک ء عمر چہ انسان ء عمر ء کتر بیت۔ آدوئیں یک براہیر بوت
انت۔ ”آجنگی ء جنگلو لے ات۔ برے برے عادت ماں دت ء جنگ کت۔ بلے
پدا ہم آیک شرمیں ہمار ہے ات۔“ من گشت کہ آیک شرمیں لسل ء گندگ ء
اتک۔ کماش ء دل پرے گپ ء سک دش بیت۔ ”تو آچہ نادراہمی ء پیہر
ہدایتیں۔ آئی ء پٹ سک براہدار انت۔ اصل ء آئی ء شری ہمیش ات۔ من آئی ء
علاج کنائینگ نے باز جہد کت۔ ہر شپ من آئی ء پوست ء ملم پر کت۔ بلے
اصل نادراہمی واپیری ات ء آئی ء ہیج علاج نیست۔“

من ہے وہدے جان کش ات ء کماش پے روگ ء جاڑی بیت۔ من آترا پے
جلگ ء گشت ء کچک ء کاری سرا گوں آئی ء بش بش دارت۔ آئی ء منت گرگ ء پد
گشت کہ حق مات ء گوں آکچک ء سک دوستی ہست ات۔ آئی ء مات ء داست لہز
بے چارگ کار مرز کت۔ آئی ء سک ات من ء مات ء میرانی ء سک رنج

ایک شمشیر مہلہ ماری اکر دوکت۔ پہ ٹوہینگ کو پکڑا مہلینت
انت۔ گڈا منی ہم چچ بیت انت۔ زرہ اشانی روگ و برنامہ ات۔ پمیشک مہارنہ
بست۔ منی سر کم کم دروہ ات۔ اول و سگریٹ و تام ہم دپ و جکش ات۔ ماری و
حیال ات منی جاور انچش انت کش ے ہنی ہنی منی ہلک مرتک۔ من و ت ہم
وت و بے جان بے جان مارگ و اتاں۔ ماری و اسپتیم پوشاک و شک انگلیں
مید دیست انت۔ چوٹی و مست و کمسار پیتاں۔ وہے من گول آئی ووتی خیال
گشت انت۔ گڈا آکنگ و لگ ات۔ راہ رواجی مارے مول و دروازگ ٹک
ات۔ آئی و چہرہ ککارکت۔ ”پیدا کاں“

سباہ و منی لوگ و دریگ بند وینگ انت۔ موسم و لمائی ہم و ش نہ ات۔ چہ
روح و ترپک و منی ہم دروہ اتاں۔ بے ماری چہ گل و حزدان ات۔ ”چچو و شیں
روح ات۔“ آئی و دوئے رند و پرلیس ات۔

ما بازار و سر بیتیں۔ گڈا کے دیراں رند تیوں چاڑ چاڑ بیت۔ من و شد و
گپنگ ات۔ بے گپ ماری و کوشاں جت، بے آئی و چہ دگوش ندات۔ آئی و
ریگزین و لوتے دست و ات۔ ماں آئی و تھا ٹوال و جان شودگ و گد

انت۔ وہے من چچ پسوندات۔ گڈا آخ و شش و کپت۔ آئی و گشت کہ پاڑو و
مردماں مات و کماش گس و روان وینگ و بابت و بازیم گپ جنگ ات۔ ”بلے
من زاناں کہ ترا گول آئی و چچو مہر ہست ات۔“

حیراناں کہ من مردمانی سراچوں حراہیں اثر و درواتک۔ وہے من آترا
لوگ و داشت نہ کت۔ گڈا کماش گس و روان وینگ چہ عتیب ے
ات۔ سالانی سال منی و آئی و میا نچین و چچ گپ نہ پینگ ات و آچچو اید تک ات۔
”من دلیل پیش کت۔ بلے پر چا؟ چو پکائی و گشت نہ کتاں۔“

”ہو و پدا کماش گس و ہم عمریں سنگت رسیت۔“ آئی و منی گپ کپت گول و پدا تک
اوشات۔ ”وہنگ و وہانت نوں روگ لوٹیت۔ بلے بے ہمراہ و زندگی سک کران بیت۔“
آولی رند و گول من دست و دروہ بوت۔ منی خیال ات کہ گول گرم
جوٹی و۔ وہے وٹن و روگ و لگ ات، گشت بے ”من و امید انت کہ مرچی
کچک نہ چانگ انت۔ ہر دے کہ کچکے چانگیت۔ من ووتی ک رچگیں کچک گیر
کیت۔“

{☆☆☆}

ات۔ من گشت کہ گوں اے عرباں رے مولے کسانیں اڑ کرے پتنگ۔ ماریء
کشاد روگے سکین دات۔ رے مولے کندات۔ کوپک چٹ اتنت۔ گشت کہ
بانک راست کفیت۔ پدا اودا اوٹنگ ء چ پاندگ نیست ات۔ کے دیراں
روگ ء پدا آئی ء چک جت۔

” آئے رند ء نہ کپنگ انت۔“

من ہم دیست کہ آہا وڑا اوٹنگ انت۔ ہما جاہ ء چارگ ء انت کہ چہ
ہودا مانا تنگ اتیں۔

بس ء کہ سوار بوتیں۔ گڈارے مول آرام آرام ء نشت۔ ماریء دل ء
وش کنگ نے ہاترا وٹکند آرگ بنا کت۔ انچو گندگ ء اتک آئی ء ماری دوست
پتنگ ات۔ بے ماری چ دلوکوش دیگ ء نہ ات۔ کدی کدی آئی ء منی نیمکا چار
ات چکندات۔

ماچہ الجھیز رء در آنگیں۔ تیاب دپ چہ اودا دور نہ ات۔ میا نجین ء بس
یک ریکی بانڈے ات کہ آئی ء چٹکیں جھلگ زرء لمب ء ایر بک ات۔ آئی ء
سنگ زمین ء سرا زرد زردیں برف ء وڑا ایر اتنت۔ روج چہ بندات ء چو آسن ء
حزپک ء ات۔ ماری وتی لوت ء پلانی سرا جنان آہانی تاکاں شنگینگ ء وش
بتیگ ء ات۔ چہ آئی ء رند ما کسان کسانیں لوکانی میا نجین ء گوزان بتیں۔ آہانی
بالکونی ء آسانی سرا سبز ء اسپتیں رنگ ء پالش اتنت۔ چہ آہاں چندے در چکانی

انتنت۔ ہمنچک ء رے مول ء دروازگ ء بند کنگ ء توار اتک۔ آئی ء سہزیں
پتلون۔ لک اسپتیکیں اسپتیں پشک ء بوچکانی کلا ہے سرات۔ آئی ء باسکانی سرا
بزیں مید پرات۔ بے پوست اسپت اسپت ات۔ بوچک ء کلاہ ء گندگ ء گوں
ماری ء ٹہک دیان ء کند ات۔ من آئی ء گد دیستعت حیران پیتاں۔ آگل ء
شیزاراں پدا نکاں ایر کپان ات۔

رے مول ء گوں ہما جنک ء جنگ ء جدل کنگ ات۔ بے بابت ء
ما گواہی دیگ ء ذی بیگاہ ء تھانہ ء ٹنگ اتیں۔ سپیگاں آئی ء راہ ہارات ء یلہ
کت۔ منی گپانی پٹ ء پول نہ کت۔

کے دیراں گپ کنگ ء پد مابس ء سرا روگ ء سوزغ کت۔ تیاب
دپ چوٹائی ء چودیر نہ ات۔ پادانی ء ارزانی ء اوداشت کت۔ بے مئے ارادہ
ات کہ مازیت ء چہزیت اودا سر بہ بتیں۔ مابس ء یسین ء نیمکار ہکپنگ اتیں کہ
رے مول ء منی باسک سرینت ء بازار ء دوی نیمکا چارگ ء اشارہ کت۔ ہتے
عرب ء تمباک بہا کنوک ء دکان ء دریگ ء تکر داتنگ ء اوٹنگ ات۔ عربانی
حاصیں وڑا مئے نیمکا روک روک ء چارگ ء اتنت۔ کشتے ماسکانی ڈوپک یا
دارانی بند لے اتیں۔ رے مول ء گشت کہ چٹیں نیمکا دوی مرد ہما ”مرد“
انت۔ آئی ء گندگ ء گوں آمیتک بیت۔ پدا ہم آئی ء من ء باور کنا نینت۔ جیزہ
گیش اتک۔ ماری ء اے شک شک نہ اش کتنت۔ پھیشکہ آئی ء چہ من ء پرس

شاہانی چیرہ اندیم اتنت۔ آدگہ ڈلپادیں زمین و سرا برہنگ و اوشا تنگ
اتنت۔ در چکانی ردا گت ہلا سادات کہ زر ظاہر بیت۔ شیشک و ڈراسا پ۔ کے
پسند یک نہنگیں اکاڑیے زر و جہادتی سیاہیں عکس و سر برہ، برانڈ و وڈا دیم و در
اتنگ ات۔ ماہیگ کشیں لاجپانی موٹل انجن و زریں آواز ٹنگ ڈنگ کنان زر و
شہنشاہیں بے تواری و شنگینگ و ات۔ اے لالچ دیر زر و چماں تیری میری
کنوکیں بیل و اکاڑاں باور نہ بیوکیں فکر و ڈراشتران اتنت۔

ماری کوہانی سراپلاں سرچنان ات۔ تیاب دپ و نر یک و دہے سر
بتیں مادیست کہ لبتے شوقین اچ ماہم پیش ہودا ساڑی اتنت۔ ہدا نر یک و
رے مول و سنگت و لوگ ات۔ چہ دار و جوڑ پیٹگ ات۔ لوگ و پشتی بہر گول کوہ و
سک ات۔ دیم گول و مٹکاں اوشا تنگ ات۔ آپ و چول لوگ و مٹکاں شہمات
جنگ و اتنت۔ رے مول و دتی سنگت و گول مٹے درستی کنایت۔ برزقد، پراہ
سینگ و زبڈیں مردے ات۔ آئی و جنین و ش اندام و دشرویں جنین یے
ات۔ آئی و پیرس و کالوار و فرانسسی گپ جت۔

ماسول و ماریا پ آرام و تاہیر ننگ نے گشت۔ آئی و نیمروچ و سبارگ و
داستہ سباہ و مہلہ ماہیگ گپنگ ات۔ من آئی و لوگ و توسپ کت۔ آئی و پٹکی و
موکلانی اے دکر و دچ گول جنین و ہدا گوازینت انت۔ من آئی و جنین و نیمکا چار
ات۔ آئی و ماری و ت ماں و ت سک ہور و تور پیٹگ اتنت۔ و ش گپی و

اتنت۔ جہ و دہ و من اولی رند و گول ماری و سور و بابت و خیال کت۔

ماسول اوڑناگ و واستہ روگ لوٹ ات۔ بلے آئی و جنین و رے مول
جاڑی و اتنت۔ پمیشک من ماری و ماسول تیاب دپ و نیمکا شیں۔ ماری و رسک و
شرط و آپ و جہاد و رکت۔ من و ماسول مکک جل اتیں۔ ماسول و سک نرم گفتاری و
جہر کت۔ گپ گپ و ”نم پدا“ کٹک ہیل کنگ ات۔ ٹری و دینیں گپانی و ت
ماں و ت و تچ سیادی مہ بتیں۔ ماری و بابت و آئی و گشت کہ آسک ڈولدار و
دلکشیں جنگ ات۔ من و آئی و گپ و ش بتیگ و اتنت۔ روج تزدات۔
دلوں پ اوڑناگ و سک سکین دیان ات۔ دو سے و مان و ہودا و پتاں۔ پدا من
ماسول و را اوڑناگ و سئلہ جت۔ ماسول ترسان و آپ و تھا ایر کپان
بیت۔ اوڑناگ ہما و دہ و بدات کت کہ آپ چہ سر و پر گوست۔ آسک سبک و
اوڑناگ کنان بیت۔ من زیت و در دراکاں، ماری و گورارس اتاں۔ آپ سارت
ات۔ منی تب ہم و ش بیت۔ من و ماری ہمراہی و اوڑناگ کنان دور و رانگیں۔

وہدے و مہرت۔ ڈن و دراتک بے تواری و وبتیں۔ آسمان و نیمکا چار
ات۔ منی لدھانی سرا آپ حٹک پیٹگ اتنت۔ انچوسما بیت کشتے واد و قطارے ہدا
بدگ و ات۔ ماسول ہم و اتر بیت ترمپک و زمین و سرا ارد بیت۔ کے پسند
بتیگ و سبب و آبلاہیں و زے گندگ و اتک۔ زر و مزینیں پاگاس یی و وڑا۔ ماری
و سلاہ جت کہ دینیں ہوری و اوڑناگ کنیں۔ آدم و اوڑناگ کنان بیت و من و ت

دست آئی، سرینا، پرترینت۔ آئی، دست آپ، تہاجت انت۔ من، گول، وت،
دیم، کنزیتاں بیت۔ من، پادجنان پیتاں، آئی، مکک کت۔ اے غروب غروب،
توار، منجھو دیراں منی گوشاں کپت کہ منی دل سیر بیت۔ ماری پلہ دات۔ دراج
دراہیں گین کشان نرم نرم، واتر پیتاں۔ ماسون، نر یک، وتی دیم گول ریکاں کت
دیم، چیر و پتاں۔

"سک وش انت۔" من گشت۔ ماسون، گول من تپاک کت۔ کے
دیراں رند ماری ہم واتر بیت۔ آئی، ملگور پشت، چٹا، ملکت۔ دیم واد چکلیں
آپ، حز پگ، ات۔ منی نر یک، دراج بیت۔ روج، غ مئے جانانی ہور توریں
باپ، مارا واپینگ، جاور، کت۔ ماری، منی باسک سرینت گشت۔ ماسون
لوگ، شک۔ سہ واسنہ بگندے نوں سبارگ، وہدانت۔ من اشتاپی، پاداکاں۔
من، چونائی، سک شد، گپنگ ات۔ بلے ماری، من ات کہ من سبایکین انت
یک رندے ہم آمہر نہ کنگ۔ اے راست ات۔ باز رند، منی دل، لوٹ اتنگ
ات ہم۔

"بریں پدا آپ، بریں۔" آئی، گشت۔

ماتچانی، شیں آپ، دور کت۔ یک کتری، چولانی میا، منجھو،
دپتیں۔ کے دیراں اوڑناگ، رند آپ، چ مئے سرا، بستر بیت۔ ماری، وتی باسک
منی گردن، پر جوینت انت۔ من، امبازاں پرتک۔ آئی، پاد منی پاداں مانگیں

انت۔ منی جز بگ، منی دست، دراکلکت۔

وہدے، مادراتر بوتیں۔ گڈا، ماسون دروازگ، دپ، اوشتا، نگ، غ مارا
توار، ات۔ من گول آئی، گشت من، چہ پیرا، سک شد، گپنگ۔ ورگ سک وش
انت۔ ماہیگ دل، سیر، وارت۔ پدا کباب، غ بٹا، ٹوانی کلرانی ہار یک اتک۔
درستاں بے توری، ورگ وارت۔ ماسون، باز شراب وارت، غ منی گل اس ہم پر
کنان کت۔ کافی، ہار یک، آیک، من نشہ پینگ، اتاں۔ پدا ماں پدا سگریٹ
کنگ بدات کت۔ ماسون، رے مول، من اکست، سر جیں ماہ، اے تیاب
دپ، گوازیٹک، یک سوڑگ، پی، بابت، فکر جتکا لگ اتیں۔

"پکو... کو... و... و...، انگہ یازوہ... نیم انت" ماری، ککار کت
غ گشت۔ مادرسر حیران بیتیں۔

"ماچہ وہدے باز پیرا، ورگ وارت۔ بلے چے بیت زاناں، ہر دے مئے
دل، اتک ورگ وارت۔" ماسون، گشت۔

ماری وت سراوت کنگ، لگ ات۔ باریں □ چیا۔ منی خیال، باز
نوش اتک ات بے۔

ماسون، کے دیراں تیاب دپ، گردگ، گشت۔ "منی زال
سبارگ، رند دپسیت۔ من، چو وش نہ بیت۔ من کے دیراں ستیل کنگ
لوٹاں۔ من مدام آئی، گشتاں کہ ستیل پہ جان سلامتی، چنگدگ الی نیں چیز

میشیں۔ ماسوں حیران بنیگ، ات کہ آہاں مئے حال چہ پتیم، رستگ ات۔ منی
حیال ات کہ آہاں مارا بس، سوار بنیگ، دیستگ ات۔ بیت کنت چہ ماری،
ریگزین، لوت، ہے اٹکل جنگ۔ بلے من چہ گشت۔ بل کہ دوئیں عرب سبک
سبک، آیان اتنت۔ بلے زیت مئے نزدیک، رس اتنت۔ مادی رفاہ بدل نہ
کت۔ رے مول، گشت۔

”گوشدار، اگاں جنگ بیت۔ گڈا ماسوں دوی مرد، داریت۔ من گوں ہائی،
دلکوش ہاں کہ مئے زندہ کپتگ۔ مرسوں تو اگاں دگہ کسے کیست ہائی، خیال، ہدار۔“
”شریں“ من گشت۔

ماسوں دست کیسگ، جہا کنت۔ روان بیت۔ ریک چو اشکرانی
وڑا چپنگ اتنت۔ اگاں دروگ بند مہاں ریک، چنڈک چہ گرم، سہر تراٹگ
اتنت۔ مئے، عربانی دیری کمتر بیان ات۔ چندے گام، پسندی، آواشتات
انت۔ ماسوں، من جل، مدار میٹیں۔ بلے رے مول، چچکا ”وٹی والا مردم“، سست
پر۔ من نہ اش کت کہ آہاں چہ گشت۔ بلے عرب، سر پر رے مول، دل بند،
ڈکرے جنگ، جہل کتگ ات کہ رے مول، اشتاپی، یک مشے جت۔ ماسوں
پہ مک، توار کت۔ ماسوں دوی مردم، نیگا کنزات، گوں تاب، دومشت جت
آمر دآپ، جہا دل پہ بالا کپت۔ کے دیراں ہمو دا، بیت۔ آئی، سر، چاریں نیگا
آپ، بلہلکی جت۔ ہے میان، رے مول، کور و کائی دوی مرد گوں مشاں

ات۔ بلے اے ہر کسی وٹی وٹی منشا انت۔“
ماری، گشت کہ آلوگ، جلیت، ہیرا نانی شودگ، مک کنت۔
ماسوں، لوگی، چکند ات، گشت۔ ”ہے ہاترا الی انت کہ چہ مردیناں جان بہ
چشیت۔“ ماسیں در کپتیں۔

روح، چکیں، بڑا، از آپ، جز پان چماں، چپ بنیگ، بنیگ، اتنت۔ مردم
چہ تیاب دپ، وائر بنیگ، اتنت۔ کر، کشتانی کڈک، لوگاں چا تو، چھوانی توار
آیک، ات۔ کوہ چو آسگواریں کوہ، جل، پاہار کشتگ، اتنت۔ انچو گرم ات کہ
ساہ، کشتگ ہم گران کپگ، ات۔

رے مول، مال سوں وٹ ماں وٹ، گپ، رپ، کنان اتنت۔ من
اٹکل جت کہ آہانی وٹ ماں وٹ، کوہنیں پجارو کی ات۔ نواں کے وڈ، آیک
جاگہ ہم پتگ انت۔ مآ، آپ، نزدیک، شیں۔ آپ، لمب، گران بیت دیم،
روان کت۔ اگاں ترندیں چولے اتک گڈا مئے ریگزین، چہل میس اتنت۔

منی برہنکیں سر، زندیں روح، ترپگ، ات۔ نیم والی، جاوڑ، جہا اتاں،
منی ذہن چہ گپ، رپ، چٹ ہو رک ات۔

رے مول، گوں ماسوں، چیزے گشت۔ بلے من سر پندہ پیتاں۔ چٹ
ہے وڈ، دوعرب گوں سبزیں پتلوناں مئے نیگا آیک، اتنت۔ من رے مول،
نیگا چارات۔ آئی، چہ ہو، سر سرینت۔ ”ہما انت۔“ مآ چک، روان

رے مول ڈاکٹر گوراشتمت۔ جینانی گلا یک، دل ۽ چنگ غلاپ ۽ دیک ۽ کار
منی سرا بیت۔ اے کار من ۽ دوست نہ بیت۔ پھیشک زیتاں آسرت ۽ سگریٹ
کشک ۽ دلگوش بیتاں۔ زر ۽ نیمکا چارگ ۽ چاران کت۔ رے مول ۽ ماسوں
یک ۽ نیم ۽ پدا اٹکنت۔ رے مول ۽ باسک ۽ پٹی بٹنگ ات۔ دپ ۽ یک لوسی ۽
پلسترے پرات۔ ڈاکٹر آتلا داتنگ ات کہ ٹپ سک جہل نہ انت۔ پدا
ہم ایتکی نے آئی ۽ دیم ۽ سراتالان ات۔ ماسوں ۽ آئی ۽ دلگوش ۽ نگلیک نے جہد
کت بلے بلے بیت۔

رے مول ۽ زر ۽ لمب ۽ پچیں گوات ۽ گردگ نے واہگ درشان
کت۔ من ۽ ماسوں جاڑی بیتیں۔ ”شادنی کار ۽ بکن ات۔“ آئی ۽ جاوڑ چارات ما
ہم سک زورند ات۔ بلے وہدے آشت گڈامن ہم پشت ۽ گون بیتاں۔
ڈن ۽ گوات کشتے چہ تندور ۽ در آیک ۽ ات، روج ۽ رژن تیاب ۽ لمب ۽
ریک ۽ آس درزنگ ۽ ات۔ ما کے دیراں ردان بیتیں۔ بلے رے مول کشتے یک
حاصیں منزل ۽ نیمکا روگ ۽ ات۔ دریا ۽ کنارہ ۽ آخر ۽ ما یک کسانیں جوی ۽
رستیں۔ زر ۽ آپ چہ یک مزنیں کوہی ۽ پشت ۽ بیت ۽ تیاب دپ ۽ چہا پرت۔ ہما
دوئیں عرب ہمو دانتت۔ آہاں مارا دیست۔ وٹی جاہ ۽ نہ سراتنت۔ کش نے آہاں
گون ماتی ڈریں زہر ۽ گشت نیست ات۔ ہما عرب کہ آئی ۽ رے مول جت۔ آئی ۽
چارگ ۽ لگ ات۔ دومی مردنل جنان ات۔ نیم چمی ۽ مارا چاران بیت۔ کے

مانجگ ات۔ آئی ۽ دشمن ۽ دیم حون ۽ حورنچ ات۔ آئی ۽ چہ کوپک ۽ سرامن ۽ چار
ات گشت۔

” صبر من اشی ۽ کار ۽ کناں ”

” دلگوش بکن آئی ۽ کار چے گوں۔“ من گوانک جت۔ بلے من ۽ دیر
بیت۔ کارچ ۽ پیرا وٹی کار کت۔ رے مول ۽ دست ۽ دیم لٹی بیت انت۔ ماسوں
دیم ۽ کنز ات۔ دومی عرب آپ ۽ چہا چہ پادا تک۔ ہما عرب ۽ پشت ۽ اوشتات، کہ
کارچ نی گون ات۔ مارا چہ وٹی جاگہاں سرگ نے ہیمات نہ بیت۔ دوئیں
عرباں کارچ ۽ دیم گوں تاکت۔ کم کم ۽ پشت ۽ کنزان بیت انت۔ وہدے آہمنچو
دیر ۽ رست انت کہ چہ مئے دزرس ۽ ڈن بیت انت۔ آہاں دیم چکرینت تری ۽
براگ ۽ شت انت۔ ما گرم ۽ جل ۽ سنگ ۽ وڑا ہمو داصھ بیتیں۔ رے مول ۽ لٹی
نیں باسک ۽ چہ حون رچان ات۔ ماسوں ۽ گشت کہ یک ڈاکٹر ۽ ہر یک شمشہ ۽
چہ ہما گوزیت۔

” شرانت۔ بریں گڈا آئی ۽ گوراروئیں۔“ رے مول ۽ گشت۔

آئی ۽ دپ ۽ چہ ہمنچو حون رچک ۽ ات کہ لیز شری ۽ □ سرا نہ گیش
انتت۔ آئی ۽ مئے کوپک ۽ سرامست ایر کت داں لوگ ۽ سربیت۔ ٹپ چوش کہ انچو
جہل نہ انتت۔ پھیشک آئی ۽ گشت کہ داں ڈاکٹر گورا آہید مک ۽ اتک کنت۔

ماسوں ۽ جینن گریوگ ۽ لگ ات ۽ ماری ۽ رنگ زردتوات۔ ماسوں ۽

رے مولے دہے دتاس کش ات گڈا آروچ و روژنائی و حزب ات
 - بلے کس و چھ ٹر پڑ نہ کت۔ مابس یک دوی و چارگ و اتیں۔ کشتے روچ و
 روژن و زر و میا نجین و اے زمین و مکر و دنیا نزا تنگ ات۔ انا گہ منی دل و اتک کہ
 تیر و آس بدیاں یا بدیاں چھ تپاوت تیت۔ چارات داں عرب گارانت۔ آچہ کوہ و
 پشت و چو کور کٹار و تنگ انت۔ من و رے مول و اتریتیں۔ چہ آئی و سرا کشتے
 گرائیں بارے دیر اتک ات۔ آواتری و بابت و بس و باروا گپ جنان ات
 - لوگ و رستیں۔ رے مول پدا نکاں در کپان بیت۔ من اوشتاں۔ روچ سک ترند
 ات۔ منی سر سک در و ات۔ کشتے کسے کہ منجے جنگ و ات۔ منی جاور سک حراب
 ات۔ پھینکے جینائی نیم کاروگ من و وٹ نہ بیت۔ بلے اے ترندیں روچ و چیر و من
 اودا اوشتاں ہم نہ کت..... بوشتاں یا برواں..... من پدا تیاب دپ و نیمکا
 رہکتاں۔

ہنچک و داں نگاہ و کار کت۔ چماں تیری میری کنوکیں سہریں روژنے
 تالان ات۔ دریا و شور کنوکیں کساں کسانیں چول ریکاں شہمات جنگا انت۔ من
 تیاب دپ و اول سرے کوہانی نیم کاروگ و اتاں۔ گرم و بازی و منی سرگوات گپنگ
 ات۔ منی رفتارست ترات۔ پیشانی و سرا گریں گوات و کولاں ہوش گردیشنگ
 ات۔ من دناتاں مجکینان، پنجواں زور پر دیان و وٹی ہمت و گیش کنان
 اتاں۔ داتک من و وٹی ہوش و برجہ داشت بکناں۔ دہے چماں مین بیوکیں روژن و

دیراں کس نہ سرات۔ روچ و بے توری۔۔۔۔۔ دریا و چولاں و ٹل و سسیراں
 ابید و گچ توار نیست ات۔ رے مول و وٹی دتاس و الہیں کیسگ و دست مان
 کت۔ بلے آہاں چھ دگلوش دات۔ من ٹل جنوکیں عرب و چارگ و اتاں۔ آئی و پاد
 ماں پاوہ پشت و ات۔

رے مول و ”وٹی والا مردم“ و نیمکا ہم شانک دات انت۔ و جست
 کت۔ ”بہ جنانے“ من خیال و لگ اتاں۔ آئی و اندری جاور و بابت و جیر
 ات۔ من گمان و لگ اتاں۔ کہ اکاں من مکن بکناں ہم بیت کنت آنا گہ دتاس و
 آس بدنت۔ پھینکے ہما گپ منی دل و اتک من گشت۔۔۔۔۔ ”آئی و کون تو افکے
 گپ ہم نہ تنگ۔ ابید و ہار و کسے جنگ مردی کارے نہ انت۔“ کے دیراں
 پدا بے توری و مانشتاں۔ ٹل و سرگرم و بے توری گوات و زیر کون پان ات۔
 ”اکاں اے گپ انت گڈا زرا ہے دیانے۔ آ کہ پودنت من دتاس و
 آس دیاں۔“

”شرانت بلے داں ہا و دہے ناں داتک و کارچ و نہ کھیت۔“
 رے مول بے تاہیر بیان ات۔ ٹل جنوکیں مردل و جنان ات و آدوکیں
 منے ٹر پڑاں چارگ و اتنت۔
 ”دگلوش کن تو چوچیں نیمک و عرب و بکر۔ وٹی دتاس و من و دے اگاں
 دوی و ڈا و شور و کت یا کارچ کش ات گڈا من دتاس و آس دیاں۔“ من موج دات۔

جلہٹکے شیشک نیء یا کچک نیء لگ ات۔ چھاں سک بیت۔ من دنان تجکینت۔
ایر دتی منگ ء جاڑی اتاں۔ پھیشکے گول ڈڈی ء دیم ء کنزاں بیتاں۔

سیاہیں کوہ گندگ ء اتک۔ آئی ء چاریں نیمگاں، چھاں بند کنوکیں
جلہٹکے ء آپ ء گج شنگ اتک اتنت۔ بلے من آئی ء پشت ء سارت ء ساہیں
آپ والہیں کور ء بابت ء خیال کنگ ء اتاں۔ آئی ء ایرر چوکیں آپ ء
گوشدارگ ء شوق ء روان اتاں۔ من چہ روج ء رگ ءے، گر یواسکیں جیناں چہ
دور چک ءے ء کوہ ء ساہگ ء رسگ ء ہا تراہر دڑیں قربانی دیمگ ء جاڑی اتاں۔

نرک ء رس اتاں گڈا دیست کہ رے مول ء عرب ہودا ساڑی
ات۔ اے رندی آئی ء دست سر ء چیر ء کنگ ء دپنگ ات۔ آئی ء سر ساہگ ء
ات۔ آئی ء سبزیں گداں چہ کش ءے ہاپ در آیک ء ات۔ من حیران بیتاں۔ منی
خیال ات کہ جیڑہ ہلاس پینگ۔ راہ ء اے بابت ء من ء چ خیال ہم نیا تک۔ منی
گندگ ء گول عرب ء سر چست کت۔ آئی ء دست کیسگ ء شت۔ من ہم دتاس
گیگ ء گور کت۔ عرب پداوہت۔

من بس وہ گام ء دوری ء اوشتا تک اتاں۔ بلے آ عرب ء جاگہ من ء
یک چہر دیکیں دروشے گندگ ء آیک ء ات۔ برے برے نیم بچیں کوساں چہ
آئی ء تر پوکیں چم ظاہر بیت انت۔ چولانی توار چہ نیر روج ء نز در تر پینگ ات۔ بلے

روح کوہ ء ہمراہی ء شنگ انگیں ریکزار ء ہما تاب ء حز پگ ء ات۔ انجو گندگ ء
اتک دوکلاک ء وہد ء روج ء چ سفر نہ کنگ ات۔ رول ء نز یک ء یک لالچے
روگ ء ات۔ بلے من ء آیک سر پر کنوکیں نشانی ء وڑا گندگ ء اتک۔ من خیال
کت من وائر بہ ہاں ء اے جیڑہ ء بلے حال بہ ہاں۔ بلے چہ گرم ء لرز وکیں تیاب
من ء دیم ء تیلانک دیان ات۔ من کور ء نیمگا کنز اتاں۔ عرب دتی جاہ ء سر
ات۔ دینگے مے میا نجین ء کے دوری ہست ات۔

من اوشتاں۔ گرم ء منی گبانی سوچک ہنا کت۔ منی کوسانی سراہیدانی
ترمپ چ بٹینگ ء اتاں۔ گرم ہے وڑا ات کہ منی مات ء جنازہ ء روج ء ات۔ منی
مارشت ہما روج ء وڑا نہ وشین اتنت۔ انجو ساہینگ ء ات۔ کش ءے منی رگ
پوست ء وڑنت ڈن ء در کایت۔ منی او پار ء قدر کتیل پینگ ات۔ من یک گامے
دیم ء کنز اتاں۔ اے یک پوکیں کارے ات۔ پر چا کہ چہ یک ء دو گام ء دیم ء
کنزگ ء من ساہگ ء نہ رستگ اتاں۔ بلے من یک گامے دیم ء کنز اتاں۔ بس
یک گامے۔ عرب ء کارچ کش ات۔ منی دیم ء اوشتاں۔ کارچ ء تر پوکیں بلدے چہ
یک تیزیں رڑنے منی پیشانی ء لگ ات۔ کشے کسی ء تیرے جت، ہے وہد ء ہما
دراہیں ہید کہ منی مچا چانی سراچ پینگ اتنت۔ منی کوسانی سراشک بیت انت۔ منی
چم گر میں رینگانی تنگیں پردی ء پشت ء اندیم بیت انت۔ اے وہد ء من ء چ
گندگ ء نیا تک۔ روح منی سرا کہ یزہ جہنگ ء ات۔ کارچ ء چہ در آوکیں رڑن منی

مچا چانی سرا ارش کنان چمانی ہا پترگ ء ات۔ منی چمانی دیم ء ہر چیز چکرگ ء
 ات۔ چہ زرہ نیمگا کشوکیں گریں گوات ء یک کولے اتک۔ آسمان دو بہر ء بہر
 بیت۔ آئی ء نوپ ء آس ء انگر چان بیت۔ من و تاس مہر تر داشت۔ آئی ء زد ء زور
 پر بیت۔ منی دست ء دل ء کسانیں زورے لگ ات۔ اے کار ء بندات یک
 ترندیں توارے ات۔ من چمانی دیم ء رزن ء ہیدانی پردہ دور کت۔ روج ء یک
 حسانی ء تیاب ء شاہ گانیں بے تواری من چنڈ چنڈ کت۔ ہما تیاب ء بے تواری کہ آ
 تیاب ء من ء دشی دانگ ات۔ من آنا توائیں جان ء سرا چار تیر جت۔ ہر تیر منی
 تباہی ء دروازگ ء سرا یک برز ء سنگینیں گلگ یے ات۔

{☆☆☆}

دومی بہر

(۷)

بند مگیا پد چمن ء با زریں جست ء پرس کنگ بیت۔ بلے اے منی نام ء
 ڈس ء واقعہ ء بندات ء بابت ء انچنائیں جست ء پرس اتنت۔ اولی رند ء ودے
 دپتر (تھانہ) ء من ء جست ء پرس کنگ بیت۔ گڈا انچو گندگ ء اتک، کھٹے منی
 کاراں کس دل دمیگ ء نہ انت۔ بلے ودے من قاضی ء دیم ء پیش پیتاں۔ گڈا
 آئی ء منی گپ جوانی ء تپاس اتنت۔ دومیانی وڑا آئی ء ہم منی نام، ڈس، کار، ودی
 بتیگ ء جاہ، دگہ با زریں ہے وڑیں جست ء پرس کت۔ پدا آئی ء حذر داری وکیل ء
 بابت ء جست کت۔ من آئی ء بتار ء بابت ء پرس ات۔ پر چا کہ من آئی ء باروا
 خیال ہم نہ کنگ ات۔

" اے کجا جست کنگی گپ ات۔ " قاضی ء جست کت۔ من پودات کہ
 گپ انچو چک ء گیش اتک کہ کم چمن ء دگہ وکیل ء منجائش گندگ ء تمیت۔
 " تئی خیال ء گپ چک ء ساپ انت۔ بلے تارا آمید ء خیال دارگی
 انت ء اگاں تو وکیل نہ کھٹے۔ گڈا آمید گس ء راتئی واسہ وکیلے دارگ کہیت۔
 " آئی ء چکند ات ء گشت۔ سرکار ء چشمیں بند ء بتانی بابت ء اھکت۔ دلوں ملمہ
 بیت۔ قاضی ء گول من ء تپاک کت کہ آمید گس ء تہا ہر کساں کسانیں چیز ء خیال
 دارگ بیت۔ پدا ہم من آئی ء گپ ء سراجوانی ء فکر نہ کت۔

بھا اوتا کہ منی بیان گرگ بیت انت۔ انچنائیں اوتا کہ ات۔ ٹیل ء
 سرا یک ڈیوا یے بلگ ء ات۔ دریگانی دیم ء پردہ ڈر تگگ اتنت۔ ڈیوا ء رڑن منی
 کرسی ء سرا کپک ء ات۔ قاضی وت تہاری ء تھگ ات۔

اے وڑیں گپانی بابت ء من کتاباں وٹگ ات۔ آچہ یک لتیب لی ء
 گیش ارزش ندات انت۔ گپ ء رپانی تہا من قاضی شری ء سرا پکا کت۔ آشر
 اعضائیں، برزیں مردے ات۔ تہا کینگیں سہر سہریں چم، دراج دراجیں اسپتیں
 بروٹ، برف ء وڑا اسپت ء برزیں مید، گپ ء رپ ء چہ پدرات کہ آگل ء مندیں
 مردم ات۔ ء کساں شریں مردے ات۔ بس یک حرابی ات۔ آئی ء برے برے
 وتی دیم سکیں بدیں وڑی ء نڈ آدرت۔ بیت کنت اے یک انچنائیں اعضائی نز
 آگے ات۔ روگ ء ودے من آئی ء را " حدائے امان ءے " گشت ء چہ آئی ء
 پیش کہ دست پہ دروہی ء شہار ہداتیں من ء یاد اتک کہ من یک مردے کنگ۔

دوی روح ء یک وکیل یے منی اوتا کہ اتک..... پٹک، ڈنڈیں
 مردے، آئی ء مود تر پگ ء اتنت۔ انچو گرمی ء ابید ہم آئی ء رگی نیں سوٹ یے گورا
 ات۔ ترندیں کار، سیاہ ء اسپت کھو نیں شوقیں نکھائی۔ مسلائی لوت ء رامنی نپادانی
 سرا ایر کنان ء آئی ء وتی بچارو کی کنا تینت۔ آئی ء گشت کہ آئی ء شری ء سرا کیس
 وٹگ۔ اے کیس ء دیم ء دارگ نے ہاترا ہر چیز ء خیال ء دارگ سک الی انت۔
 اگاں آئی ء کش انگیں راہانی سرا رواں بکناں۔ رکھگ ء راہ ء درہست۔ من آئی ء

منت کہت۔

”بیا کارے بگج کنیں۔“ آئیء گشت۔

حنگ و سرائندان آئیء گشت کہ سپاہیگاں منی زندگی بابت و لہتے
زانت کاری دانگ۔ آئیء حال و گپنگ کہ کے مدت پیش کماش گس و منی
مات و وفات کنگ۔ مراٹکو و پٹ پٹ پول و ہے گپ دراتنگ کہ من وئی مات و
جنارہ و وہد و مزن سنگدلی پیش داشنگ۔ ”اے گپ و من پیسرا بگشاں کہ چشیں
ذاتی گپانی جست پرس کنگ من و وٹ و ش نہ بیت۔ بلے اے سک ارزش
دارنت۔ اگاں من تئی سنگدلی و بہتام و پسودات نہ کت۔ گداتی رکینگ پ و من و
گران بیت۔ اے جیڑہ و بابت و پس تو منی مک و کت کن وے۔“

پدا آئی و من و جست کت۔ کہ اے ”اپوز و وہد“ تو غمیگ پیٹنگ
وے اگاں اتان۔ اے سک اجیں جست پے ات۔ کم چہ کم من اے وڑیں جست
بیت کنت چہ کس و کت نہ گتیں۔

”من چہدے مدت بیت وئی مارشانی چارو گزاریل دانگ۔ ہمیشکہ
اے جست و بچ پونیست۔ گواچن ایش انت کہ من و وئی مات سک دوست
ات۔ بلے چہ اے گپ و کجام تپاوت و دی بیت۔“ من پسودات۔ کہ دیراں پدا
گشت۔ ”ہر مردم وئی زندگی و یک ناں یک منز لے و وئی کس و وارثانی مرگ و
واہگد اربیت۔“

”حدایا بچار عدالتی پٹ پٹ پول و وہد و یا قاضی و دیم و چشیں گپ مچن۔
“ آئیء کشادیک و منی گپ گدات۔

آئیء دلہڑی و ہاترا من زبان کت۔ بلے من آئی و راجو ہم گشت کہ انا گ
یک حاصیں وہدی و منی اندام و جاور منی مارشانی سرائندان کنت۔ مثال و جہر و
مات و جنارہ و روج و من سک دمبرنگ ات۔ نیم و اب اتان۔ ہمیشکہ گواچنی من
پوہ ہم نہ بیتاں کہ اے درست چہ بنگ و انت۔ پدا کم چہ کم اے گپ و بابت و
من باور کنا نینت کہ مات و دنیا سفر مکشیں گدات من و وٹی پیٹنگ ات۔
پدا ہم وکیل سک نہ وٹ بیت۔

”بلے انچو بس نہ انت“ آئیء گوں محکی و گشت۔ کہ دیراں فکر و
حیال و پدا آئی و پرس ات۔ ”تو چو گشت کنتے کہ آروچی تئی مارشت تئی وں و پیٹنگ
انت۔“

”اتان۔۔۔۔۔ بگشاں ہم راست پے نہ بیت۔“ من پسودات
آئیء اجیں وڑے منی نیگا چارات۔ گشے آئیء مک و منی سرازہر آیک و
ات۔ گوں زہر و میٹنگیں کالواری و گشت کہ کماش گس و سرپانک و دگہ چہدے
کاردار شہدانی بتار و پیش کنگ بنت۔ چہ آئی و تئی جیڑہ و سرائیں اثر کپیٹ۔“
وہدے من گوں آئیء گشت کہ منی مات و میرانی گوں اے بہتام و بچ
وڑیں سیادی نیست گدا آئی و پس ہمچو گشت کہ تئی سرگوں آمید گساں نہ کپنگ

قاضی ء پیسری وڑا کنڈات۔ گول من تپاک کت۔ ”پدا ہم اے چشیں
گپے نہ انت۔“ کے دیراں بے توار ہنیک ء رندا ناگہ آدم ء جہل بیت۔ منی چمانی
تھا چارات۔ کے برزیں توار ء گشت۔

”من ہما چیز ء رنگ ء پٹ ء پولایاں..... اصل ء آتی جندانت“
من سر پندہ پتاں آئی ء گپ ء مطلب چہات۔ ہے داستہ چ نہ گشت۔
”تنی ردی ء بابت ء بازیں گپ من ء پریشان کنگ ء انت۔ من ء تنک
انت کہ آہانی سر پند کنگ ء تو منی کمک ء کن نے۔“ آئی ء گپ برجہا داشت ء
گشت۔

وہدے من آئی ء گشت کہ اے چٹ چکیں گپ انت۔ گڈا آئی ء من ء
ہماروچ ء دراہیں واقعہ ء باروا کنگ ء گشت۔ اصل ء من درستیں گپ گول آئی ء
اولی روج ء جنگ اتاں۔ رہیوں ء دپ کپک، تیاب ء روگ، اوڑ ناگ، پدا
جنگ، پدا تیاب دپ ء روگ ء پنچیں تیرانی آس دیک، من دراہیں گپ پدا
گشت انت۔ ہر گپ ء پدا آئی ء ہو ء سر سرینت۔ ”شرانت۔ شرانت“ وہدے من
ریکانی سرا مرگیں لاش ء گپ جت گڈا آئی ء ترند ء سر سرینت۔ من اے قصہ ء
پداں پدا آرگ ء دہرنگ ات۔ بیت کنت کلیں زندگی ء اپنجو گپ نہ جنگ ات
کہ نول جنگ ء اتاں۔

ما پدا بے توار ہنیک۔ آاوشات۔ منی کمک کنگ نے زبان کت۔ آ منی

۔ کے دیراں رندا آگرتی نیں جاوری ء وٹی راہ ء شت۔ من لوٹات کہ کے دیراں
انگہ بہ جلیت۔ داکہ من آئی ء گشت بکناں من ء تنی دردواری ء حاجت انت۔ پہ
اے داستہ ناں کہ آ منی رکینگ ء چیلے بہ سازیت۔ بلکیں پرے گپ ء کہ مفت ء
ناحق ء آ منی سبب ء غم ء گران ء کپتگ۔ یک ء دورند ء منی دل ء اتک کہ آئی ء باور
بکنا پتاں کہ من ہم ہر کسی وڑیں مردے آں۔ بلے گواہی اے گپ ء چ آسر در
نیا کنگ ات۔ ہمیشہ من وٹی نیت بدل کت۔۔۔۔ وٹی سستی ء سبب ء۔

نیم روج ء من پدا قاضی ء دیم ء برگ پتاں۔ دو نج ء ودات، اوتا ک
سک روشات ء گرمی ہم سک بازات۔ بس یک در یگی ء پردہ لوخوان ات۔
قاضی ء من ء کرسی سرانگ نے گشت۔ سک شائستگی ء گول گشت کہ
لہتے الی نیں کارانی سبب ء منی وکیل اتک نہ پیتگ۔ ہمیشہ کاں من یک جستی ء
پسہ ء دیک نہ لوٹاں گڈا ہما وہد ء دار ء کنیں۔ داکہ وکیل سر بہ بیت۔ من پسودات
کہ دراہیں جستانی جواب ء من دات کناں۔ قاضی ء ثلو ء توار پرما یک ء بٹن بی ء
سرا زور پر دات۔ یک درنائیں کاردار یے تھا پترت۔ اتک منی پشت ء
نشت۔ قاضی ء کار ہنج کت۔

”تنی باروا کشت کہ تو سک کم جہری ء وٹی ذات ء اندر ء بیگواہ نے۔ تو
اے باروا چے کش نے۔“ آئی ء جست کت۔

”وہدے منی گورا کنگ ء چ نہ بیت۔ منی زبان بند بیت۔“ من پسودات۔

” پداہم من عیسیٰ آں۔ گوں حدایا دعا کنناں کہ آتی گناہاں بہ
 بخشیت۔ جواں مرد تو اے گپء چوں نہ من ات کن نئے کہ حضرت عیسیٰ ؑ پر ترا چنخو
 جہاں سگ انگ۔“

آئی ہے وڑا ”جواں مرد“ گشت چہ آئی ء گواہی اتاں ء رنگ مان
ات۔ بلے گپ باز پینگ ات ڈ بان ہم گرم بیان ات۔ ودے من چہ کسی ء گپاں
بیزار بٹیک ء لگاں، گڈا آئی ء ہر گپ ء ہو کناں۔ یک کش تے وڑا من سرے
سر پنگ ء لگ اتاں۔ ڈ آئی ء دیم ء سراوشی ء لمائی ودی بیت انت۔
” بچارا لگے آئی ء سرا بھروسہ نہ کن تے۔“

من لازم اماں کشتک ات۔ پرچا کہ چہ اینکلی آئی و دیم و رنگ
برکشتک ات۔ پدا وئی کرسی و سرا کپنگ ات۔ کے دیراں بے تواری
بیت۔ ناسپ راستر ہم گڈی حرف و سرا اٹکک بے تواری پینگ ات۔ پدا آئی و گوں
اینکلیں و گلو شے منی نیگا چارات۔ غ کشت۔

”من قی وڈریں سنگ دلیں مردم نہ دیتنگ۔ ہرچ میار یگ یے منی
دیم و پیش بیتنگ۔ آئی و منے واجہ و رنجانی اے نشان دیتنگ الما کریک۔“
من پسو دنگی اتاں کہ آہاں ہے واسطہ گزیگ آر دکار بیتنگ انت۔ بلے
من و انا کہ سہایت کہ کہ من و ہم ہے مردماں شمار کنک بیتنگ و انت۔ بل کہ اے
گپ و منگ و من پچہر جاڑی نہاں۔

من چہ آئی ء کمک کمک ترسگ ء اتاں۔ اے راست ات کہ من ء ہیج حق نیست
 ات چشیں گپانی سرا فکر بہ جتیں۔ پرچے کہ من ردکار یے اتاں، آگپ کنان
 بیت۔ من سر پد بتیگ ء سک جہد کت۔ منی منگ ء آیک گپے پوہ بتیگ ء نہ
 ات۔۔۔۔۔ اولی غو دوی تیر ء میا نخمین ء منی جل غم مدار بتیگ۔ اے دگہ درست شر
 اتنت۔ بس ہے گپ ء آپریشان کنگ ات۔

من آئیء گشت کہ اے سکیں کسانیں گپ ات۔ آوامفت ء حداسر
جہنگ ء انت۔ بلے چہ آئیء پیش کہ من گپ سرجم بکتیں۔ آچچک بیت ء نشت ء
کوں سنگینی ء من ء جست ء لگ ات۔

”تو حداءِ سرالایمان کارئے۔“

” اناں “من پسودات۔

آزہر گیت ء کرسی ء سراسنال بیت۔

” چوبیت نہ کنت۔ درائیں مردم حدایا من انت۔ ہما ہم کہ آئی نہ من
انت۔ من و سدر و سد سنگ انت۔ اکاں من کدی خاک و جہا کہتاں منی زندگی و
مکسد بلاں بیت۔ تو ہے وڑ لوٹے۔“؟

”منی لوٹک غریب لوٹک ہے بیت۔“

من اقله گپ سرجم نہ کنگ ات کہ آئیء صلیب منی پونزء نزیکء
آوردت ککارکت ؔ گشت۔

پدرائی نہ کت۔ گپ غرپ انچووش غو دوستانی چا گردی ء بیت انت کہ بازو دہء ہے
پوائیں سما بیت کہ منی غ آبانی میان ء ہیج وڑیں تپاوت نیست۔ من ایمانداری ء
گشت کناں کہ یازوہ ماہ ء مدت ء من گوں آہاں انچوہور تور پیتاں کہ منی زندگی ء
لہتے دشریں ساہت گوں ہے مردماں ہمگر ہیج انت۔۔۔۔۔ دہے کہ قاضی من ء
داں دروازگ ء دپ ء رسیدگ ء اتک گڈا پ مہر منی بڈپ ات غ گشت۔

”شر منی واجہ بے دین۔۔۔۔۔ مرچکیں کار بلاس بیت۔“

پدا من ء جیل والہانی دست ء دیک بیت۔

{☆☆☆}

نواں ہے پیشدارگ ء دستہ کہ پیشی بلاس پینگ۔ قاضی پاد اتک
اوشنات۔

”تو وتی کنگیں کار ء پشومان ئے اکاں اتاں۔؟“ آئی ء ہما دبرنگیں
گالوار ء گڈی جست کت۔

کے دیراں خیال کنگ ء پد من پسودات۔ پشومان اکاں نہاں بلے مک
نگیکی الہا مار گایاں۔ من ء چہ اے لہزاں شر ترین لہز نہ رس ات۔ بلے انچو سما بیت
کہ اے گپ آئی ء جگ ء نہ نشت۔ آروچ ء پیشی ء نوبت داں ہمدارس ات۔

من دگہ باز رند ء قاضی ء دیرا پیش پیتاں۔ بلے آگشاں منی وکیل ہمراہی ء
گون ات۔ اے پیشی منی گونگیں گپ غ بیانانی کیشواری ء اتاں۔ یا کہ قاضی ء غ منی
وکیل ء آمید کس ء نازر کیا نی باروا فکر جت۔ اے وہداں آہاں منی نیمکا دلگوش ندات
۔ انچو انچو دہ گوزان ات۔ قاضی ء دلگوش چہ من ء غ منی جیڑہ ء کم بیان ات۔ آئی ء پدا
حداء نام نہ گپت غ ناں ہما دین دوستی ء پدرائی کت کہ آئی ء اولی روج ء من ء پریشان
کت۔ آسرایش کہ منے میان ء دوستانی وڑیں سیادی یے ودی بیت۔ چہ من ء
چندے جست غ پرس غ منی وکیل ء گوں تک غ ہیچن ء پدا قاضی ء کار بلاس کت۔ آئی ء
خیال ء کیس شر روان ات۔ کدی کدی گپ غ رپ چہ سر حال ء جتا بیت
انت۔ قاضی غ وکیل ء من ء دلہڈی دات کہ من گپ غ رپ ء بہر بزیراں۔ گڈا
مک آراتیں ساہے کش ات۔ اے وڑیں وہداں چہ ہر دکاں کس ء درغ دوج ء

درائیں شب و مکنڈگ منی دیم و سرا چکرا انت۔

چندے روج و پد من و جتا نئیں اوتا کے دیمگ بیت۔ دیوال و دیم و
جستگیں دار و جھنگ یے منی آرام جاہ ات۔ اشی و ابید اے اوتا کے یک کروی و
ٹین و در پے ہست ات و بس۔ بندی جاہ برزیں جامی ات۔ منی اوتا کے یک
دریگے زر و تیاب دپ و نیمکا ج بیت۔ یک روپے من آسانی تہہ و سرکش ات،
زر و چولانی سرا روج و رژن و چارگ و اتاں۔ کہ سپاہیگے پترت و گشت یے کہ
یکے تی چارگ و اٹنگ۔ من گمان کت ماری بیت۔ ہائی و جند ات۔

یک غلام چوٹ یے۔ پدا کانی یک ذرچ یے۔ پدا یک غلام چوٹی و
کوزگ و رند ما گند و نند و اوتا کے سر بنٹیں۔ اے یک مزنیں اوتا کے یے
ات۔ آسن و شیکا کانی دو، روانی میان و سی فٹ پراہیں ہو رکیں جا ہے ات۔ دانکہ
بندی و چاروکانی میان و دوری یے بہ بیت۔ من و ماری و دیم و برگ و اوشا رینگ
بیت۔ آسن اوتا کے یک نیمگ یے درز نے بندی اوشا تگ ات۔ چہ آہاں
گیشتر عرب انت۔ ماری و ہمکشی و ہمچو عربیں جنین انت۔ ماری و دوئیں
کشاں دو پیریں جنین اوشا تگ و ترند ترند و جہر و انت۔ بندیک و چاروکانی
میان و دوری انچو ہاز ات کہ من و ہم و تی توار برز کنگ کہت۔ وہدے من
اوتا کے پترتاں۔ گڈا گوں برہنگیں دیوالاں و دی پٹنگیں جاک و سلوات و... چہ
دریگ و چور چوکیں کور و آپ و چماں بند کنوکیں اسپتیں رژن و من و سر ہنگ

(۸)

منی زندگی و لہتے واقعہ انجین انت کہ ایک کش و گوں من و پتنگ
انت۔ جیل و روگ و چندے روج رند من گوں و سوز غ کت کہ ادے جا وراں
گوں کس و نہ کشاں۔ وہد گوزان بیت۔ گڈا من و سا کپت کہ اے نادلاں کشی و ج
وڑیں بنیا دنیست۔ راست ایش انت کہ بند ات و لہتے مدت و من و بندی جاہ و بند
بندیک و سما ہم نہ بیت۔ یک کش و ہے کسا نکیں امیت و سا ہگ و پناہ و رنگ کہ
من و داں دیراں بندی جاہ و نہ ہاں۔ بدلی ماری و گندک و ایک وے اولی و گڈی
گند و نند و رند و دی بیت۔ ماری و یک ندی و چہ من و حال و گپت۔ بندی جاہ و
مستراں آئی و را گند و نند و اجازت ند ات، پرچا کہ آسنی لوگی نہ ات۔ ہے روج و
من و سا بیت کشے بندی جاہ منی گڈی لوگ انت۔

بندیک و اولی روج و، آہاں من و دوی بندیانی ہواری و، یک مزنیں
اوتا کے بند کت۔ اے بندیک گیشتر عرب انت۔ آہاں من و پترگ و
دست۔ گڈا چرٹی و گوں کند ات۔ جست کت کہ کجام روی و سزا و اٹنگ
وے۔ من گوں آہاں گشت کہ من عربے کشک۔ آکے دیراں لے توار بیت
انت۔ زیتاں شب و ایر دات۔ گڈا چہ آہاں یکی و من و نگر و بلا و بترانی ج
کنگ و مک کت۔ نگر و را یک نیمگی و پتنگ۔ دانکہ سرا جاہ و کار و بکت۔

کت۔ چش کہ من جہارے بے تواریں بانیء چہ انگ اتاں۔ پھینکے چہ اے
جاوراں زیت آشتانہ پیتاں۔ پدا ہم کے دیراں رند مردمانی دیم پدرائیء گندگ
لگ اتاں۔ ہورکیں جاہء بندی جاہء دوکاردار تشنگ ات۔ عربیں بندی نم آہانی
چارگء اٹھکیں مردم یک نم دویء دیمء سرسلوٹکائی تشنگ اتنت۔ اینچو جاک نم
سلواتء جہا ہم نرم نرمء گپء اتنت۔ کشتے برزگپ کنوکاں گوں ہم ذیل
اتنت۔ من جاور چار اتاں۔ گوں ماریء گیشتر نیک پیتاں۔ آسنء سارتیں
شیک سہزیں دیمء لچ انگ اتنت۔ آبچکندگء چنچو براہدار دراپینگء
ات۔ اے لہزمن زبانء آورت نہ کت۔ حدابزانت پرچا۔

” بگش ہے حال انت۔ چیزے لوٹیت یاناں۔“ آئیء برزیں توارء

پرس ات۔

” اناں منی گوراہر چیز ہست۔“ من پسودات۔

کے دیراں ما بے تواریں آشتاتیں۔ ماریء بچکند ات۔ زبڈیں جنین
منی کشء آشتانگیں بندیء سراز ہر گپنگ ات۔ بیت کنت، آئیء مردات۔ برزء
بارگیں، اسپیت کوچکیں دیم، رنگ نم صورتء براہداریں۔

” ژانء آئیء رانز رنگ۔“ آئیء کارکت۔

” سک حراب نی کنگ۔“ بندیکء پسہ دات۔

” من آئیء راگشت ہم کہ وہدے تودر کائے آئیء پدا زورے بے آئیء

منی گپ گوش نداشت۔“

پیر زال اوشتات۔ گڈاماریء گشت کہ رے مولء ترا سلام کنگ۔ من
منت گپت۔ بے منی توار منی ہساگء توارء کار بیت۔ آپر سگء ات۔ ”آچون
انت ڈڈوش انت؟“

” وٹ انت؟ چہ آئیء ہم کسے ڈڈو تر بیت کنت۔“ پیر زالء کند
ات۔ ہے میانء منی راستیں کشء آشتانگیں ورنما بے توارء آشتانگ ات۔ آئیء
چم آئیء دیمء آشتانگیں پیر زالء سک اتنت نم آہم یک ذرچء آئیء روک
روکء گوں پر مہرین لگا ہاں چارگء ات۔ من پدا ماریء نیمکا دگوش
پیتاں۔ آچیزے کنگء ات۔

” مارا امیتء دامن یلہ دیمگ نہ لوٹیت۔“

” ہچہر اناں۔“ من پسودات۔

منی چم پے آئیء کوپکاں کپت انت۔ انا کہ منی دلء لوٹ ات کہ سہزیں
گدانی چیرء چہ آہاں زور پر بدیاں۔ آئیء نرمنگیں برزگاں منی سرا سحرکت۔ ہما
”امیت“ ء گپ ماریء کت۔ آئیء دار و مدار، بیت کنت ہے برزگء سرا
ات۔ ماریء ہم ہے وڑیں چیز گانی جہا کارداں دیراں منی نیمکا چارات نم بچکند ات۔
” کیسء سوٹغ حتی حقء بہ بیت۔ پدا ماسیر کنیں۔“ آئیء گشت۔

منء آئیء اسپتیں دقتانی ترپک نم کوسانی کرچکاں ابید دگرچ گندگء

نیا یک ءات۔

”پکائی ء“ من گشت۔ ہمیشہ کہ من ء یک پوے دادنگی ات۔

آئی ء برز ترین توری ء گپ جنگ بکچ کت۔

”ہو۔ تولیہ دیگ بے۔ مایک شمبہانی روج ء تیاب ء جان شودگ ء

روئیں۔“

منی راستیں کش ء اوشا نگیں جنین انگہ جاک ء ات۔ وئی مرد ء راگشت

یے کہ آئی ء بندی جاہ ء کار گس ء چیزانی ٹو کری یے ایر کنگ۔ آئی ء ہما چیزانی لڑ ہم

دات لم کڈن کت کہ شزی ء بچارے۔ پرچے کہ بازیں چیز سک گران نہاد

انت۔ زمین ء سرا نکیں عرب انگہ ٹینگ ٹینگ ء انت۔ روج ء رژن چہ

دریگ ء چو آپ ء وڑا ایر رچان ات۔ مردمانی دیم انجو گندگ ء آیک ء

انت، گش ءے زردیں رنگ ء تیل مالش کنگ انت۔ دل کشگ ء ات کہ دمان

ء دمان چہ اودا وت ء بہ کشاں۔ پیر زال ء ترندیں توار ء منی گوشانی پردہ دریگ

انت۔ بلے منی دل لونگ ء ات کہ من گیش ء چہ گیش ماری ء کرا بوشتاں۔ زاناں

چھو وہد گوست۔ ماری وئی کار ء باروا گپ جنان بیت لم یک دکشیں بچکد گے

آئی ء لدخانی سرا لیب ء ات۔ اے جاک لم سلواتانی، گپ لم رپ لم زمین ء سرا

نکیں عربانی ہوتانی تھا یک ساہتے ہم اوشت نیاتک۔ بلے اے ریکزار ء بلے

توری ء بچکد گے یے ہم ہست ات۔ ورنائیں بچک لم آئی ء مات۔ یک یک ء

دراہیں عرب چہ اودا در کنگ بیت انت۔ انجو کہ اولی مردم چہ اودا در

اتک۔ درستانی درست بے توار بیت انت۔ پیر زال آستاں پرچک ء لگ ات لم

چٹ ہے وہد ء سپاہیگ ء آئی ء بڈٹپ ات۔ ”اللہ ء امانائے۔ امان“ لم آئی ء آستاں

چے دست در کت۔ اشارہ ء گوں پودات۔ آدر اتلگ ات کہ کلا ہے دست ء

مردی ء آئی ء جا کہ گپت۔ دوی بندیک ء آجا کہ گپت لم آدوینتاں کشاد کشاد ء گپ

کت۔ برزیں توار ء اناں۔ پرچے کہ اوتا کہ چہ پیسے کساس بے توار ات۔ منی

راستیں کش ء بندیک برگ بیت۔ گڈا آئی ء زال ء کار کت لم گشت۔

”وئی جاند رایی ء خیال ء بدار۔ منی جان۔ شیطانی کار مکن۔“

آئی ء رند منی باریگ اتک، ماری ء دست ء اشارہ ء سرا بوسکے

دات۔ روگ روگ ء من چک جت، چارات۔ ماری ہمودا اوشا تگ ات۔ آئی ء

دیم انگہ آستاں گوں لمج اتک ات۔ بے قراری ء جاور ء بچیں لدخانی سرا

بچکدگ انگہ لیب ء ات۔

چہ آئی ء چندے مدت رند ماری ء ندی اتک۔ ہے وہد انت کہ اودا زندگی

ء دوی دور بکچ بوت کہ آئی ء بابت ء من بے توار بیتگ ء سو گند کنگ۔ ہمیشہ ناں

کہ آسک تر سناکیں دورے ات۔ من دروگ بندگ ٹوٹاں۔ چہ اے دگراں من ء

کم بے تاجیری ء سما بیت۔ بلے آزادیں مردی ء وڑا خیال کنگ ء عادت من ء

گران ء کپت۔ مثال ء گپ ء انا کہ خیال اتلگ ات کہ تیاب دپ ء روگ لم

اوڑناگ کنگ لوٹیت۔ پادانی سرالیٹ ورائیں کساں کسانیں چولانی خیال غ پدا
قرارہ اجبیں مارشٹاں، بندیک جاہہ اوتاگہ تنگی راگیشتر بے رحم جوڑ
کت۔ بلے اے جاوڑ چندے ماہہ بیت۔ پدا من دوی بندیکانی ہیل غ حادث وئی
کننت۔ من وئی وکیل ودارکت یا کہ پیڑگا سنبیل کنگ نئے ہاترا بیگاہ۔ اے
دگہ وہدہ گوازینگہ ہاترا من شریں روڈ بند پے جوڑ کنگ ات۔ باز رندہ و اخیال
اتک کہ اکاں من و مرنگیں در چکی شامی و سرا بیٹیک و لاچار کنگ بہ بیت۔ گدا من
کم کم آسمان چاراں وئی زندگی و گوازینگہ و ہیلد ارباں۔ انجو کہ مروچاں من
وئی وکیل و اجبیں نکلا نیاں چاراں غ وہدہ گوازینگہ یاں۔ یا پیر ترہ ماری و
ہمراہی و مک وہدہ گوازینگہ ہاترا یک شہبہانی ودارکت۔ من و ت و ر مرغ
غ جمبرانی سر پرانی چارگہ و حادث داتگ ات۔ پدا ہم من ادا در چک نی و شاہانی
سرا بندیک نہ اتاں۔ دنیا بازمردم چہ من و بدترین جاوری و زند گوازینگہ و
ات۔ منی مات و سنگ ات۔ غ آئی و مدام گشگ ات۔ کہ کم کم انسان ہر کار و
ہیلد اربیت۔

بلے من داں اے حد و ت سریں مردے نہاں۔ بدات و چندے ماہ سک
ناتا ہیری و کوسنت۔ مثال و جہر نفسی و اہشانی تاہیرہ من و وبالے بیت۔ عمر و خیال
دارگ بہ بیت۔ گدا اے قدرتی چیزات۔ من جہنا ماری و بابت و خیال نہ کت۔ جنین
منی دماغ و سرا سوار پیتگ ات۔ درا میں جنین کہ من گوں آہاں دوی کنگ۔ گیر اتک

انت۔ آورا میں گپ و جبر منی چمانی دیم و گردانت۔ نوبت داں ہمنچک و رس ات کہ
منی اوتاگہ ہم چہ جینانی صورت و کوئیں جزبگاں پڑ بیت۔ من پریشان الما پیتگ
اتاں۔ بلے اے ہم وہدہ گوازینگہ و یک حیلہ پے ات۔

کم کم منی گند و نند جیل و مزنیں کار واری و گوں بیت کہ درگ و وہدہ چل
جاہ و چارگہ و اتک ات۔ آئی و جینانی بابت و گپ چست کت۔

”بندیک درستاں چہ گیش ہے چیز و رنگ و جن انت۔“

”منی وئی ہے حال انت۔ بلے چوٹائی و اے ہم مزنیں زورا کی ات
اے کار و امرنگین و کنگ و مثال انت۔“

”بلے پدا ہماصل گپ کہ شاہ بندیک پر چا کنگ بے ات۔ اے کار و

شاہما و وہدہ کت کتے وہدے شاہ آرات ات۔ ادا چہ شاہ آراتی و چکرگ پیتگ۔“

”اے جیڑہ و سرا من اے رہندہ کدی خیال نہ کنگ۔ بلے گپ منی

جگ و نشت۔ اے وڑا شراحت پرچے کہ بندیک و مول و غراد بے معنا بیت۔“

بندیک جاہ و مستر و چہ ہو و سر سرینت۔

”تو چہ اے دگہ بندیکاں جتاے۔ تو خیال کت کتے۔ آخیال کت نہ

کناں۔ پدا ہم آیک ناں یک راہے شوہا ز کنت۔ گیشتر بندیک نفسی تاہیرہ

واست و ت و ت ٹہین انت۔“

و جیلر منی اوتاگہ و چہ در اتک۔ دوی روج و من ہم ہما کار کت۔

سچ سالء رندہ بازیم زرعہ مالے کچ کنگء پد آگوں وتی جنم چکاں واتر
 بیت۔ ہے دورانء آئیء ماتء کھارء بازارء ہوٹلے کچ کنگ ات۔ آئیء
 جنم چک دگہ ہوٹل پیء پیلء دانتت ووت وتی ماتء ہوٹلء نندگء اتک۔ دانکہ
 آئیء جنم چک باندہ آئیء شوہاز کنان ہے ہوٹلء بیانت۔ گڈا اے پد آئیء
 مات کھارء حیرانیء سبب بہ بیت۔ آئیء مات کھاراء آجہ نیاورت۔ ورگء
 ودہء آئیء آہانء مزنیں زرعہ پیش داشت۔ شپء ہر دوہور بوت انت۔ آئیء را
 کشت تی زرعہ آہان آوار جنمکء پد لاشہ مال زرعہ چکل دات۔ دومی روجء آئیء
 جنین اتک کھارء آہانی مہمانء نامم نشانی دانتت۔ آئیء ماتء ووتء ووت پاہو
 دات کشت، گھارء چاتء دورکت۔ من ہزار رندہ ووت۔ باز رندہ پور اسک شر
 ات۔ باز ودہء چٹ نہ بیٹگین۔ منی حیالء وتی مرگء ووت دعوت دمیگ
 ات۔ اے وڑیم کار کنگ نہ لوٹیت۔

دابء مزن مزنیں دوران، یات، روتا کء کھر۔ کھارئی کھارئیء وٹپا
 پلو۔ روج گوزان اتنت۔ من جاہے وٹنگ ات۔ بندی جاہء ودہء سمانہ کھیت۔ بلے
 منء سچ سمانہ بیت۔ روج یکیں ودہء دراج ہم بیت کنت کسان ہم۔ اے منی
 زانگء چہ ڈن ات۔ یکئیء رند دومی، دومیء رند سکی۔ روج گوزان بیت
 انت۔ راست ایش انت کہ من ودہء را جہر روچانی حسابء کساس نہ
 کت۔ البت گوٹگیں زیک کھارئی باندات بے معنائیں گپ نہ اتنت۔

یک سہاہ پیء ودہء سپاہیگء منء حال دات کہ جنیلء منء سش
 ماہ گوسنگ۔ گڈامن باورکت۔ بلے منی مارشانی جہاچ تپاوت نیا تک۔ منء وا
 انجوسا پتیک دات چاک من بندی جاہء اکلگاں۔ یکیں روجء بے کساسیں درج
 برجہ انت دمن دومی سکی رندہ بیٹگیں کاراں کناناں۔ سپاہیگء روگء رند من
 ٹینء ورپ بے تزیہنت وتی دیم چارات۔ منی دیم سک سنگین گندگء اتک۔ من
 بچکندگء جہدکت بلے ناکام۔ جتا جتا نیں وڑچکاس اتاں۔ بلے منی دیم مونچلا
 بے قرار گندگء اتک۔

روج ایر روگء ات۔ اے ہما سہمت انت کہ لبزئے بیان کت نہ کن
 انت۔ بندی جاہء زمینء چے بیگاہء توار چوروانک پیء دروشمء لیٹ وراں پاد
 آیان اتنت۔ من آسنء شیک والائیں دریگء نیمگا شتاں کھ روجء گڈی
 روتاں یک رندے پدا وتی دیم چارات۔ بلے ہما سنگین۔ اے حیرانیء گپ بے نہ
 ات۔ من سک سنگین اتاں۔ ہے ودہء من انجیں توارے اش کت کہ من دیر انت
 نء اش کنگ ات۔ اے منی وتی جندہ آوازات۔ چہ لہتے روجء ہے آواز منی گوشاں
 کپکء ات۔ نوں سما کپت کہ من گوں ووتء گپ جت۔ منء یک گپے یاد
 اتک کہ نرسء ماتء جنازہء ودہء کشتک ات۔ بلے سچ راہء در نیست
 ات۔ کسیء راہے گمان بیت کہ بندی جاہء بیگاہ چوٹین بہنت۔

{☆☆☆}

(۹)

اگاں مردم حساب جنان بکنت گدا اے کٹنگ بیت نہ کنت کہ اے ماہ
چہ آد کہ ماہاں سست رواجی و گومتنت۔ اگتہ اے گرماگ و موسم ہلاس نہ پتنگ
ات۔ کہ دوی پہ بندات ہتنگ و اتک۔ ہجے گرماگ و موسم و کساس ہتنگج و منی
بخت و بدل ہتنگ و گمان ات۔ منی کیس جون و ماہ و گد سرا آمید کس و دیم و پ گلدی
گوشدارگ و واسہ پیش ہتنگ و روگی ات۔

ہماروچ و کہ منی جیڑہ و گوشدارگ بندات بیت۔ روچ گوں کلیم جلال و
جاہاں حز پگ و ات۔ منی وکیل و من و باور کنا نینت کہ سوڑغ دوی یا سبی روچ و
دیم و کتیت۔ ”من و حال و گپنگ کہ آمید کس تی جیڑہ و سوڑغ و باز ریتاں کنگ
لویت۔ پر چا کہ پدا آئی و راہت و کٹنگ نے یک کیسی و گوشدارگ بندات کنگی
انت کہ آسک الی انت۔“

سہاہ و ہمت ہج و منا سپاہیگانی گاڑی و سوار نے کنت۔ آمید کس و
رسینت اش۔ سپاہیگاں من و یک کسانکیں اوتاکی و برت، ماں آئی و چہاری و بو
آیک و ات۔ منا یک دروازگی و دپ و اوشتاتیں۔

تہا چہ جاک و سلوات و، کرسیانی کشان کنگ نے، گپ کنگ نے آواز
آیک و ات۔ یک چیر و بے تواریں چست و ایرے، گشتے یک کسانیں کلگ

بی و یک دعو نے و شعر و صوت و مجلس و رند ہاں پہ ناچ و ہورک کنگ ہتنگ و
ات۔ پولیس و یک سپاہیگی و گشت کہ قاضی دینگہ نیا تلگ و من و سگریٹے پہ
کٹنگ و دات۔ من اتاں کت۔ کے دیراں رند آئی و من و پرس ات کہ من
پریشانی مارگ و نہاں۔ من اتاں و پسودات۔ آئی و بدل و من جیڑہ و گوشدارگ و
ودار و گوں بے صبری و کنگا اتاں۔ پر چے کہ اے منی اولی رندات۔
”بیت کنت۔ بلے یک و دو ساعت و رند مردم نلگی ماریت۔“ دوی
سپاہیگ و گشت۔

کے دیراں رند اوتاک و ظلو و توار کت۔ آہاں منی زمزیل بوتک انت و
میار یگانی کٹنگ و تہا برت نے۔

آمید کس و اوتاک چہ مردم و پر ات۔ دریگ بند اتنت۔ بلے چہ
دروازگاں روچ تھا آیک و ات۔ اوتاک و تہا گرمی و سبب و چہ ہتنگج و ارواہ پر
ہتنگ و نہات۔ من نشتاں۔ سپاہیگ دوئیں کشاں اوشتاتنت۔

لہتے مردم یک روی و کٹنگ و من و روک و روک و چارگ و اتنت۔ من
اٹکل جت کہ آ آمید کس و چہکیر انت۔ منی لگا ہاں آہانی ایوکی ارزش ہجے نہات۔ انجو
کہ ٹرامی و دیم و کٹنگیں مردم مئے درو شمانی تھا یک انجیں چیزے و شو ہاز و بہ بنت کہ
آہانی تب و دش کنگ نے سبب بہ بیت۔ اے گپ و باکے نیست کہ اے
چہو رتیں مثالے ات۔ بلے اے مردماں منی درو شم و تہا تب و وشی و بدل و منی روی و

نشانی شوہار انتنت۔ ہر دکانی میاں جیناں انچو تپاوت ہم نیست ات۔ پدا ہم منی حیاں ہمیش ات۔

مردمانی مچی اوتا کات و گوات و بند پتیک و سبب و منی سرترگ و لگ ات۔ من چاریں نیمگاں نگاہ گردینت۔ بلے بچ بچارو کیں درو شم ندیست۔ من و باور پتیک و نہات کہ اے درستیں مردم منی سبب و ادا بچ انت۔ دلوشی و بجاہ پتیک پہ منی داستہ نوکیں تجربکے ات۔ انچنا کیں و ہد کس و منی نیمگا انچو دلگوش نہات۔

”چنچو مچی انت۔“ من گوں سپاہیگ و گشت۔

آئی و من و سر پد کت کہ مچی و سبب و ذمہ دار روتا ک انت۔

”آہاں اودا شک انت۔“ آئی و چہ گیرانی جہلا لیلانی دیم و شکلیں مردمانی نیمگا اشارہ کت۔

”کئے؟“ من جست کت۔

”تا کار“ آئی و گشت۔

چہ آہاں یکے سپاہیگ و بچارو ک ات۔ آگندگ و گوں گسک و نیمگا اتک و گوں تردی و دست و دروہ بیت۔ اے تا کار وزن عمریں مردے درا بیت۔ آگران و شکلیں درو شم بی و گندگ اتک انت۔ بلے اندازوش ات۔ من چارات کہ آمید گس و اوتا ک و دراہیں مردم یک و دومی و گوں ہوار بازیں ٹولیاں بہر پتیک انتنت۔ انچو کہ یک کلب بی و یکیں حیاں و مردم یک جاہ بنت۔ منی

باوست چو یک در آمدی و ات کہ دروازگ و سٹ کتک۔ جہا اٹکک۔ تا کار و گوں من و سنگتانی وڑا گپ جت و امیت پدرا کت کہ سوڑغ منی حق و بیت۔ من آئی و منت گپت و آئی و پکند ات۔

”ماتنی بابت و بازیں جبر شک کتک۔ گرناگ و حال باز کم جت۔ ہمیشک تہی و پت و کتک و کیس و ابید مئے گورا دگہ حاصیں جبر نیست ات۔ تو ہے کیس و بابت و بلکیں اش کتک۔؟“

آئی و تا کارانی رود و شکلیں یک زندہ و پکیں مردی و نیمگا اشارہ کت کہ آئی و سیائیں فریم و عینک پیے چمان ات۔ آسن و چٹ کوہ و قاف و بلا ہے گندگ و اتک۔ آمرد پیرس و روتا کانی حاصیں تا کار انت۔ اصل و آپت و کتک و درج و اداروان و بیگ پتیک۔ بلے رند و تہی کیس و جبرانی راہ و بیگ و ڈبہ ہم آئی و سرا و بیگ پتیک۔“ آئی و گشت۔

من کتکی اتاں کہ ”تہی باز مہربانی“ بلے پدا حیاں کت کہ اے احمقین کارے بیت۔ پدا ہم آئی و من و پد مہر دست ملائنت۔ شت۔ داں کے دیراں دگہ حاصیں گپ دیم و نیا تک۔

چہ آئی و پد منی وکیل گوں کوٹ و وتی ہکارانی ہرایی و اوتا ک و پترت۔ آگوں تا کاراں دست و دروہ بیت۔ کے دیراں کند ات و گپ جت۔ گش و دیوان جایی و شک ات۔ یک ٹلوی و توار کت و درست و وتی وتی

جاگہاں رست انت۔ منی وکیل اتک گوں من دست و دروہ بیت و من و سوج
 دات کہ درائیں جستانی کسانیں پسوہئے۔ و پس۔ ”پدا من بزاناں و منی کار۔“
 منی راستیں نیمکا کرسی و توار بیت۔ یک برز و بارگیں مردی و عینک یے
 ہماں وتی گاؤن و لوچاں داراں کرسی سرا نشت۔ اے سرکاری وکیل
 ات۔ آمید گس و کاردار و حاجت کہ قاضی پیدا ک انت۔ ہے و ہد و دتا ک و دیم و
 دوگو اتو سرگ و بنا بیت۔ سئے قاضی۔ دو و سیاہیں و کی و سہریں گد پوش اتک
 ات۔ بغلاں مسل دا شک انت و سک اشتاپی و وتی جاہ و نیمکا شتنت۔ آہانی جاہ
 چہ آمید گس و زمین و کے گز برز ترات۔ سہر گدیں قاضی میانجین و مزن پشتیں کرسی و
 سرا نشت و کلاہ ٹیل و سرا ایر کت۔ سیٹگیں سر و ہید پھک کت انت۔ کیس و
 گوشدارگ بنا بیت۔ تاکاراں قلم دست و کت نشتنت۔ درستانی دروہ و کلاگ
 زیرگی ہزار یے جلشک ات۔ ابید چہ کی و کہ چہ وتی ہکاراں سک کسترات و قلم
 ٹیل و سرا ایر کتک ات۔ من و روک روک و چارگ و ات۔ حاکی رنگیں
 پتلون، بارگیں ٹائی، جوان و سادگیں دروہ، درستاں چہ فکر کنگی چیز آئی و ہم
 انت۔ زرد و ساپ و سلہیں کہ آ من و سک انت۔ چہ جزبگاں بے سا۔ کے
 دیراں منی چکاس و زرگٹ بیت انت۔ آمید گس و کار و ز و بابت و من سر پند اتاں
 ۔ پمیشک و آمید گس و بنگی چست و ایراں منی سر پر نہ بیت۔ جرگہ و داستہ نورئی، چہ
 سرکار و وکیل و قاضی و جست و پرس، جرگہ و ہاترا مزن قاضی و کچین کتک، فرد و جرم و

دک دگ، ہے میان و چندے ہجہ آرنگیں نام و سر پد بیتاں و پس۔ شاہدانی نام توار
 کتک بیتنت۔ باز و نام اش کت۔ حیران بیتاں۔ ہجی و غباریں دروہ شانی جہا
 رے مول، ماسوں، سالمانو، کماش گس و سر پانک، دربان۔ کماشیں پیرے، و
 ماری پاد اتک انت۔ سر پر رند دروازگ و ڈن دراکتنت۔ حیرانی و گپ ایش
 ات کہ اپنچو دیر و من آہان و ہجہ و رت نہ کت۔ ماری او شک سئے و ہد و کڈات و
 من و سلام تی دات۔ گڈ سری نام سلیمت ہیگ ات۔ آپاد اتک۔ من دیست کہ
 آئی و کش و ہما کساٹیں اجیں جنین شک ات کہ آئی و یک رندے منی ٹیل و سرا
 نان و ارتک ات۔ آئی و ہم من و سک انت۔ بے منی گورا اپنچو و ہد نیست ات کہ
 آئی و ادایتیک و سرا حیران بہ باں۔ قاضی و پدا گپ جتک بنا کت۔

” جیڑ و گیش و گیشواری و کار بندات بتگی انت۔ چہ کٹک و حاجت نہ
 انت کہ شمار اورا میں مردمان و ج و وڑیں چست و ایراں کار نیست۔ من جیڑ و وتی
 وڑ اپنچاں کناں و جرگہ و سوڑ و سراپہ انصاف فکر و خیال کناں، و کے اینگر و آنگر
 بیت۔ گڈ کسی و راہم اوتا ک و نندگ سئے اجازت نہ بیت۔“
 گرم گیش بیان ات۔ لہتے مردم و روتا ک زرنگ و گواتو کتک
 ات۔ مزن قاضی و کٹک و پدا آمید گس و کاردار و سئے گواتو آورت و قاضیاں ہم
 وت و گوات کتک بنگی کت۔
 کیس و گوشدارگ بندات بیت۔ قاضی و گوں نرمی و چو بکش گوں پر

آئی ء پیش کہ کاروڑ ء بابت ء من چیرے زانت بہ کتیں۔ سپاہیگاں من ء
بندی جاہ ء گاڑی ء نادینت پدا برت۔ سہارگ کنگ ء گیش انگ اتاں کہ آپدا
اتک ء رست انت۔ من پدا ہما اوتا کہ اتاں۔ ہما دروشمانی دیم ء ء کیس ء
کوشدارگ بکچ بیت۔

کری باز گیش بوتگ ات۔ ہر کس ء گواتو گونا ات۔ جیوری ء مردم، دوئیں
وکیل، چندے تاکار، دگہ۔ ورنائیں تاکار ء مشین دروشمین زال۔ وئی نند جاپانی سرا
تھک انت۔ بلے گوات کنگ ء نہ انت۔ ہر دوس من ء چارگ ء انت۔

من وئی دیم ء ہید پھک کتنت۔ من کئے اتاں، کجا اتاں، اے بابت ء
من ء ہما وہد ء ہوش اتک وہدے کماش کس ء سرپانک پہ شاہی ء ہاترا لونا یتنگ
بیت۔ وہدے آئی ء جست کنگ بیت کہ منی مات ء منی زنگ جت یا
ناں۔ گڈا آئی ء پودات کہ جنمگ ء دا بلے، کماش کس ء دراہیں نندو کاں وئی
کس ء درہاں گوں گلک ء ماسیت ہست انت۔ قاضی ء یک ء کلے پوئے
لوٹ ات۔ گڈا آئی ء گشت کہ ”ہو“۔ اے رند ء آئی ء وئی پشوہ کیشینت۔ دوی
جست ء پشوہ آئی ء گشت۔ کہ جنازہ ء روج ء من ء ”پہ تاہیر“ دیتنگ گڈا آحیران
الماینگ۔ ”پہ تاہیر“ مطلب ء کیشینت ء واسنہ کنگ بیت۔ گڈا آئی ء سر جہل
کت ء یک ساہتی ء واسنہ چہمیل چار انت۔ پدا آئی ء گشت کہ من وئی مات ء
میت نہ چار اتک۔ یک ارس ء ترپے ہم نہ رنہ تلک ء ثواب کنگ ء رند دمان ء

تھک اتاں۔ یک دگہ گپی ء ہم آحیران یتنگ ات، آیش کہ من ء وئی مات ء عمر ء
نزاہکار انت۔ کے دیراں بے توارى ء رند قاضی ء جست کت کہ اے دراہیں
گپ تو ہے میارگ ء بابت ء کشتگ انت ناں۔ کماش کس ء کار مستر وانگ
بیت۔ گڈا قاضی ء گشت کہ اے یک رسی جست ات۔ سرکاری وکیل ء راجست
کنگ نے واسنہ پر سگ بیت۔ گڈا آئی ء پودات۔ ”بالکل ناں، منی گورادراہیں
گپ موجود انت۔“ آئی ء جنگ ء کٹ انگیں سپاہیگ بی ء وڑا منی نیمکا چارات ء
انجیں وڑے اے گپ گشت کہ منی دل ء گشت بکرتے، اے دراہیں مردماں منی
سرا چنوز ہر اتک۔

پدا قاضی ء منی وکیل ء جرگہ ء جہگیران ء جست کنگ نے
گشت۔ گڈا آہاں پہ ناں پودات۔ پدا دربان لونا یتنگ بیت۔ کسک ء روگ ء
وہدے منی نیمکا کا ہے جت ء دیم آنکو کت۔ جستانی پودے یک ء آئی ء گشت کہ من
مات ء میت ء را چارگ ء ناں کنگ ات۔ واب کپتنگ اتاں۔ کافی وارنگ
ات۔ سگریٹ کش اتک ات۔ آمید کس ء اوتا کہ پہ منی ذات ء زہر کئی ء نوکیں
جزبکے ودی بیت۔ من ء اولی رند ء سا کپت کہ من میارگیکیاں۔ سگریٹ ء کافی
نوشک ء گپ یک رندے پدا کشائینگ بیت۔

سرکاری وکیل ء یک رندے پدا منی نیمکا گوں مواہیں چماں چار
ات۔ منی وکیل ء چہ دربان ء جست کت کہ آئی ء ہم سگریٹ کش اتک ات یا

اتناں، بلے سرکاری وکیل اے پرے گپے سک بد برت کت۔

"من اے زانگ لوٹاں کہ اے آمید گس اے کیس کنی سرا کنگ بیتگ اے

انت۔ یا منی دوست اے سر پد انت کہ سرکاری شاہد اے سراتھمت جنت، اے

راستیاں دروغ کنت۔ پدا چلکیں اے جوانیں راستیاں۔"

آئی اے باوجود قاضی اے دربان اے را پو دیگ اے حکم دات۔ پیر مرد مک

اثرات۔

"ہومن اے سمانت کہ من اے سگریٹ کشک نہ لوٹ اتگ ات۔ بلے اے

ورنہ سگریٹ اے سلاہ جت گڈا اشانگی اے لوٹ ہمیش ات کہ من بیزیران نے۔"

قاضی اے منی خیال زانگ لوٹ ات۔

"شاہد راست کفیت۔ من آئی اے سگریٹے داتگ ات۔"

دربان اے گوں حیرانی اے منی نیمکا چارات۔ گش نے منی نیاز مندات۔ مک

خچ اے شش اے رند آئی اے گشت کہ من کافی ہائی اے کشک نے پدا وارنگ ات۔ منی

وکیل گل اے کندگ اے لگ ات۔

"من اے امیت انت کہ جرگہ اے بیان اے ارزشت اے بابت اے الما فکر

کنت۔"

بلے سرکاری وکیل گوں جو امردی اے اوشتات اے لبرانی سرا زور دات اے

گشت۔

"الما۔ جرگہ لازم فکر کنت اے ہے اسر اے رسیت کہ اکاں دگہ سی کسے آئی اے را

کافی سلاہ جنگ ات گڈا شرمیش ات کہ آئی اے منکن بہ کتیں۔ کم چہ کم ہامیت اے ہاترا

کہ آئی اے دنیا آئیگ اے سبب بیتگ۔"

پدا دربان و اتر بیت شت۔ تو ماس پیرے گوا نک جنگ بیت۔ گڈا

آمید گس اے یک کار داری اے آئی اے را داں کسک اے سرکت۔ آئی اے گوں آمید گس اے

گشت کہ آمنی مات اے سکین سکت یے ات۔ جنازہ و دہدے منی جندہ بابت اے آئی اے

جست کنگ بیت گڈا آئی اے گشت۔

"من آروچی سک پریشان اتاں۔ من غم اے کور بیتگ اتاں۔ منی

دو سٹیکیں مردم مرگ پہ من اے آزار اے سبب ات۔ بن اصل اے کل کنگ اے دہدے من

بے ہوش بیتگ اتاں، ہمیشکہ اے ورنہ نیمکا چ دگلوش اے داتگ ات۔"

سرکاری وکیل اے گوں آئی اے گشت کہ آمید گس اے را بکفیت۔ آئی اے من اے

گریوگ اے دیتگ ات، اکاں اتاں۔ وہدے پیری اے "اتاں"

گشت۔ گڈا وکیل اے جرگہ اے خاص دگلوش ہے بیان اے نیمکا گور کنا نینت۔

منی وکیل اشنانی اے اوشتات اے گوں زبریں وڑی اے چہ پیری اے جست گپت۔

"پدا خیال مکن۔ تو سو گند وارت کن نے کہ آئی اے ارس اے ترپے ندرہ کنگ

ات۔"

"من سو گند وارت کناں۔" پیری اے پودات۔

” اے گپ، ہر کس زانت چہ شریف، چہ مراد بیت کنت۔“

” اے کم جہر میں مردم ات۔“

” اناں، چووا گشت نکناں، بلے اے لس مردمانی وڑا چہر تیں گپ ہم

نہ جنت۔“

زرانی دمیگ، بابت، جست کنگ بیت۔ آئی، گشت کہ دہدے سرازر

داتگ انت۔ وہدے اے ردی، بابت، آئی، جست کنگ بیت۔ گڈا آئی،

کسک، سراسر دست ایرکت، غاوشات۔ انجوسا پکت۔ کہ آئی، چہ پیرا گشتا کئے جوڑ

کنگ ات۔

” منی خیال، چووا قدرتی بیتگ یا تو بگش، گڈا بد نصیبی۔ غ پدا چشیں

تہری، وکیل مردم، ہوش، کار کنت۔“

آئی، گشتا نک روان ات کہ قاضی، بداس کت۔

” ہو، ہو۔ بس منت واریں۔“

کے دیراں سلیست مہر بیت۔ آئی، گشت کہ آئی، بیان انگے بلاں نہ

بیتگ۔ گڈا آئی، را بیان، دیرا برگ، اجازت دمیگ بیت۔ بلے مک۔

وہدے آئی، ہے گپ پدا گشت۔ ”اے بس یک وکیل ات۔“

” اے راست ات۔ بلے ما ہم وکیلانی گیشواری، واسہ دارگ

بیتگیں۔ توشت کنتے۔“

لہتے مردم کنگ، لگ ات، منی وکیل، وئی دریس، آستونک

لاشکت۔ گوں ترندی، گشت۔

” ہمیش انت کیس، تپاسگ، وڑ، پکانیں جاورانی زانگ، کس، خیال

گور زانت۔“

سرکاری وکیل، آئی، نیمکاچ دگوش ندات۔ بس پنسل، سراگوں بے

کماری، مسل، سرالکیر کشان کت۔

بچ ملٹ، اوشتے بوت۔ ہے میانجین، منی وکیل، من، کیس، کار وڑ،

بابت، سڈی دات۔ پدا سلیست لونا بیتگ بیت۔ آمیار یک بزاں منی نیمکاچ

شاہدی، لونا بیتگ بیتگ ات۔ سلیست، کدی کدی یک لگا ہے منی نیمکاچ

ات۔ بیانی دمیگ، وہدے آئی، کلاہ دستاں زرت پد، چنان کت۔ آئی، وئی جواتر یں

سوٹ پوش اتگ ات کہ اے آئی، یک شمس، اپسانی چک، لئیپ، چارگ، منی

ہمراہی، اتگ گورا کت۔ کار شری، سراجنگ نہ بیتگ ات۔ پٹک، برزی بہر

بیتل، یک بٹی، اڑ اتگ ات۔ وہدے چہ آئی، مئے سگتی، باروا جست کنگ

بیت۔ گڈا آئی، گشت کہ من آئی، گراک ہم بیتگاں، مسکت ہم۔

” تی خیال، اے چو نہیں مردم ات۔“

” سکیں حانواد ہیں مردم ات۔“

” حانواد ہیں مردم، چہ تی مراد جی انت۔“

سلیست ء چک جت منی نیمگا چارات، آئی ء جم آپلک انتت ء لٹ
لرگ ء انتت۔ گھٹے گھگ ء ات۔ ”ہرچی منی دست ء بیت۔ من پتوکت۔ بلے
ارمان کہ اے تی کار ء نیانیت۔“

من بے توار ی ء نھتاں۔ زندگی ء اولی رند ء دل ء گشت کہ یک مردی ء
گلباں بہ چک۔

قاضی ء وتی حکم پادات۔ ”توشت کنتے۔“ سلیست وتی جاگ ء واتر
بیت ء منک وتی کوٹانی سرا ایرکت۔ پانامہ ء کلاہ دستاں زرت ء گوں دگوش
کیس ء گوشدارگ ء لگ ات۔

آئی ء رند ماری اتک۔ آئی ء بچیں ملگورسک دل کش بنت۔ بلے آکوں
کلاہ ء ہم سک ڈولدار گندگ ء اتک۔ آئی ء زمیں دل بند ء چیدگ ء آئی ء لونجبان ء
براہداریں جلی لٹ دل ء وتی نیمگا چکگ ء ات۔ آکے پریشان درا ابیت۔

اولی جست ات ”توچہ کد یک ء آئی ء زان ے۔“

”چہ ہاودہ کہ ناہکارا تیں۔“

”تی گوں آئی ء سیادی چے بوتگ۔“

”من آئی ء دوست بیٹکاں۔“

یک دگہ جست پی ء پوہ آئی ء گشت کہ آئی ء گوں من سیر ء زبان کنگ
۔ سرکاری وکیل کہ آیک کاگدی ء دانگ ء ات۔ پد رہت۔ ”ہٹے سنگتی کدی بکچ

بوتگ ات۔؟“ ماری ء تاریخ گشت۔ ”تی مطلب انت کہ آئی ء مات ء جنازہ ء
دوی روج ء۔“ اے گپ ء نرم نرم ء ہلاس کنان ء سرکاری وکیل ء پے چون گشت کہ
”بے شک اے یک شول کشیں ترانے۔“ پدا یک کسانیں جینی ء جزبگانی ہم
سوال انت بلے (اے جاگ ء آئی ء توار برز تر بیت) منی ڈبہ من ء لاچار کنگ ء
انت کہ من اے گرائیں گپ ء تران ء بکپاں۔“

اے جار ء جنک ء رند آئی ء گوں ماری ء گشت۔ ہماروچ ء دراہیں
احوالاں بگھیت کہ ہماروچ ء آہاں ہمبستری کت۔ یک برے وا ماری ء پسو
دیگ ء جواب کت۔ بلے سرکاری وکیل ء بازیں کنگ ء آئی ء گشت کہ تیاب
دپ ء دپ کہتیں۔ بیگاہ ء تاخر ء چارگ ء شیں ء شپ ء آئی ء لوگ ء۔ پدا سرکاری
وکیل ء آمید گس ء راگشت کہ ماری ء ہما بیان قاضی ء دیم ء دانگ۔ ہماہانی رد ء
آئی ء ہماروچ ء باسکوپانی نام چار اتک انت ء آئی ء چہ ماری ء ہما تاخر ء نام پرس
ات کہ ماچار اتک ات۔ آئی ء گوں جھلیں توار ی ء گشت۔ ”فرناندیل ء مسکرائی“
آئی ء ہما ہلاس بیت۔ گڈ آمید گس ء اوتا ک ء قہرستانی ء ندارگ پیش کت۔
سرکار ء وکیل گوں سنگینی ء اوشتاں منی نیمگا دست شہار دات۔ گوں
گرائیں توار ی ء گشت۔

”جرگہ ء گراں مہر بنیں وا جہاں، من شمارا گپی ء سراکھر جنک ء کشاں، کہ
اے مرد وتی مات ء کل کنگ ے دوی روج ء پے اوڑ ناگ ء خود ء شک۔ یک

جھٹکی ء گوں عشق بندات کنگ ء یک مسکرائیں تاثرے چار انگ۔ من ہم نچو
عرض کنگ لوٹاں۔“

وہدے آفت۔ گڈا اوتا ک ء چٹ بے تواری ات۔ انا گہ ماری
گریوگ ء لگ ات۔

” اے دروگاں۔ اے وڑیں قج کار نہ پیٹگ۔ منی بیان ء رار دیں رنگ
دینگ بٹیک ء انت۔ من آئی ء شری ء سرازاناں ء آئی ء قج خطا نہ کنگ۔“ دگہ
دگہ۔ مزن قاضی ء اشارہ ء سرا آمید گس ء یک کار داری ء ماری ڈن ء برت۔ کیس ء
گوشدارگ بر جاہ ات۔

دوی گواہ ماسوں ء گپ کس ء گوش نداشت انت۔ آئی ء وئی بیان ء گوں
آمید گس ء گشت کہ اے شریں ورنائی ء سکیں شریں بچک ات۔ کس ء سالمانوہ
بیان ء نیمکا دگوش نداشت۔ آئی ء گشت کہ من گوں آئی ء کچک ء باز مہروانی ء پیش
اتکاں۔ وہدے مات ء بارواچہ آئی ء جست کنگ بیت۔ گڈا آئی ء گشت کہ اے
دوئیں چٹ یک ء دوی ء جتا نیں تب ء واہند انت۔ ہمیشک مات ء راکماش
کس ء روان دینگ الی ات۔ ”شمارازانگ لوٹیت۔“ ”شمارا سر پد بٹیک انت۔
“ بے اے گپ ء کس سر پد نہ بیت۔ آئی ء راہم ندگ ء حکم دینگ بیت۔ رے
موں گڈی شاہد ات۔ آئی ء دست ء سرا من ء سلام دات۔ ء وئی بیان بندات
کت۔ ”میار یک ء دل سک ساپ انت“

” تو شاہدی دینگ ء اتنگ ءے۔ ناں کہ کیس ء بابت ء وئی حیا لانی
کشک ء۔ تو بس ہما جستانی پسوہ ہدے کہ ترا کنگ بہت۔“ قاضی ء رے موں ہکل
دات۔

وہدے چہ آئی ء میار یک ء گوں سیادی ء بابت ء جست کنگ بیت گڈا
رے موں ء اے کشک ء موہ رس ات کہ کشکین اصل ء آئی ء (رے موں) ء دشمن
ات۔ پرچے کہ آئی ء کشکین ء گہار جگ ات ء آئی ء گشت کہ منی اودا بٹیک جہنا
یک قدرتی گپ یے ات ء کشکین ء گوں میار یک ء قج وڑیں زہر ء کفت نیست
ات۔

سرکاری وکیل ء وڑے دو قج کت۔

” اے ہم بس یک قدرتی گپ ات۔ اے کیس ء قدرت ءے مزنیں
دستے مان انت۔ اے ہم قدرتی گپ یے ات کہ ہما وہدے رے موں ء وئی یار جت،
گڈا اے مرد ء آندا شک ات۔ ؟ اے ہم یک قدرتی گپ یے ات کہ
وہتر (تھان) ء میار یک ء رے موں ء ڈبہ زرت ء ہما ئی ء نیمکا بیان دات۔؟“
گڈا سرا وکیل ء رے موں ء را آئی ء کار ء بابت ء جست کت۔ گڈا آئی ء
گشت کہ آیک امباری ء واہد انت۔

” اے گواہن چہ کس ء چیر نہ انت کہ شاہد جینانی نا جائیں کمائی ء سرا
گزران کنت ء میار یک ء سکیں دوستی ء شریدار انت۔ اصل ء اے روی ء پڑورے

یک سکیں ہدیہ داستان ات غاے قصہ را گیشتر دشتی کنوکس چیز ردکار و زوراکیں
 غچہ گراں مہذبہ چٹیں کارست انت۔ "سرکاری وکیل و گوں جرگہ گشت۔
 رے موں و رنگ جت غمینی وکیل ہم برا نرگپت بلے سرکاری وکیل و را
 دتی حیلانی پیش کنگ نے اجازت دیمک بوت۔
 "من کساس اسر کنگ۔" آئی و گشت غرے موں و نیمکا دگوش
 بوت۔

"میار یک تہی سکت ات۔؟"

"بالکل ماسکیں شریں سکت اتیں۔"

سرکاری وکیل و ہے جست چہ من و ہم کت۔ من رے موں نیمکا ہم سک
 دانت۔ بلے آئی و سر جہل کت۔ گڈا من پہوہ سر سرینت۔
 "ردکار و جہنا دتی مات و کل کنگ نے دوی روچ و بے لجن کار نہ
 کت۔ آئی و کہک غولارانی گوں ماہوار بیت و یک کپتگیں ہیری و کرگ نے
 ہاترا یک مردے ہم گوں بے وردی و کشت۔ جرگہ و گراں مہزہیں
 واجہاں۔ میار یک و کارست و عکس ہمیش انت شئے دیم و انت۔"
 سرکاری وکیل انگت نہ ٹھنگ ات کہ منی وکیل و سک اثنانی و دتی دست
 ہمنچک و چست کت کہ آئی و گاؤن و استیک بن و کپت و پشک و کوپک ظاہر
 بیت۔

"منی منوکل و سرامات و کپن و کسارت کنگ نے کیس بتیک و انت یا
 کسے کٹک و بہتام۔؟"
 لپتے مردم چیر و کائی و کندگ و لگ انت۔ ہے و ہد و سرکاری وکیل و تی
 گاؤن و داران پاد اتک۔

"من و تی سکت و گپ جوڑینگ و سراجیراناں کہ اے دوتیں چیزانی
 و ت ماں و تی سیادی و سر پد بیت نہ کنت۔ اے دوتیں کار تبر انشتی حساب و یکیں
 زمزمل و ہمگر نچ انت۔۔۔ بن اصل و من اے گیشینگ لوٹاں کہ میار یک و،
 و تی مات و کل کنگ و و ہد و کردار و چہ اے پد بیت کہ جہ و توکاں آہا و ہد و ہم
 ردکار و ات۔"

شہ اے لبراں جرگہ اے دگہ مردم سک ملہ بیت انت۔ منی وکیل و
 گوں بے وی و بس کوپک سرینت انت و پیشانیک و ہید سپا کنت۔ پدیریا
 گپے ات۔ آگڑتی و کپتک ات۔ ہے و ہد و من و سامیت کہ جاور منی حق و نہ انت۔
 پدا آمید کس و جرگہ و بلاس کنگ نے جار جہنگ بیت۔ من سپا بیگانی
 گاڑی و نیمکا روگ و اتاں۔ گڈا بند بتیک و پیر کوٹگیں کرماگ و موسم و و شیں
 بیگانی ترانک و کپتاں۔ گاڑی و جزائیں سیاہیں بان و منی دلدوتیں ندارگ منی
 چمانی دیم و گردگ و لگ انت۔ روتاں کپتاں و کپتک و کوات و
 دروکیں توار، باغ و مرقانی گڈی زیر، سینڈ وچ ہا کونکائی جاک و سلوات، شہر و

(۱۰)

آمید کس ۽ کٽک ۽ تھ تری۔ وٹی بابت ۽ مردمانی حیا لال گوشدار گ
 وش انت۔ ماں آہاں مٹی روی ۽ گیش مٹی ذات ۽ باروا گپ ۽ تران پیتنگ ات۔
 پیتنگیں کار ۽ حساب ۽ دوئیں گشتا کانی تھامز نیں تپاوت نیست ات۔ مٹی
 وکیل ۽ آسمان ۽ نیمکا دست چست کت انت۔ اے گپ من ات کہ
 خطاوار میاریگ انت۔ بلے روی انچو مزن نہ انت کہ سرکاری وکیل ۽ حیا
 انت۔ سرکاری وکیل ۽ ہم انجیں نشانی دات ۽ من ۽ خطاوار نامینت۔ بلے آجاورانی
 منگ ۽ جائری نہ بیت۔ چہ آہاں روی ۽ ارزش کم بہ بیت۔

یک حسابی ۽ جیزہ (کیس) اے جاہ ۽ سکیں کشاں چلی ۽ کپتنگ ات۔
 اے گپ من ۽ وش الما پیتنگ انت۔ بلے گیشتر و ہداں مٹی ہم دل ۽ انگل ات کہ
 چیزے بگشاں۔ بلے وکیل ۽ من ۽ منکن کتنگ ات۔ ”تو گپ جتک ۽ وٹی جیزہ ۽
 گٹکاں بوتک نہ کن ۽۔“ انچو سما پیتنگ ۽ ات، گشے من ۽ چہ اے چست ۽ ایر ۽ پ
 زور در کتنگ ۽ پند لے سازگ پیتنگ ۽ انت۔ مٹی نصیب ۽ سوڑغ پیتنگی ات، ۽
 من ۽ چچ کٹک ۽ اجازت نہ ات۔

بازو ہد ۽ دت ۽ دارگ ۽ واسہ من ۽ سک زور جتنگ کپت۔ دل ۽ انگل
 ات کہ آہاں بگشاں۔

ڈل پاویں بہراں تروکیں بس ۽ ٹرامانی کلونگ ۽ کلانگ۔ تیاب دپ ۽ جترانیں
 تھاری ۽ تریں کلکچک انچو گتہ گ ۽ اتک انت گش ۽ یک کورے زانگیں
 راہانی سرادز موش کنان انت۔

مدتے بیت۔ من اے شہر ۽ زندگی ۽ تھامیر ۽ وٹیں بیگاہ گوازی پتنگ۔ من ۽
 وپتنگ سک وش پیتنگ ۽ وش آراہیں داب ۽ ودرا اے بیگاہان ۽ گیشتر و شتر کتنگ
 ات۔ ہے وٹیں بیگاہ۔ بلے نوں من جیل ۽ سیاہ ۽ تھاریں بان ۽ نیمکاروان اتاں ۽
 ترستاکیں داب مٹی ودرا ۽ اتنت۔ گرناگ ۽ بیگاہ ۽ غبار ۽ دل سپا ۽ وٹیں داب ۽
 ودرا ۽ گوازی پتنگیں راہ، چھوشتا پی ۽ بندی جاہ ۽ راہاں بدل بوت انت۔

{☆☆☆}

بندات کت۔ آئی، گشتا نک، چک، پدرا ات۔ کہ آئی، گپانی جوڑشت کوں
جوانی، کنگ ات۔ آئی، ہر گپ، روڈ بند، دلیل ات۔ رے مول، یارہ را
گلا یک، آئی، لوگ، آرگ، ہاترا چہ من نمدی نشتہ کنا نینت۔ یک بنائیں
مردی، کوں آجین، ہر کارے کت من اے پندل، شریدار اتاں۔ تیاب دپ،
منی کشک، ہداجنگ بیت۔ ماں آئی، رے مول پیگ بیت۔ من چہ آئی، دتاس
لوٹ ات۔ کارمرز کنگ، ہاترا پداتیب دپ، شتاں غ عرب، را وئی نشا نگ
جوڑ کت۔ یک تیرے جھنگ، ہدودار کت۔ غ، وئی کارہ را آسره سرکنگ،
ہاترا "چاروگہ تیرا چاریں جان، جہا کل کت۔

"منی عرض ایش انت۔ من دراہیں گپ شئے دیم، آوریگ انت کہ آچہ
کوش، پیش غ رند تر، پیگ انت۔ آہانی کوں کوش، سکیں مزین سیادی
ہست۔ میاریگ، اے کوش پہ زانت کنگ۔ من اے نکتو، سراسک زور دیاں غ
کشاں کہ اے کوش وہی رنج یا جز بگ، سبب، کنگ نہ پیگ۔ جرگہ، گراں
مہذبیں واجہاں۔ شما اے گپ، سراسک بکن ات کہ میاریگ یک داندہ غ
زانتکاریں مردم ات، آئی، گپ غ رپ، وڑ گش انت، کہ ایک اگلا مندیں مردم
ات غ لہزانی کارمرز کنگ، شری، سر پدانت۔ پیسکہ من یک رندے پداکشاں
اے وڑا کمان کنگ چٹ نہ پیگیں گپ ات کہ میاریگ، را روری کنگ، وہدہ
اے زانتک کہ آچے کنگ، انت۔"

"بلے اے درست پوچیں گپ انت۔ اے آمید گس، روری، جیڑہ کئی سرا
ہتیک، انت۔ اے یک مزین روری ات۔ من، کوں آمید گس، چیزے کشگی انت۔"
بلے پدا حیاں کت کہ من آمید گس، چے کشک لوٹاں۔ پدا ہم اے
گواچنی انت کہ وئی باروا ہم اے گپانی مجک، کشک، گو شدارگ، تام زیت
روت۔ سرکاری وکیل انکے وئی گپانی میان، رستگ ات کہ من ہزار ہتیک،
لگ اتاں۔ بس حاصل حاصل گپ، چندے اشارہ غ مزین مزین بہتا ماں دگلوشی
کرزاتگ ات۔ بلے سست غ سید۔

آے منینگ، جہد، کنگ، ات کہ من روری کزدن کنگ ات۔ من
یاد انت کہ یک جابی، آئی، کشک ات۔ "آمید گس، واجہیں جہگیراں۔ من
اے گپ، سرجی، متانینت کناں۔ درستاں پیسر ردکار، دیما انگلیں کار انت۔ کہ
چور وچ، وڑن، پدرا انت، دوی عکس، چہاریں نیمگ انت، ردکاریں دماغ، تب
زاشتہ پر رنج۔"

درستاں پیسر آئی، دراہیں گپانی سراسک غ چچن دیما آوریگ انت۔ منی مات،
ہیرانی، بگرداں کہ کشتن، اسرار، ماں اے گپاں منی سنگدلی، مات، عمر، بابت، منی
نزا عکاری، اوڑناگ، واسہ روگ، ماری، کوں گندہ غ نندہ غ فرنا ندیل، تاخرہ را
حاصل وئی گپ، تران، جہاڑ آورت۔ آئی، ردکار، یارہ نشانی دانت۔ گڈا اول،
من سر پد نہ بوتان۔ پرچے کہ پہ من، بس آماری ات۔ پدا آئی، رے مول، قصہ

جھگیراں۔“ بن اصل ء منی جہاز رد (ضمیر) نیست۔ مردم گری نیست۔ منی دل ء جہا گراں مہذبہ بنی جوانیانی ڈکال انت۔

” اے گپ ء ہا کے نیست کہ اے ڈکال ء بارو اما آئی ء تلا مت کت نہ کنیں۔ ما آئی ء بہتام جت نہ کنیں۔ پر سچے کہ اے جوانیانی دست ء آرگ آئی ء دس ء واک ء ڈن ات۔ بے آمید گس ء جہا ما آئی ء گوں بد پتیلیاں سگ ات نہ کنیں ء ادا مارا حق ء الصاف ء برز تر ترند تریں رہندانی پابندی کنگی انت۔ حاصل اے درو شم ء وہدے کہ ہر جوانیں ابری ہمد روری ء ڈکال بہ بیت۔ انچو کہ پے اے مردم گری ء دیم ء۔۔۔ چو بدیں نشان ء۔۔۔ جہا هست۔“

پدا آئی ء گوں مات ء منی پیش آیک ء گپ دست ء گپت ء ہما گپ پدا گشت انت کہ آئی ء جیڑہ ء گوشدارگ ء وہد ء کشک انت۔۔۔ بے آئی ء منی ردی ء سرادر اجلیں ترانے کت۔ انچو دراجلیں کہ من ء گیش بیوکیں گرمی ء ابید دگر جچ چیز ء سمانہ ات۔

سرکاری وکیل ء کے جلگ ء رند لرز وکیں تواری ء سبک سبک ء کشک ہکچ کت۔

” واجہاں۔ اے آمید گس ء باند اپت ء کشک نے جیڑہ بندات ہنکی انت۔ من اے ردی ء وئی حیا لاں ہم آورت نہ کناں۔ من ء پکائی ء امیت انت کہ ابید اینگر آکر ء الصاف کنگ بیت۔ بے منی نیمکا دست شہار دات ء گشت۔

آئی ء منی اگلا مندی ء گپ انچو پر لیس ات کہ من حیران بیتاں۔ ہما چیز پہ یک مردی ء جوانی یے زانگ بیت۔ یک میار یک نی ء روی ء پد رکنگ ء ہم ہوار کنگ بیت۔ من ہے حیا لانی جہا گرا تاں۔ ہمیشہ گشتا نک ء آدگہ بہراش کت نہ کت۔ من ہما وہد ء گلا تاں وہدے آئی ء اے گپ اش کت۔

” غ دگر آئی ء وشی نیں کار ء درج ء اپوز ء یک لہزے ہم نہ کش انگ ؟ اناں۔ شرف مندیں واجہاں، یک لہزے ہم اناں۔“ کینک ء نیمکا چک جت۔ لنگک منی نیمکا شہار دات ء پدا کشک ء لگ ات۔ ”آئی ء جرگہ ء وہد ء یک رندے ہم پشومانی ء پد رانی نہ کت۔“

گشتا نک ہے داب ء برجاہ ات۔ اے منی زانگ ء چہ ڈن ات کہ آئی ء ہے گپ ء سرا انچو زور پر چادات۔ اے راست ات کہ من ء وئی کنگیں کار ء اپوز نہ پتنگ ات۔ بے پدا ہم آگیشی کنگ ء ات۔ من لوٹ ات کہ دوستانی وڑا گوں آئی ء بگھاں من زندگی ء جچ گپ ء سرا اپوز نہ کنگ۔ من مرچی ء باندات ء فکر اں انچو کاراں کہ زیک ء بابت ء کدی حیاں کت ہم نہ کناں۔ من ء اے حق نیست ات کہ کسی ء واسہ ہم دوستی پر مہری ء جز بگ بداراں۔ ہمیشہ من پدا آئی ء گشتا نک ء نیمکا دلگوش بیتاں۔ نوں آسمنی روح ء بارو گپ جننگ ء ات۔

آئی ء جرگہ ء گوں گشت کہ آئی ء منی زرد (ضمیر) ء بارو اسک حیاں کنگ ء آترا چٹ بے معنا مارا نگ ات۔ ”چٹ ہو رک۔۔۔۔۔ جرگہ ء واجہیں ء

”اے مردہ سنگ دلی و گندگ و گوں ہما زہر کہ جوش جن انت۔ آئی و دیم و پت و کشتن و جرم و گواچن ہم کور دیم بیت۔“

”انچو کہ دتی پت و راکشوک و اے چا گرد و جہا جا کہ نیست۔ ہے وڑا اے مردہ و استہ ہم نیست کہ آوتی مات و مرگ و ”اخلاقی مجرم“ انت۔ چہ اے دوئیں ملزماں، کینک و اوشتا نگیں مردگا مے پیش کینز اتنگ۔ دوی لبزاں اے مردہ دوی ردی و راہ فچک کنگ۔ اے راست ات۔ واجہاں۔ من پہ سنگ گشت کناں۔“ آئی و دتی توار برز ترک گشت۔ ”کہ اگاں من چو بگشاں کہ زی پیتگیں کار و غنی سبب ہے مردانت، گڈا اے گپ درو گے نہ بیت۔“

سرکاری وکیل و دیم و ہیدانی ساپ کنگ نے و استہ جل ات۔ پدا آئی و گشت کہ اے سکیں بے تاہیر کنوکیں ڈبہ ات۔ بے آئید بہہ و بکڑ و اے ڈبہ و اسر و سرکنت۔

”من پدا گشاں کہ اے مردہ و استہ اے چا گرد و جا کہ نیست کہ آبکی رہ بندانی کم شرفی و کنت و پشومان نہ بیت و چش کہ سنگ دل ات۔ ہمیشکہ رحم و ذربندی کنگ و ہم اجازت نیست انت یے۔ من گوں شاد و زبندی کناں کہ آئی و ہما مستر و چہ مستریں سزا بدے ات کہ آئی و امید گس اجازت دنت۔ من دتی وکیل نی و دوراں باز زندہ مرگ و سزا و زبندی کنگ۔ بے بے تاہیر کنوکیں ڈبہ و پورا کنگ و مرچی و کم بے تاہیر، من چہر نہ پیتگاں۔ ردی و ارزش و کم کنگ و آئید

کوش و سوڑغ و لوٹ کنگ و من دتی دل و گشتن و منک و نہاں و نئے دتی کار و سرجم کنگایاں۔ بس یک ردکاری نی و بلاپ و کہ ماں آئی و بنیادی مارشانی یک برانزے ہم پشت نہ کپنگ۔ قدرتی و پھالصاف دتی و پد رانی کنگایاں۔“

سرکاری وکیل و نندگ و رند داں دیراں آمید گس و اوتاک و بے توری و مانثانت۔ دتی بابت و چشیں گپانی در چننگ و پد من سنگ و سیاہ پیتاں۔ گیش بیوکیں گرم منی سراچٹ سوار پیتگ ات۔ مزن قاضی و من و دتی حیا لانی پیش کنگ نے موہ دات۔ من اوشتا تاں و چو کہ گپ جنگ منی دل و ات۔ ہمیشکہ ہما دلی گپ منی دل و اتنگ من گشت۔ ”منی نیت عرب و راکشک ذات۔“

مزن قاضی و من و باور کنا نینت کہ آمید گس اے گپ و سرا کلر کنت۔ بے چہ آئی و پیش کہ منی وکیل گپ بہ جنت۔ مزن قاضی و چہ من و روی و سببانی بار و اجست کت۔ پرچے کہ ”جواب و دعویٰ“ و گپ منی عقل و نیا تلگ ات۔

من پدا کنگ نے جہد کت کہ درستاں مستریں سبب روح و گرمی ات بے من سک اشتاپ گپ جنگ و اتاں۔ انچو کہ لبز ہم شری و سرا گیشک و نہ اتنت۔ من و سماء کہ اے جواز سک نزدیں جوازے ات و راست ایش انت کہ مردم چہر دکائی کنگ و اتنت۔

منی وکیل و بے وی و کوپک سرینت انت۔ آئی و را آمید گس و دیرا گپ جنگ و کشک بیت گڈا آئی و وہد و کی و سبب و جرگہ متل دارگ نے

گشت کہ منگ بیت۔

دوی روج پدا اتک۔ گڈا بجلی ء گواتو ترگ ء اتنت۔ جرگہ ء کاردار پدا ہم
ثوقیں رنگانی گواتو کارمرز کنگ ء اتنت۔ منی وکیل ء یک دراجیں گشتا کے بکچ
کت۔ یک جا ہے من جہد کت اش کت آکشتگ ء ات۔ ”اے راست ات
من مردے کشتگ۔“ ہے وڑا آردکار ء جاہ ء من کارمرز کنان بیت۔ من سک
حیران بیتاں۔ چہیں کپ ء جہل بیتاں۔ سپاہیگ جست کت۔ آئی ء من ء مکمل
دات۔ بلے یک ساہتے رند آئی ء نرم نرم ء گشت۔ آمید گس ء کاروڑ ہمیش انت
”کس منی ذات ء منگ ء ذات ء کشتے من ء پہ زور چہ جیڑہ ء یک کردارگ ء
اتنت۔ منی جاگہ ء وکیل ء گپنگ ات۔ من چہ اے اوتاک ء چہ آئی ء ہزار کنوکیں
جرگہ ء باز دور شک اتاں۔

منی وکیل حون ء حدہ بے اثرات۔ آئی ء ہم برا نزرگ ء بابت ء وئی
حیالانی مکمل یے پد کنگ ء پد منی زرد (ضمیر) ء تک ء گچن بکچ کت۔ بلے
سرکاری وکیل ء دیم ء آئی ء عزانت ء سنج سک باز کمترات۔

”من ہم اے مرد ء روج ء بابت ء شری ء سراقہ کنگ۔ اے ورناسک
باز شریانی واہندان۔ اے یک ایمانداریں کاردارے ات کہ چہ وئی کاراں وئی
واجہ مدام وں کنگ۔ اے ہر کس ء را دوست بیوکیں مردم ات کہ دہما بنیادی
دردواری ء خیال ادا شک۔ یک ادب داریں چک ات کہ آئی ء وئی مات ء

ہرچ ء روج داں ہما وہدہ سگ اتنت۔ دانکہ آئی ء وس ء ات۔ کماش گس ء روان
دیمگ ء سوڑغ ہم ہمیشہ کت۔ آئی ء ہما آسراتی رست بکن انت کہ آلوگ ء
رست نہ کن انت۔ کماش گس ء بابت ء وئی واجہیں دوست ء خیال و فکر اش
کننت۔ من حیران بیتاں۔ اکاں اے وڑیں جاگہانی شری ء را پکا کنگ ء گپ
انت گڈا ہمنچہ بس نہ انت کہ سرکار ء یک بہرے مالی مکمل ء گوں آہانی دلبڈی ء
کنگ ء انت۔“

آئی ء مات ء جنازہ ء بابت ء لچ گپ نہ جت منی خیال ء اے یک
مزین فراموشی ات۔ دراجیں گشتا تک منی روج ء بابت ء ساعتاں ء روجاں
دراجیں گپ ء حیران اش کت۔ منی ہوش چہ زانگ ء رپت۔ کشتے ہر چیز حاکی رنگیں
غباری ء ہوار بیان ات۔

ادا یک گپے کیشواری کرزیت۔ منی وکیل تک ء گچن کنان ات کہ
دگ ء سرا آتس کریم ہما کنوکی ء توار وکیل ء آواز ء کارکنان منی گوشاں کہت ء
کوہنیں یاداں من ء امبازاں زرت۔ ہما زندگی ء یاد کہ گوں آئی ء منی سیادی بلاس
پینگ۔ منی کساں کسانیں وشی گوں ہما زندگی ء بندوک اتنت۔ گرماگ ء موسم ء
گر میں دشبو، منی دلدوتیں دتک، بیگاہ ء آسمان ء ندرارگ، ماری ء پوشاک ء آئی ء
دکھیں کندگ۔ آمید گس ء بے بنیں چست ء ایر منی گٹ ء گرگ ء ات۔ منی دل
حراب بیت۔ اے وہدہ بس یک واسگے ات۔ اے چست ء ایر زیتاں آسربہ

بیت غمن اوتا کہ بہ رواں، بوپساں غواب بہ کہاں۔

منی وکیل و گڈسری دز بندی (اچیل) چہلین توار منی گوشاں کپت۔

”جرگہ و واجہیں کارداراں۔ یک سر پد محنت کنوکیں ورنائی و راک یک

دماں پی و روی و عوض و، وہدے آئی و وت و داشت نہ کت۔ شامرگ و ڈیساں

دات نہ کن ات۔ درائیں زندگی و پشومانی اے سزا و واستہ وت بس نہ انت؟ من

شمئے سوڑغ و ودارایاں غمن و سر جی و سٹک انت کہ شامہ سوڑغ و وہدے اے گپ و

دیم و کن ات۔ کشک بے ابید نیت و کشک۔“

جرگہ اسر بوت۔ وکیل نشت۔ انچو سا بوت۔ آئی و سک دمبرنگ ات۔ لہتے

سنگتاں اتک آئی و رامبارکی دات کہ ”توسک شریں“ جواب دعویٰ ”نے پیش

کنگ۔“ منی بیان اش ہم لوٹ ات۔ ”سک۔ شر۔“ چے خیال انت؟ ”من

تپاک کت۔ بے ابید و ابگی و۔ من انچو دمبرنگ ات کہ سوڑغ کنگ مشکل

ات۔ روج ایر روان ات۔ گرم و زور ہم کیاں ات۔ چہ دمک و لہتے پدرانہ بیوکیں

توار آیک و ات۔ بیگاہ بیتیگی ات۔ ماتشک و ودار و اتیں و ہما چیز و کہ ودار و

اتیں۔ آئی و سیا دی ابید چہ من و کہ کس و گوں نہ ات۔ من آمید گس و اوتا کہ و اینکو

آنکو چار ات۔ چٹ اولی روج و وڑا۔ حاکی رنگ و سوٹ و الہیں تاکار و مشین

دروشمیں جنین و گوں منی چم چار بیت انت غمن و یاد اتک کہ گپ و رپانی میان و

ناری و نیرکا دگلوش دات۔ من آئی و فراموش نہ اتاں۔ بس وتی حیا لانی جہا کار

اتاں۔ اسلیست غمرے مول و میان و تشک ات۔ آئی و من و اشارہ کت۔ کشئے

کشک و ات کہ ”شرانت کہ تر یاد اتک“ آہچکند گ و ات۔ بلے فکرانی جہا کار

ات۔ منی دل نواں سنگے پینگ ات۔ من آئی و پچکند گانی پوہم دات نہ کت۔

قاضی وتی جا کہانی سرا اتک اتنت۔ یکی و لہتے جست و نت و جرگہ و

کوشد اشتدت۔ جاہے جاہے یک یک لبزے و من سر پد نہ بوتان۔ پہ زانت

کشک..... برا نر گرگ..... شکلی نیں جاور..... ”جرگہ و چہلگیر ڈن و در

احکنت۔ من و راہم ہما کسانیں اوتا کہ برت کہ اودا من و ودار کنگی ات۔

منی وکیل منی چارگ و اتک۔ آسکیں پیتارے ات۔ آئی و چہ پیش و گیش

وت بھیسوی و مہروانی پیش داشت و آئی و گشت کہ چندے سال بندگی یا گیش و

چہ گیش ”دریائے شور و“ ہما دیم روگ و سزار سیت۔ من چہ آئی و پرس ات کہ سزا و

راہلاس کنگ نے چہ راہ و درانت۔ آئی و گشت کہ اے وڑا بیت نہ کنت۔ آئی و

کانود و چ نقط و سرا گپ و تران نہ کت۔ آئی و ترس ات، چوہہ بیت کہ جرگہ آئی و

دشمن بہ بیت و یک کسانیں روی یے جیڑہ و رنگ و درو شم و بدل کت کنت۔ من

آئی و مطلب و سر پد بیتاں۔ چہ قرار فکر کنگ و رند گوں آئی و تپاک کت۔ اگاں

ناں گڈا جیڑہ و روغ آہہ اسر نہ رسیت۔ پداہم دز بندی (اچیل) بیت کنت۔ بے

من و سٹک انت کہ سوڑغ مئے حق و بیت۔“

مارا داں دیراں ودار کنگ کپت۔ کساس ساعے نیم و گیش، یک ٹلوی و

(۱۱)

کترہ بیاء پیسر بندی جاہء پادری سی رندہ گوں من دپ کپکء
اتک۔ من پدانہ من ات۔ گوں من آئیء چیزے گپ کنگی انت۔ منی دل رچ
کشکء غم گوشدارگء جاڑی نہ انت بلے پداہم آئیء رو آنہ کٹ انت۔ نوں
جہنا بس یک چیز ہے منی سرا سوار انت۔ گٹو کنگ نئے دارہء رگکء راہ کجام
انت؟۔ چاے جہالء در آئیگء یک راہے دابیت کنت۔

منء دومی اوتا کء روان دمیگ بوتگ۔ من ماں آئیء فچکء وہت
آسمانء چار ات کناں۔ پچا رگء دگہ چیز نیست ہم۔ روج شپء بدل
بنت۔ من آسمانء بدل بیوکیں رنگاں چاراں۔ دتی دستء سرء چیزہ ابر
کناں، آسمانء روک روکء چاراں غودار کناں۔

اے چیزہء در آئیگء گپ یک پتیمء منی سرا سوار انت۔ من مدام ہے
حیال کنکایاں کہ انجیں سزار سنگیں بند یک ہم بنت کہ گڈی ساہتاں چہ گٹوہ دارہء
کپکء پیش سپاہیگانی انگیر پروشنگ غم آمیدہ سگدلیں مشینء چہ رکھ اتک
انت۔ مدام وتء ملامت کت کہ پاہوہ قصہ گوں دلگوش پرچانہ ویشک انت۔ ہر
مردمء گوں اے گپاں سیادی دارگ لوٹیت۔ کئے زانت کجام دہدء چہ بیت
۔ دومی مردمانی وڑامن ہم روتا کاں میاریگانء گٹوہ دارہء سرا درجنگء احوال ویشک

توار کت۔ منی وکیلء اے گشت دتی راہء شت۔ ”جرگہء کار مستر دتی پھواں
کشیت غم پدا ترا سوڑ غم کشک بیت۔“

دروازگء چچ غم بند بتیگء غم مردمانی چہ پدا لکانی ایر کپک نئے توار
آئیگء ات۔ حدابزانت اے توار چہ کجا آئیگء اتنت۔ پدا آمید گسء اوتا کء
ڈنگ ڈنگء توار اتک انت۔

گڈ سرا ٹلوہ توار کت۔ گڈامن گیشکء پترتاں۔ اوتا کء بے
تواریء منء انگیراں زرت۔ انا گمنی چم پورنائیں تاکارء کپت انت کہ انوں منی
نیمکا چارگء نہ ات۔ من اجبیں جاورے اتناں۔ من آئیگاہ چارات کہ اودا
ماری فٹنگ ات۔ بن اصلء منی گورا انچو وہ نیست ات۔ پرچہ کہ مزن قاضیء
فراسیسی مردمانی ہمسکر نمیء یک بے سرء پاویں سوڑ غم وانگ بنگج کت کہ
منء دارہء سرا درجنگ بیت۔

آمید گسء فٹنگیں مردمانی دیم آہانی درواریء جزبگانی عکسء پیش
دارگء اتنت۔ سپاہیگ ہم پچہر پیش آئیگء اتنت۔ وکیلء منی دستء سرا
دست ایر کت۔ تسلا دات۔ من حیال کنگ چٹ بند کنگ ات۔ قاضیء چہ من
پرس ات کہ منء چیزے کشکی انت۔؟ یک سہتیء واستہ من حیال کت۔ پدا اتناںء
پہودات غم سپاہیگاں منء آمید گسء ڈن کش ات۔

{☆☆☆}

انت۔ بلے لہتے کتاب از می راہ و رہنماں گوں ہم نبشتہ کنگ پتنگ انت۔ من ہمیشانی وانگ دل اندانگ۔ ماں آہاں من و شچک و قصہ ہم رنگ ات۔ ماں آہاں یک نہ یک انجیں گے الما پتنگ ات کہ اودا آمید و چہرہ ترک اوشا تگ ات۔ بس یک رندے تری۔ بخت یا قدرت و اسرار الی نیں پر تر و یک توسیپ و قائلین کارے اسرہ رس انگ ات۔ بس یک رندے۔۔۔۔۔ منی خیال انت کہ یک مثالی و گوں منی تسلی بیت۔ اے دگہ کار منی جزبکاں کنگ ات۔ روتا کاں نبشتہ انت کہ مردم چا گرد و زیر منت انت و آہانی خیال و اے وام و ڈنگ و ٹیک ادا کن انت۔ بلے اے وڑیں گپ خیال و ملمہ نہ کن انت۔ و شیں گپ ایش ات کہ آجونی و واستہ پہ گنوی جہد و جفا کنگ و خون ہوشا میں دود و را ہلاں کنگ و راہ و درے ودی بہ بیت۔ دانکہ یک سہتی و واستہ تری۔ جوا و لہسی و گڈی داؤ و وڑا۔ یک امید و ودی وا بہ بیت۔ اے پدرا انت کہ اے امیت و اسرہ ہم ہے بیت کہ کسی و گ و کش نی و بہ جنت چکل بدنت۔ یا سرین و تیرے بہ جنت۔ اے کل و تی جاہ و برحق انت۔ بلے پہ من و اے نعمت ہم کن ات۔ من واگش و مشک دانی و کپتنگ اتاں کہ چہ آئی و در آئیگ پہک نہ پتنگیں گے ات۔

من سک جہد کت بلے اے تر سنا کیں راستی ایر برت نہ کت۔ و ہدے من آئی و بابت و فکر جت۔ گڈا انجو گندگ و اتک کہ اے سوڑ و بنیاد ات ماں

آئی و ہما و ہد و بگرداں ہنی و نیکہ پتنگیں کارانی بدل نہ بیو کیں درج و وڑیں برابر نیست۔ اے گواچن کہ سوڑ و بنج و انان ہشت و بنج و اش کنا پتنگ بیت۔ اے گواچن کہ سوڑ و ہما مردماں کت کہ آہاں دو میانی وڑا جاگ و چہر بدل کنگ کہیت و اے گواچن کہ اے سوڑ و را ”فرانسیسی مخلوق“ و وڑیں چہر میں ہستی نیمکا بندگ بیت۔ (بل کہ آئی و را چینی مہلوک و جرمن مہلوک و نیمکا ہم بندوک کنگ پتنگ ات۔)۔۔۔۔۔ اے در امیں راستی عدالت و سوڑ و را آئی و باوست و چہ دز محروم کن انت۔ بلے اے گپ و ہم مٹاں۔ ہما و ہد و اے سوڑ و کشک بیت۔ چہ ہما و ہد و آئی و اثر انجو گواچنی و نکمین انت۔ ہمنچہ اے دیوال کہ من آئی و تکہ دانگ لشتکاں۔

و ہدے اے وڑیں خیال دل و اتک انت۔ گڈا پت و بابت و مات و آوڑنگیں قصے یاد اتک۔ من و تی پت چہر ندیتنگ۔ آئی و باروا بیت کنت ہما کہاں زاناں کہ آماں گوں من و کشک انت۔ یک رندے منی پت یک قاتلی و را پا ہوبتنگ و چارگ و شت۔ اول و بس اے خیال و گوں آئی و دل کٹاڑ بیت۔ پدا داں لوگ و سر بتنگ و آئی و شانت۔ گڈا من و پت و اے کار و سک بد اتک۔ بلے نوں من و سہا بتنگ و ات کہ اے چٹ ابری گپ ات۔ آخر من داں روچ و مرچی اے گپ پر چا نہ من اتک۔ پاہو و چہ گیش دگہ چچ چہر انجو باوست نداریت۔

اگاں مردم یک حاصیل وڑی بچاریت۔ گڈا ہے یکیں چیز انت کہ کسی
گوں آئی گواچنی دلاں زاری چیز ات کنت۔ من ہما و ہدہ وٹی دل ہے موڑ غ کت
کہ اگاں من چہ بندی جاہ و یلہ بیتاں۔ گڈا پا ہو ورتکلیکینانی چارگ و المارواں۔ اے
منی نادانی ات کہ اے رہندہ خیال ہم کنگ و اتاں۔ بلے انجو کہ من وت و آجو خیال
کت و خیال کت کہ سپاہیگانی دور دانی پشت و ادشاکاں گڈا بس یک انجیں
حماشائی بٹیک و خیال کہ آتماشہ رند لوگ و روت شانگ بدات کنت۔ منی جہا
رستریں غ بے پائیدگیں وشی و یک زرے چول جنان بیت۔ وٹی خیال و را انجو بال و
اجازت و بیگ پوائیں کارے ات۔ یکیں ساہت و رند من چہ سار وٹی ورینگ و
لگ اتاں۔ کبل پردات۔ بلے وٹانانی کنگ کنگ بندہ بیت۔

پدا پدرانہ کہ انسان ہر و ہدہ اکلامندی و گپ کت نہ کنت۔ یک دگہ
انجیں بے کاریں حیا لے منی دل و اتک۔ نوکیں آمید جوڑ کنگ لوٹیت۔ سزا بدل
کنگ بہ بنت۔ منی خیال و میاریگ و را یک دگہ موہے و بیگ بہ بیت۔ ہزار و
جہا تری یکے۔ یک درمانے یا دوایانی ہوا ری چیزے جوڑ کنگ بہ بیت کہ
نادراہ و را (من میاریگ و را نادراہے سر پداں)۔ چہ کنگ و و بیگ بہ
بیت۔ انجیں یک و یکیں درمانے کہ آئی و کار مرز کنگ و نہہ سد و نو د نہہ نادراہ بہ
مریت۔ البتہ اے الی ات کہ نادراہ و را چہ پیسرا سرجیں گپ کنگ بہ
بنت۔ سک دیراں فکر و خیال و رند من اے آسرا رس اتاں کہ گنو و دار و جہا

مستریں حرا بی ہمیش ات کہ نادراہ و مرگ الی ات۔ اگاں دارانا گہ و سرا اے کار و
کت نہ کنت۔ گڈا ورا ہیں لئیپ چہ یں و پدا بدات بیت۔ اے گپ و مطلب
ہمیش بیت کہ مردم و را اے امیت کنگ لوٹیت۔ جلا و سامان شر و برابر بہ
بنت۔ منی خیال و اے دو و جہا ہے حرا بی انت و پدیں گپ ات اے خیال
راست انت۔ اے کار و و جوانی و بابت و کس ایر جت نہ کنت۔ انجو کہ سزار سنگیں
مردم و گوں دگی و (تری چہ نام) اے کار و بہر زیر گ کپیت۔ چہ آئی و اے شر تر
انت کہ ورا ہیں کار شری و بہ بنت۔

میاریان و گنو کنگ و بابت و منی خیال ردا انت۔ منی خیال ات کہ سزا
رنگیں مردم چندے پدا کاں سر کپان، برزگنی و سرا روگ کپیت۔ نواں ہے واست
کہ ۸۹ء و آشوب و بابت و اسکول و کتاباں ونگ ات۔ ہے تہر و عکس دیتگ ات۔
یک و دتا کی و ہم یک نامداریں میاریگی و بابت و ہے وٹیں عکس دیتگ ات۔

بلے گواچن چہ آئی و چٹ جتا ات۔ جلا و از باب زمین و سرا ایر بنت و
چاروک چہ آہاں و ورا ملہ نہ بنت۔ حیراناں کہ من انگ و روتا کانی چشیں عکسانی
سرا چہر فکر و خیال نہ کنگ۔ آوہ و وا اے از بابانی شکل و درو شم ساپ و سلسلہ بیتگ
انت و آہانی سرا ورفش بے جلہ کیت۔ گشتے لیبار وڑی و از باب بہ بنت۔ بیت کنت
پہیکہ کہ ہر مردم آجیزانی بابت و مدام دروگ سازیت کہ ہما چیزانی بابت و سر پدہ
انت۔ چہ گنو کنگ وے دار و روگ و ساپ و چکیں کارا ات۔ گنو کنگ و مشین ہما

برزئی و ایرانت کہ ہا برزی و مردم و جند اوشتا تنگ۔ آ آئی و نیمگا انجوروت چو کہ مردم
وتی بچارو کیں مردی و نیمگا روت۔ یک حاصیں وژی و چارگ بہ بیت۔ گڈاے ہم
ناامیدی و گپ یے ات۔ دراہیں جہان و را جہل و یل بدے و گڈو و دار و سرادر کپک
و خیال، آئی و خیالانی و را ک دات کنت۔ بلے ہنوگیں وڑ و ہنیم و واہر چیز و سرامشین
سوارانت۔ مجرم و راسک چالاک و گوں پشومانی و مارشت و کشک بیت۔

دگہ دوگپ ہم منی سرا سوارانت۔ نہب و منی دز بندی (اپیل)۔ من
سک جہد کت کہ چشیں خیالاں وتی دل و بکشاں۔ من زمین و سرا و پتاں و موت و را
وت لاچار کت کہ آسمان و نیمگا بچاراں۔ وڈے رژن و سرا آسن و رنگ آیاں
بیت۔ گڈا من و سا بیت کہ شپ بیتیگی انت۔ وتی خیالانی و روج و دگہ نیمگ یے
دگہ راہ یی و سرا آرگ و ہا ترا من وتی دل و درہیمگ گوشداشت انت۔ من ہجر
خیال ہم نہ کنگ کہ اے درہیمگ بند ہم بیت کنت۔ منی خیالاں ہجر حاصیں زور
مان نہ بیتگ پدا ہم من ہا ساہت وتی خیالاں آرگ و جہد کت۔ وڈے من دل و
درہیمگاں اش کت نہ کتاں۔ بلے بے سیت۔ آیو کیں نہب و منی دز بندی
(اپیل) منی خیال و جہا گردش و انت۔ گڈا سرا من و منگ کپت کہ وتی خیالاں و
آہانی رنگیں کشک و چہ کیشینگ نے جہد کنگ پوچیں کارات۔

آردی سہا و مہلہ کم چہ کم یک مردی و برگ و اتک انت۔ بن اصل و
من دراہیں شپ ہے سہا و ودار و گوازی تنگ ات۔ من ووش نہ بیت کہ انا گہ

کے منی سرا بہ کبیت۔ من ہر کار و کنگ و جاڑی بیتیگی لوٹاں۔ پمیشک من کدی
کدی روج و وپسک بنا کت۔ واکہ شپ و آگہ بہ باں۔ جہا میں گنبد و سرا روج و
اولی براز و بگنداں۔ شپ و ہے ہمنائیں بہرانت کہ آدم کابیت۔ شپ و نیم
گوست۔ ودار و گنج بیت۔ منی گوش چریش و پیش انچو شور و کسان کساکیں توار و
چے دز مردم انت۔ پدا ہم یک حسابی و من نگ بہت یے اتاں۔ من پادانی توار
چہر نہ اش کت۔ منی مات و سنگ ات کہ بنیاد و ہمنچو بہ بخت بہ بیت۔ ہر جہاری و
یک نہ یک روشتا نیں بہرے ہم بیت و وڈے صہب و روشتانی منی جہا میں بان و
روشتا کنت۔ گڈا مات و گپ من و راست ساہت۔ بیت کنت من پادانی توار بہ
اٹکس و منی دل لکر لکر بہ بیتیں۔ کسان و چہ کسانیں کپشگی و توار و من دروازگ و
نیمگا تنگ اتاں۔ سارت و ترندی دارانی سرا گوش ایر کنت۔ کہ منی ساہ کشک و
ترند و کر کر کنوکیں توار اٹک۔ گش نے کچک یے ہنش ہنش کنگ و ات۔ پدا ہم
منی دل نہ درہیمک اتک ات۔ من بیت و چار ساعت پورنی و آرام کت کتاں۔

دراہیں روج و دز بندی (اپیل) و بابت و خیال کت۔ من چاے خیال و
سک باز نہ چست کنگ۔ من آئی و لمائی و بار و خیال کت و گیش و چہ گیش دل و
تاہیر رست۔ پیرا چو اٹک جت کہ دز بندی (اپیل) رو کنگ بیتگ۔ آئی و
مطلب ایش ات کہ من و مرگی انت و چہ دو میاں پیر۔ ”بلے اے گپ و دراہیں
مردم زان انت کہ زندگی اے قابل نہ انت۔ کہ مردم زندگ بہ بیت۔ سر جی و

سک دیر انت نہ کنگ۔ من ماریء بارو حیاں کنگ ء لگ اتاں۔ آئی ء سک دیر ات کہ چ کنگ کا گد نہ لکھ اتک۔ من ء حیاں اتک کہ نواں آئی ء یک بندگیائی ء دل دوست بیتیگ ء دہرنگ۔ بیت کنت آنا دراہ بہ بیت۔ یا نواں مرنگ۔ آخر اے وڑیں کار ہم بیت کن انت۔ من ء چوں حال رستگ ات۔ پر چا کہ دو بالاداں چہ ابید منی ء آئی ء میان ء د کہ چ وڑیں سیادی نیست ات ء نواں آدوئیں بالاد جتا پتنگ اتنت۔ بیت کنت ما یک دوی ء یاد کنیں۔ اکاں آمرنگ ات۔ گڈا آئی ء یاد بے معنانت۔ یک مرنگیں جتکی ء گوں من ء چے کار کپت کنت۔ اے واچکیں گپ ات۔ آخر ہنی من ہراں گڈا دراہیں مردم من ء بے حال کن انت۔ من چو ہم گشت کت نہ کنال۔ اے حیاں ء منگ گران ات۔ کم کم ء مردم اے دراہیں گپاں ہیلد اربیت۔

من ہے حیا لانی تھا کار اتاں کہ پادری بے برمش غتوار ء تھا پرت۔ آئی ء گندگ ء گوں من گڈا اتاں۔ آئی ء من ء تسلا دات۔ من آسرا یاد دات۔ کہ آئی ء آئیگ ء وہد ہم اے ذات ء آئی ء آئیگ ء مول ء مراد ہم سک ترسناک ات۔ اے وایک دوستانی گند غتند ات۔ آئی ء گوں ذربندی (ایہل) ء چ وڑیں سیادی یے نیست ء من آئی ء ہابت ء چ ہم زاناں۔ “آئی ء پودات۔ پدا منی نپادانی سرا نشت ء من ء ہم نندگ ء گشت۔ من اتاں کت۔ اے واستہ اتاں کہ من ء گوں آئی ء کشت یے ہست۔ آئیگ نرم تب غ ہو تور بیوکیں مردے گندگ ء اتک

چارگ بہ بیت۔ گڈا تری کسے سی سال ء عمر ء بحریت یا تری پتا دسال ء عمر ء دوی مردم ہے وڑا زندگی ء گوازیں انت غ دنیا ء کاروبار انچو دیم ء روان کنت۔ من ہنی ہراں یا چل سال ء رند، مرگ الی انت۔ بے اے وڑا حیاں کنگ ء من ء تسلا نہ بیت۔ انچو سال د کہ زندگی بیتیگ ء وشی من ء گوں وٹ ء چنگ ء ات۔ پدا ہم چہ آئی ء رگ ءے جواز پیش کنگ ات۔ اکاں اے وہد ء زندگی ہلاں بہ بیتیں غ مرگ ء چاریں دیمکا انگیر کنگ ات۔ گڈا منی مارشت چے پتنگ اتاں۔ وہدے گپ پ مرگ ء کنت۔ گڈا مرگ ء وڑ غ پتیم بادست ندرنت۔ پھیلک من ء وٹی ذربندی (ایہل) ء رو بیتیگ ء واستہ جاڑی بیتیگ لوٹیت۔

ادارس اتاں من ء مستری رس اتک ات کہ دوی رہندانی سرا اٹکل بہ جنان۔ گمان بکن کہ منی ذربندی (ایہل) منگ بیت۔ بے اے حیاں ء کنگ ء گوں منی جان ء وشی ء یک موچے چست بیت غ منی چماں وشی ء ارس چول جنان بنت، بے اے کار منی ات کہ اے اٹکل ء سرا فکر جنگ ء الی ات کہ حیاں یک کڑی ء ہمگر غچ بہ بنت۔ دانکہ اے اٹکل گیش ء چہ گیش گواچن گندگ ء بنیت۔ وہدے من اے کار ء سوئین بیتاں کم چہ کم منی دماغ یک ساتھی ء واستہ پتا ہیر بیت۔

ہے وہدے من گوں پادری ء گندگ ء یک رندے پدا اتاں کت۔ من وپنگ اتاں۔ نرم نرمیں سہر رگیں روج ء چہ پد رات شام ہتگی ات۔ اتاں کنگ ء گوں منی دل کم کم دہر یک دہر یک ء لگ ات۔ پدا من ہما کار ء لگ اتاں کہ من

ات۔ من آسہر حال چ وڑاوش ہنیک ء نذات۔ آئی ء دیم آنگز کت، بلے کیکیں
داب ء تشکک ات۔

”چوتونا امید ی جاوڑ ء کشک ء نہہ ء۔؟“

من آسہر پد کت کہ من ء بیم الما آئیگ ء انت۔ تا امید چ وڑا نہاں ء ترس
قدرتی کپ ات۔

”گذا حد اتی کمک ء کت کنت۔ مشکلیں و ہد ء ہر کس ہائی ء نیمکا
چاریت۔“

من پسودات کہ ہر مردے ء دل ہرچی لوٹیت ہما وڑ بکت۔ بلے من ء
کمک ء حاجت نہ انت۔ نئے کہ منی گورا اینجو و ہد ہست کہ پے کار ء واہگ ودی
بکناں، ہما کار ء جند من ء چ وڑاوش نہ بیت۔ آہیزار بیت ء دستاں مشک ء لگ
ات۔ پدا چک بیت نشت۔ دتی قبا ء کر چک کش انت ء گپ پدا ہنج کت۔
”منی دوست۔ من گول ترا اے کیاں پے اے ہا ترا کنگ ء نہاں کہ تو گنگو
کنگ ہنیک ء۔ نئے۔ نئے من اے زمین ء کمر ء سرا تشکیلیں ہر مردم ء را مرگ ء سزا
رستگ۔“

ادامن آئی ء گپ گڈا ات ء آئی ء را گشت کہ دوئیں گپ یک وڑ نہ انت
۔ پدا پے من ء اے گپ تسلا ء سبب ہم نہ بیت۔

آئی ء پے ہو ء سر سرینت۔ ”بیت کنت۔ پدا ہم اگاں تو ہنی مدہ مرے۔ گڈا

۔ اول ء وا آئی ء دتی دست کوٹانی سرا ایر کنت۔ گول بے تواری ء
نشت۔ آئی ء چم وتی دستانی سرا سک انت۔ آئی ء دست بارگ بلے حکم انت۔ چو
کہ کسان کسانیں تیز ء چالاکیں جانور۔ آئی ء آہان ء سبک سبک ء لتارت ء ہے
جاوڑ انجو دیراں اوشتاں کہ من بے حال پیتاں، آہدا انت۔ انا کہ آئی ء سر
چست کت۔ منی چمانی تھا چارگ ء لگ ات۔

”تو گول من ء گند ء نند ء پر چا جاڑی نہہ ء۔“

من گول آئی ء گشت کہ من حدا ء ہستی ء منوک نہاں۔

”تو سک ء دل کشک ء۔؟“

”من اے جبال ء پر چا بکپاں۔ من حدا ء مناں اگاں اناں۔ اے
جست ء منی گورا چ وڑیں ارزش نیست۔“

آئی ء دتی دست داں زان سراں برت انت۔ دیوال ء نکودات ء نشت
منی نیمکا نہ چارات ء کشک بندات کت۔ ”باز و ہد ء چوش بیت کہ مردم گمان
کنت۔ آگول سر جمیں سک ء گپ ء انت۔ بلے بن اصل ء اے وڑا نہ انت۔“
وہدے من چ وڑاوش عدات۔ گڈا آئی ء منی نیمکا چارات ء چہ من پرس ات۔
”ترا گول من چاک انت یا ناں۔“

من پسودات کہ چو بیت کنت۔ بلے من ء ہر ہما گپ ء سرا باور انت کہ
آگپ ء جند من ء وڑاوش مدہ بیت ء ہما سر حال ء سرا آگپ ء تران کنگ لوٹ

یک نہ یک روچے الما مرئی غ پدا ہما جست و دی بیت۔ آخر ساہ کندن نے واسطہ
چے کن نے؟“

”ہے کہ ہنی کنگایاں۔“

گوں اے گپء آپاد اتک اوشتات۔ دتی ہم منی چمانی تھا سک
دانت۔ گشت۔ من اے رپکء شریء سراسر پدا انت۔ باز ندء من دت گوں
ایمانوئل سلیمستء ہے دڑ کنگ ات۔ سک دوش پیتاں۔ دہء تہا نہہ براں سوب
مند پینگ اتاں۔ آ بے قرار بیت انت۔ دیم اش آنگرکت۔ پادری ہم زائنگاریں
مردے ات آبیڈ پخ غ ششء منی نیمگا چارگء ات۔

”تو چٹ نامیت پینگ نے۔؟ تو اے خیال کن نے کہ تو مرئی غ پدا

چ نہ مانیت۔؟“

”ہو“

آئیء ہم جہل کنت۔ پدا نشت۔ آئیء گشت کہ آمنی سببء سک
ایک انت۔ پرچے کہ منی وڑیں خیال انسانء زندگیء دوزہ جوڑ کن انت۔

چہ پادریء گیاں من بے زار پیتاں۔ دیوالء تلو دات۔ نشتاں۔ دومی
نیمگا چارگء لگ اتاں۔ بلے من آئیء گیاں سر پد بتیکء جہدء اتاں۔ پدا ہم من
اکل جت کہ آئیء جستانی درج پدا بنگج کنگ۔ آئیء کالوارء تھا دتی گپء
مناینگ نے ملانی دوی پینگ ات۔ منی گمان ات کہ آپ سک سک غمیگ

انت۔ من آئیء گیاں پدا دلوکوش گوشدارگ بناکت۔

آئیء سنگ ات کہ منی دز بندی (اپیل) منگ بیت۔ بلے جست ایش
ات کہ چہ میاریگیء مارشتاں چوں رگک بہ بیت؟ آئیء خیال ات کہ اے امید
کسانی آمید مچین انت۔ اصل گپ حداء انصاف میگ انت۔ من آترا گشت
کہ ادء آمید کسء دامنء پاہوء سزا داتگ۔ آئیء گوں منء تپاک کت بلے
دیتر گشت کہ چہ گناہء ترا نہ کیشیدنگ ناں؟ من گوں آئیء گشت کہ من چ
وڑیں گناہء مجہ نیاراں۔ بس آمیدء ڈن کارے کنگء میاریگاں غ ہے کارء سزا
دیہا ناں۔ کسء را اے حق نیست کہ چہ منء، چہ اینچکء گیشء امیت
بداریت۔

آپدا پاد اتک اوشتات غ اے کسا کلین اد تاکء تہا سر غ پرء چہ اشیء ابید
د کہ چ گنجائش غ در نیست ات۔ من زمینء چارگء اتاں۔ آئیء منی نیمگا گامے
جت، پدا اوشتات۔ کش نے آئیء اینجو واک غ توان نیست ات کہ منی نزدیکء
بیت۔ پدا آئیء چہ شیکانی تھا آسمانء نیمگا چار ات۔

”منی چک۔ تو روئے۔ چہ اشیء گیش ہم جست پرس بیت کنت.....“

غ پکانیء بیت۔“

”ترا اے چارگء واسطہ کشگ بہ بیت کہ.....“

”کہ چے.....؟“

پادری منی ادتاک ء چارگ ء لگ ات۔ آئی ء پڑ مرگئیں توار ء مناسک
باز منلمہ کت۔

” من شری ء سرازاناں کہ سنگ ء دیوالانی تہا انسانانی رنج ء غم رنگ
انت۔ آہان ء گنداں من ء لرزگے مانروہیت۔ سنگ بزان کہ اے توار چہ دل ء
جہلا نکلیاں در آیکاہیت۔ من زاناں کہ چہ شامے سخت ء بے بختیں بندیک ء ہم
حاکی رنگیں یک پاکیں دروشمے ودی ہتیک ء دیسنگ۔ من لوٹاں کہ ہماروشم ء توہم
ہگندے۔“

اے گشتاںک ء من ء کم ء باز منلمہ کت۔ من گوں آئی ء گشت کہ من
ماہانی ماہ ہے دیوال ء روک روک ء چارگایاں۔ اے دنیا ء چ مردم یا چ چشیں
چیز نیست کہ آئی ء من چہ اے دیوالاں اے شرترزاناں غ بیت کنت من یک
رندے یک دروشمے چارگ نے جہد ہم کنگ۔ بے اے داہش ء روج ء
روشنائی ء جلسکوکیں کندنیں دروشم ماری ہیک ات۔ بے بخت ء ہمراہاری نہ
کت۔ من آدروشم ہچہر دیست نہ کت ء نون من جہد کنگ ہم یل داتنگ بن اصل ء
من اے حاکی رنگیں دیوالانی تہا ہچہر یک دروشمے ودی ہتیک ء نہ دیست۔

” من تئی بوسگ یے گہیت کناں؟“ آئی ء انا کہ جست کت۔

” اناں “ من پودات۔

آئی ء دیم ترینت غسبک سبک ء وتی دست دیوال ء سرا پر مشان کت۔

” ترا گوں اے دنیا ء چیزاں سک دوستی ہست۔“ آئی ء نریش گالواری ء گشت۔
من چ وڑیں پودنات۔

داں کپڑے دیراں آئی ء منی نیمگانہ چارات۔ نون آئی ء ادابتیک من ء نا
تاہیر کنگ ء ات۔ من آئی ء راہ روگ ء کٹکی اتاں کہ آنا کہ پترات۔ گوں
جوش ء ترند ترند ء کٹک ء لگ ات۔

” اناں..... چچہر اناں..... من اے منگ ء جاڑی نہاں۔ تو یک
کش ء واہش کنگ کہ مرگ ء رند زندگ بہ بنے۔“

من گوں آئی ء گشت کہ اے راست ات۔ یک نہ یک وہدے انسان
مدام زندگ ہتیک ء یا مرگ ء رند زندگی ء واہک ء داریت بے انجش انت چو کہ
شہکورو ترندیں ہارے گوں روکیں دار ء شاہے واہش کنگ ء بنا کٹکے یادا آے
بار ء دیم ء بوشتیت۔ یا پدا آپ ء ایر رنج ء نیمگ ء بدل ء برزی نیمگاروان بہ کنت کہ
آچٹ نہ ہتیکیں گپ ات۔ اے وڑیں واہش ودی ہتیک ء گوں مریت۔ پرچے
کہ یک زانت کاریں مردے سر پد بیت کنت کہ اے وڑا ہچہر بیت نہ کنت۔“

” توحدا ء رحمتاں پر چانا امیدے؟“ پادری ء نریش گالواری ء گشت۔

من آئی ء را گشت کہ وہدے انسان ء راج امید مدہ بیت۔ گڈا آج چیزے
پر داہ ء مداریت۔ من سر پد کنگ نے جہد کت کہ منی گوراد کہ وہد باز کم پشت کپتنگ ء
آئی ء من حدا ء سراہیر ان کنگ نہ لوٹاں۔ آئی ء گپ کار کنگ نے جہد کت۔

"تو یک رندے ہم من ء" پاکیں پت ء نام ء توار نہ کت۔ تو زان
نئے کہ من پادری آں۔"

من گیشتر برانز گپتاں۔ گوں آئی ء گشت کہ تو منی پت نہہ نئے۔ اے
گپ ء ابید کہ آدو میانی پلو ء دارگ ء انت۔

"اناں... اناں... منی چک... من تنی میگایاں۔ بل کہ ترا سماہنیک ء نہ
انت۔ تنی دل سنگ پیٹگ۔ بلے من چہ تنی داستہ نیک دعائی کناں۔"

پدا نزا ناں چے بیت۔ کش نئے منی تہا چیزے پرشت ء من ترند ترند ء
ککار کنگ ہنگج کت۔ من آئی ء رازہ ء بدات۔ گوں آئی ء گشت کہ من ء تنی
نیک دعایانی حاجت نہ انت۔ چہ فناہنیک ء شر ترانت کہ مردم دوزہ ء بروت۔ من
آئی ء گورجیک ء گپٹگ ات۔ دشی ء زہر ء ہوار تواریں جز بگاں گوں ہماہل کہ منی تہا
چست ہنیک ء انت۔ من آئی ء سرا پر پیٹگ انت۔ آچہ دت بھیسسی ء سر ریچ
ات۔ بلے ہما گپانی سرا آئی ء ایمان سرجم ات آہانی گواچن یک جینی میدئی ء
کساس ء ہم نہات۔ آدو یک لاشی ء وڑا ات۔ آئی ء وئی زندگ ہنیک ء سٹک ہم
نہات۔ گندگ ء منی دست چٹ ہو رک انت۔ بلے من ء وئی سرا سرجمی ء سٹک ء
باورات۔ من ء ہر چیزہ بابت ء سٹک ات۔ کم چہ کم چہ آئی ء گیش من ء ہما مرگ ء سرا
سٹک ات کہ نوں آئنگی ات۔ منی گورا ہے ہست انت۔ من پیرا راست پیٹگاں ء
من انگہ ہم راست اتاں۔ من مدام راستی ء سرا پیٹگاں۔ من وئی زندگی یک

حاصلیں وڑی ء گوازیٹگ ات۔ اگاں بلوٹ اتیں۔ گڈا دومی وڑی پتہماں ہم
گوازیٹگ ات۔ من "ا" ء کار کنگ۔ "ب" ء "ج" نہ کنگ ات۔ بلے اے
گپ ء مطلب چے بیت۔ من دراہیں وہد ہے سہت ء ودار ء گوازیٹگ ات۔
ہے محب ء ودار ء گوازیٹگ ات کہ من ء راست پذیر کنگی انت۔ ہی چیز ارزش
نداریت۔ ہی چیز ء ستار نیست ء من سر پدا تاں۔

"پرچا"

آہم زامکارا ت پرچا۔ منی باعدات ء تہاریں آسمان ء مدام سبک سہکیں
کوشی ء کش انگ۔ اے گوات ء راہ ہما دراہیں حیاں ء فکراں تہا کناں ات کہ آے
دکہ مردماں منی سرا جہنگ لوٹ انگ انت۔ بل کہ زندگی ء آروچ ہم ہے وڑا دروگیں
پیٹگ انت۔ من ء چہ اے چیزاں چے فرق کہیت۔ اے دگرانی مرگ، مات ء مہر، یا
آئی ء خدا، کسی ء زندگی ء باروا حیاں، گیشتر بخت... کہ آئی ء حیاں ء آئی ء درچنگ۔ من
ہم ہے بخت ء انگیزان اتاں کہ آئی ء انگیزاں لکھاں کروڑانی سنگینیں مردم انت کہ
منی برات کشگ بیت کن انت۔ آئی ء رااے سر پد ہنیک لوٹیت کہ ہر زندگیں مردم
سنگین انت۔ دراہیں مردمانی گوں یک ٹولی ء سیادی انت۔ سنگینیں مردمانی ٹولی ء
گوں درستان ء مرگ ء سزا رگی انت۔ اے دگرانی وڑا آئی ء ہم باریک
کنیت۔ کوش ء بہتام ء رنداگاں یک مردی ء راوئی مات ء جنازہ ء نہ گریوگ ء
سوڑغ ء مرگ ء سزا دیک بہ بیت گڈا چے بیت؟۔ چے تپاوت ودی بیت؟۔ آخر

مرگ وائین انت۔ درستانی حال یک بیت۔ سالانوہ زالہ، سالانوہ تازیہ
..... کساں بالادیں مشین دروشمین جنین ہم انچو میاریگ انت۔ انچو چہ
پیرسہ آؤکیں جنگ۔ کہ آئیہ گوں ماسوںہ سیرکتگ ات۔ یا ماری کہ آئیہ منہ
سیرہ سلاہ جنگ ات۔ اے گپہ چہ فرق کثیت کہ رے مول منی ہم ہممنچو
دوست ات ہممنچو کہ کہ سلیستہ، کہ چہ منہ گیش بروبریں مردے ات۔ چہ اے
گپہ چہ بیت کہ ماری اے وہدہ یک دگہ دوستیہ بوسگ دیگہ انت۔ آ
وت ہم یک سزاوارنگین بے ات۔ آسرہ پندہ ات کہ بانداتہ آؤکیں سیاہ گواتاں
چہ منی مراد چہ انت۔؟

★ ★ ★

{☆...ہاس...☆}